

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.3.16.
COM(2023) 160 final

2023/0079 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról, valamint a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2023) 360 final} - {SWD(2023) 160 final} - {SWD(2023) 161 final} -
{SWD(2023) 162 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A nyersanyagok minden ipari értéklánc kiindulópontjai. Ez a rendelet az uniós gazdaság szempontjából fontos nem energetikai, nem mezőgazdasági nyersanyagokra összpontosít, amelyek ellátása magas szintű ellátási kockázattal jár. Ezek a kritikus fontosságú nyersanyagok gyakran nélkülözhetetlen bemeneti anyagok számos stratégiai ágazat – többek között a megújulóenergia-ágazat, a digitális ipar, az űr- és védelmi ágazat, valamint az egészségügyi ágazat – számára. A kritikus fontosságú nyersanyagok kitermelése és feldolgozása ugyanakkor az alkalmazott módszerektől és eljárásoktól függően negatív környezeti hatásokkal, valamint társadalmi hatásokkal járhat.

Az EU számos kritikus fontosságú nyersanyag esetében szinte kizárólag behozatalra hagyatkozik. Az importált kritikus fontosságú nyersanyagok beszállítói a kitermelési és a feldolgozási szakaszban is erősen koncentrálódnak, gyakran néhány harmadik országban találhatók. Az EU például a számára szükséges magnézium 97 %-át Kínából szerzi be. Az állandó mágnesekben használt nehéz ritkaföldfémeket kizárólag Kínában finomítják. Az akkumulátorokban felhasznált kobalt globális készletének 63 %-át a Kongói Demokratikus Köztársaságban termelik ki, 60 %-át pedig Kínában finomítják. Ez a koncentráció jelentős ellátási kockázatoknak teszi ki az EU-t. Vannak precedensek arra vonatkozóan, hogy egyes országok – például exportkorlátozások révén – kihasználják a kritikus fontosságú nyersanyagok beszállítóiként betöltött erős pozíciójukat a vásárló országokkal szemben.

A megújuló energiára való globális áttérés, valamint gazdaságaink és társadalmaink digitális átállása mellett az előrejelzések szerint egyes kritikus fontosságú nyersanyagok iránti kereslet rohamosan növekedni fog a következő évtizedekben. A mobilitás és az energiatárolás céljára szánt akkumulátorok gyártásához használt lítium iránti globális kereslet 2050-re várhatóan akár 89-szeresére emelkedik. A szélérőművekben, illetve az elektromos járművekben használt állandó mágnesek gyártásához használt ritkaföldfémek iránti uniós kereslet 2050-re várhatóan hat-hétszeresére emelkedik. A félvezetők gyártásához használt gallium iránti uniós kereslet 2050-re várhatóan 17-szeresére emelkedik. Az anyagok helyettesítése, valamint az anyaghatékonyság és a körforgásos jelleg növelése bizonyos mértékben enyhítheti az előre jelzett keresletnövekedést, ezek a lépések azonban várhatóan nem fordítják meg a tendenciát. Jelenleg fennáll annak a kockázata, hogy a jelenlegi és a tervezett kapacitás a kobalt iránti előre jelzett keresletnek 50 %-nál nagyobb hányadát nem elégíti ki, a ritkaföldfémek iránti kereslet jövőbeli növekedése pedig várhatóan meghaladja a kapacitások növekedésének ütemét¹. Ilyen körülmények között számos ország fogadott el a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátásának aktív biztosítását célzó szakpolitikákat, fokozva ezzel az erőforrásokért folytatott versenyt.

Az alapvető javakkal való ellátás terén a Covid19-válság és az Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja által kiváltott energiaválság idején bekövetkezett zavarok rávilágítottak az EU strukturális ellátási függőségeire és azok válság idején jelentkező, potenciálisan káros hatásaira. A kritikus fontosságú nyersanyagok központi jelentősége a zöld és digitális átállás, valamint a védelmi és űripari alkalmazások szempontjából azt jelenti, hogy azok ellátási

¹ Carrara, S. et al., Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A Foresight study (Az ellátási lánc elemzése és anyagigény-előrejelzés az EU stratégiai jelentőségű technológiáiban és ágazataiban – előrejelzési tanulmány), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2023, doi:10.2760/386650, JRC132889.

zavara jelentős káros hatásokat gyakorolna az uniós iparra. Ez veszélyeztetné az egységes piac működését és rontaná az EU versenyképességét, ugyanakkor veszélybe sodorná a munkahelyeket és a munkahelyteremtést, valamint befolyásolná a munkakörülményeket és a béreket. Ezen túlmenően a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos ellátás nélkül az Unió nem tudja teljesíteni a zöld és digitális jövőre vonatkozó célkitűzését.

A 2008. évi nyersanyag-politikai kezdeményezés és a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv keretét biztosított a különböző nyersanyagok kritikus fontosságát, a nemzetközi diverzifikációt, a kutatást és az innovációt értékelő kezdeményezésekhez, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagok EU-n belüli termelési kapacitásának fejlesztéséhez. A bevezetett intézkedések elősegítik a biztonságosabb ellátás biztosítását. A cselekvési tervben foglaltaknak megfelelően a harmadik országokkal létesített stratégiai partnerségek például hozzájárulnak a nyersanyag-ellátási források diverzifikálásához azáltal, hogy tovább integrálják az EU nyersanyag-értékláncait az erőforrásokban gazdag harmadik országok értékláncaiba.

A nem szabályozási intézkedések azonban nem voltak elegendőek ahhoz, hogy biztosítsák az EU számára a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához való hozzáférést. Jelenleg nincs olyan szabályozási keret, amely a különböző kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatainak strukturális csökkentését tűzné ki célul. Először is, mivel nincs olyan közös keret, amely biztosítaná, hogy a gazdasági szereplők reziliensek legyenek a felmerülő problémákkal szemben és felkészüljenek azokra, az ipar továbbra is túlzott mértékben ki van téve az ellátási zavarok kockázatának. Másodszor, az EU továbbra sem használja ki optimális mértékben a kitermelési, feldolgozási, illetve újrafeldolgozási kapacitásainak növelésében rejlő lehetőségeket. A tagállamokban az ásványtelepek ismerete gyakran olyan időkre nyúlik vissza, amikor a kritikus fontosságú nyersanyagok nem voltak annyira keresett erőforrások, mint napjainkban. A finanszírozáshoz jutási nehézségek, a hosszadalmas és bonyolult engedélyezési eljárások, a társadalmi elfogadottság hiánya, valamint az esetleges környezetvédelmi aggályok időnként jelentősen akadályozzák a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek kidolgozását. Harmadszor, a hulladékgazdálkodásra vonatkozó jogszabályok nem teremtenek elegendő ösztönzőt a kritikus fontosságú nyersanyagok körforgásos jellegének javításához vagy a másodlagos nyersanyagok piacának fejlesztéséhez. Végezetül pedig nincs elegendő ösztönző az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok negatív környezeti hatásainak bejelentéséhez és korlátozásához.

Mindezek alapján e javaslat célkitűzései a következők:

- a kritikus fontosságú nyersanyagok európai értéklánca különböző szakaszainak megerősítése,
- a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós behozatalának diverzifikálása a stratégiai függőségek csökkentése érdekében,
- a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásában bekövetkező zavarok jelenlegi és jövőbeli kockázatainak nyomon követését és csökkentését célzó uniós kapacitás javítása,
- a kritikus fontosságú nyersanyagok szabad mozgásának biztosítása az egységes piacon, a környezetvédelem magas szintjének biztosítása mellett, azok körforgásos jellegének és fenntarthatóságának javítása révén.

Ez az indokolás csak az aktuális rendeletjavaslatához kapcsolódik. A javaslatot kísérő közlemény ismerteti Európa kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátásának az EU-n belüli és kívüli fellépések keretében történő megerősítésére vonatkozó, átfogó stratégiai

• **Összhang az e területre vonatkozó jelenlegi szakpolitikai rendelkezésekkel**

Ez a javaslat összhangban van az európai zöld megállapodás stratégiájával és az európai klímarendeleettel. E javaslat hozzá kíván járulni ahhoz, hogy az EU szert tegyen azokra a kapacitásokra, amelyek szükségesek lesznek a félvezetőkhoz hasonló, stratégiai jelentőségű gyártástechnológiák fejlesztéséhez, valamint a klímasemlegességi célkitűzéseink eléréséhez.

Ez a javaslat az Európai Tanács által elfogadott 2022. évi versailles-i nyilatkozatra válaszol, amely kiemelte, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok stratégiai jelentőséggel bírnak az EU nyitott stratégiai autonómiájának és európai szuverenitásának garantálása szempontjából. Összhangban van továbbá a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2021. novemberi európai parlamenti állásfoglalással és az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseivel. Végezetül ez a rendelet Ursula von der Leyen elnöknek az Unió helyzetét értékelő 2022. évi beszédében tett azon kötelezettségvállalásának tesz eleget, hogy csökkenteni kell az EU kritikus fontosságú nyersanyagoktól való függőségét. Ez a kritikus fontosságú nyersanyagok EU-n belüli fenntartható ellátásának diverzifikálásával és biztosításával lenne elérhető az ellátási láncon belüli stratégiai projektek azonosításával és stratégiai tartalékok képzésével. A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály bejelentése előtt a REPowerEU közlemény, valamint a védelmi beruházási hiányok elemzéséről és a következő lépésekről szóló közös közlemény 2022 májusában jelentette be a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogalkotási javaslatot.

Míg ez a javaslat a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátására irányuló uniós kapacitás kiépítésére összpontosít, az e javaslatot kísérő közlemény a kritikus fontosságú nyersanyagok ágazata ellátásának biztosítására irányuló mögöttes stratégiát fejt ki, amely az EU-n kívüli forrásokból történő ellátás diverzifikálására, a kutatás és az innováció fellendítésére, valamint a készségek fejlesztésére vonatkozó, nem szabályozási intézkedéseket tartalmaz. A rendeletet a kritikus fontosság Bizottság általi értékelésének eredményei, a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagokról szóló, kapcsolódó dokumentumok adatlapjai (további részletekért lásd a 15. oldalon található részletes magyarázatot), valamint a legfrissebb előrejelzési tanulmány kíséri. A javaslat a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabállyal együtt kerül előterjesztésre, amely – amint azt „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című közlemény is bejelentette – támogatni fogja a kulcsfontosságú technológiák EU-n belüli ipari gyártását.

Ez a javaslat összhangban van a 2020. évi uniós iparstratégia frissítéséről szóló, 2021. májusi bizottsági közleménnyel, amely meghatározza az esetlegesen sebezhetőségekhez vezető stratégiai függőségi területeket. A két ezt követő részletes vizsgálat alaposabban elemezte a stratégiai függőségek eredetét, és először (többek között) általában véve a kritikus fontosságú nyersanyagokkal, majd a ritkaföldfémekkel és a magnéziummal foglalkozott.

Bár e rendelet előtt nem létezett olyan szabályozási keret, amely a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásának biztosítását tűzte volna ki célul, ez a javaslat összhangban van a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó, korábbi európai stratégiákkal. Először is ez a rendelet a kritikus fontosság értékelésére épül, amely a 2008-as kezdeményezés óta háromévente aktualizálásra kerül, és amely információkat szolgáltat a kritikus fontosságú nyersanyagokról és az EU azoktól való függőségéről. Másodsor, kiegészíti és megerősíti a 2020. évi cselekvési tervet követő kezdeményezéseket. Emellett keretet biztosít a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén megvalósított projektek támogatásához, az Európai Nyersanyagszövetség munkáját véve alapul. A javaslat a fenntartható nyersanyagokra

vonatkozó uniós alapelvekre is épül, amelyek célja a fenntartható kitermelés és feldolgozás tagállamok általi értelmezésének összehangolása.

Ezenfelül a polgári, a védelmi és az űripar közötti szinergiákról szóló, 2021. évi cselekvési tervvel összhangban a Bizottság jelenleg a Kritikus Technológiák Megfigyelőközpontjának felállításán dolgozik. A Megfigyelőközpont azonosítani fogja, nyomon fogja követni és értékelni fogja a polgári, a védelmi és az űripari ágazat szempontjából kritikus technológiákat, azok lehetséges alkalmazásait, valamint a kapcsolódó érték- és ellátási láncokat, beleértve a stratégiai függőségeket és sebezhetőségeket is.

Ezen túlmenően a Bizottság előrejelzési tanulmányt készített, amely felméri az Európai Unió kritikus fontosságú nyersanyagok iránti jövőbeli igényeit, valamint az ellátási láncnak a kulcsfontosságú stratégiai technológiák és ágazatok tekintetében felmerülő, lehetséges szűk keresztmetszeteit. A jelentés a sikeres kettős átálláshoz, valamint az EU védelmi és repülési-űrrepülési ütemtervéhez szükséges kulcsfontosságú anyagok iránti kereslet példátlan mértékű növekedését prognosztizálja.

Ez a javaslat összhangban van a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó egyéb jogszabályokkal. Összhangban van például a konfliktusövezetből származó ásványokról szóló rendelettel², amely előírja az ón, tantál, volfrám és arany (3TG) importőrei számára, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre az értékláncuk mentén felmerülő fegyveres konfliktusokhoz és munkavállalói jogokhoz kapcsolódó emberi jogi hatásokra kitérő, a kellő gondosság elvének megfelelő szakpolitikákat.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagok számos ipari értékláncban való jelenlétére és a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának különböző szakaszaira, például a kitermelésre, a feldolgozásra vagy az újrafeldolgozásra, több európai szakpolitika és jogszabály is releváns.

Először is az uniós környezetvédelmi jogszabályok hatálya kiterjed a teljes értéklánc mentén megvalósított nyersanyagprojektek, többek között a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek engedélyezési eljárásaira. A javasolt rendelet az uniós természetvédelmi jogszabályok – többek között a környezeti hatásvizsgálatról szóló 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv³, az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵, a vadon élő madarak védelméről szóló 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶, a vízpolitikáról szóló

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/821 rendelete (2017. május 17.) a konfliktusok által érintett és nagy kockázatot jelentő térségekből származó ón, tantál, volfrám, ezek ércei és arany uniós importőrei körében a kellő gondosság elvének megfelelő ellátási láncra vonatkozó kötelezettségek megállapításáról (HL L 130., 2017.5.19., 1. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (kodifikált szöveg) (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

⁵ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷ és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv⁸ – sérelme nélkül alkalmazandó. E javaslat célja, hogy egyszerűsítse és kiszámíthatóbbá tegye a nemzeti engedélyezési eljárásokat, biztosítva, hogy a projektek megfeleljenek az uniós természetvédelmi jogszabályoknak, ugyanakkor ne veszélyeztessék azok rendelkezéseinek eredményes alkalmazását.

Másodszor, az EU hulladékgazdálkodási keretrendszere szabályozza a hulladékok – többek között a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó hulladékáramok – gyűjtését, csökkentését, újrafeldolgozását és kezelését. Az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló irányelv⁹ előírja, hogy az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladék (azaz a bányászati műveletek során keletkező hulladék) kezeléseért felelős gazdasági szereplőknek engedélyt kell beszerezniük. Ez a javaslat ezt azzal egészíti ki, hogy a gazdasági szereplők (a jelenleg működő hulladékkezelő létesítmények esetében) és a tagállamok (a bezárt és felhagyott hulladékkezelő létesítmények esetében) számára előírja az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékban előforduló kritikus fontosságú nyersanyagok hasznosítási potenciáljának elemzését. A hulladék-keretirányelv¹⁰ általában véve a hulladékokra vonatkozik, és arra kötelezi a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket a hulladékkeletkezés megelőzése érdekében, különösen a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékekre helyezve a hangsúlyt. Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv¹¹ szabályokat állapít meg az elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladékok újrafelhasználásra, újrafeldolgozásra és egyéb hasznosítási formákra való előkészítésének előmozdítása, valamint az erőforrások hatékony felhasználásához és a másodlagos nyersanyagok – köztük a kritikus fontosságú nyersanyagok – hasznosításához való hozzájárulás érdekében. Folyamatban van az elhasználódott járművekről szóló 2000/53/EK irányelv¹² közös felülvizsgálata, összefüggésben a gépjárművek újrafelhasználhatóságra, újrafeldolgozhatóságra és hasznosíthatóságra tekintettel történő típusjóváhagyásáról szóló 2005/64/EK irányelvvel¹³, amelynek célja az elhasználódott járművekből és alkatrészeiből származó hulladék csökkentése, valamint a jelentős mennyiségű kritikus fontosságú anyagot tartalmazó hagyományos és elektromos járművek körforgásos jellegének növelése. A szóban forgó felülvizsgálaton alapuló jogalkotási kezdeményezés oly módon egészíti ki az e rendeletben foglalt horizontális újrafeldolgozhatósági követelményeket, hogy konkrétabb követelményeket vezet be a járművekben található állandó mágnesek újrafeldolgozhatóságának javítása érdekében, ami elő fogja segíteni azok hulladékkezelését és újrafeldolgozását.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/56/EK irányelve (2008. június 17.) a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o.).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/21/EK irányelve (2006. március 15.) az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról – A Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság nyilatkozata (HL L 102., 2006.4.11., 15. o.).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/19/EU irányelve (2012. július 4.) az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól (átdolgozás), EGT-vonatkozású szöveg (HL L 197., 2012.7.24., 38. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2000/53/EK irányelve (2000. szeptember 18.) az elhasználódott járművekről – A Bizottság nyilatkozatai (HL L 269., 2000.10.21., 34. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/64/EK irányelve (2005. október 26.) a gépjárművek újrafelhasználhatóságra, újrafeldolgozhatóságra és hasznosíthatóságra tekintettel történő típusjóváhagyásáról és a 70/156/EGK tanácsi irányelv módosításáról.

Harmadszor, az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK rendeletben¹⁴ előírt veszélyességi osztályozás, valamint a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK rendeletben¹⁵ előírt kockázatcsökkentési intézkedések a vegyi anyagok és a vegyi anyagokat tartalmazó termékek biztonságosságának biztosítását szolgálják az EU-ban, ami kifejezetten releváns a kritikus fontosságú anyagok szempontjából. E tekintetben a vegyi anyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági stratégia¹⁶ a toxikus anyagoktól mentes környezetre irányuló, ambiciózus kémiai biztonsági megközelítés részeként – az európai zöld megállapodással összhangban – meghatározza az emberi egészség és a környezet hatékonyabb védelméhez szükséges intézkedéseket. E stratégia magában foglalja a kockázatok csökkentését, valamint a legveszélyesebb vegyi anyagok fogyasztási cikkekben és professzionális termékekben történő helyettesítését. A stratégia azt is elismeri, hogy lehetővé kell tenni e legkárosabb vegyi anyagok használatát, amikor nélkülözhetetlen a társadalom számára. Ez számos esetben a kritikus fontosságú nyersanyagok felhasználására is vonatkozik.

Negyedszer, a kritikus fontosságú nyersanyagok számos ipari értékláncon belüli jelenléte és a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca különböző szakaszainak jellemzői humán kapacitást igényelnek, többek között az ipar támogatásához szükséges, megfelelő és szakképzett munkaerő biztosításával. Ezt konkrétan a munkahelyek védelme, valamint az új, minőségi munkahelyek teremtése garantálja annak érdekében, hogy a méltányos zöld átállás biztosításához, a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságának és ellátásának, valamint az ágazat versenyképességének biztosításához kulcsfontosságú ipari értékláncon valamennyi szakaszában kezelni lehessen az ágazaton belüli munkaerő-igényeket. A REPowerEU terv és az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlás¹⁷ átfogó szakpolitikai iránymutatást nyújt a munkahelyek – többek között a munkakörülmények és a bérek – védelmének biztosítására, valamint az ipari ökoszisztémákon és értékláncon belül a minőségi munkahelyek teremtésének támogatására irányuló szakpolitikák kialakítása tekintetében, többek között a munkaerő továbbképzésének és átképzésének az ágazati munkaerőpiaci igényeknek való megfelelés érdekében történő támogatása, valamint a szociális partnerekkel szociális párbeszéd keretében folytatott konzultáció révén.

Végezetül ez a kezdeményezés összhangban van a következőkkel is:

- az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló 2007/2/EK irányelv¹⁸, amelynek célja annak biztosítása, hogy a tagállamok téradat-infrastruktúrái európai és határokon átnyúló összefüggésben kompatibilisek és felhasználhatók legyenek, valamint

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

¹⁶ COM(2020) 667 final.

¹⁷ A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról, 2022/C 243/04 (HL C 243, 2022.6.27., 35. o.).

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2007/2/EK irányelve (2007. március 14.) az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról (HL L 108., 2007.4.25., 1. o.).

- a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról szóló (EU) 2020/852 rendelet¹⁹.

A nemzetközi jogi eszközök tekintetében ez a javaslat összhangban van az alábbiakkal:

- az EU nemzetközi kereskedelmi kötelezettségei és az EU közös kereskedelempolitikája. Az e rendelethez csatolt közlemény olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek az EU nemzetközi forrásokból származó kritikus fontosságú nyersanyagokkal való külső ellátásának megerősítésére és diverzifikálására irányulnak, ugyanakkor nem veszélyeztetik a kereskedelmi szabályokat és a nemzetközi versenyt;
- az EU 2021-ben közzétett, aktualizált északi-sarkvidéki politikája, amelynek célja, hogy a segítségével az Északi-sarkvidék a békés együttműködés térsége maradjon, kezelni lehessen az éghajlatváltozás hatásait, és támogatni lehessen az északi-sarkvidéki régiók fenntartható fejlődését az északi-sarkvidéki közösségek, nem utolsósorban az őslakos népek és a jövő generációi javára;
- a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a Global Gatewayről szóló közös közleménye, különösen a harmadik országokkal kialakított stratégiai partnerségeinek megvalósítása tekintetében.

A főképviselő a jövőben teljes mértékben betölti szerepét és együttműködik az EU külső tevékenysége és az egyéb szakpolitikai közötti összhang biztosítása érdekében.

A rendelet más, folyamatban lévő javaslatokkal is biztosítani fogja az összhangot:

- A rendelet összhangban van az elemekről szóló rendelettel²⁰, amely külön rendelkezéseket tartalmaz az egységes piacon forgalomba hozott elemekben található kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozóan, a rendeletnek pedig az a célja, hogy növelje ezen anyagok uniós ellátási kapacitását, valamint átláthatóbbá és elérhetővé tegye az ezen anyagok környezeti lábnyomára vonatkozó információkat az uniós egységes piacon történő forgalomba hozatalkor. Ez a környezeti lábnyomra vonatkozó kötelezettségek fokozatos alkalmazásához hasonló megközelítést követ.
- A rendelet kiegészíti a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvre irányuló javaslatot²¹. A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvre irányuló javaslat hatálya kiterjedhet a kritikus fontosságú nyersanyagokat használó vállalatokra, ezzel biztosítva, hogy saját műveleteikben és értékláncaikban megfelelően kezeljék a káros emberi jogi és környezeti hatásokat, a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó tájékoztatási követelményt azonban nem fejt ki. Adott esetben az egyes anyagok környezeti lábnyomának a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet szerinti kiszámítása hozzájárulhat az átvilágítási szakpolitika hatékony végrehajtásához.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (PE/20/2020/INIT).

²⁰ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az elemekről és a hulladékelemekről, a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról, COM(2020) 798 final.

²¹ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról és az (EU) 2019/1937 irányelv, COM(2022) 71 final.

- A rendelet – azáltal, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében megerősíti az európai ipar rezilienciáját és felkészültségét – kiegészíti az egységes piaci szükséghelyzeti eszközt, amely lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy éberségi vagy szükséghelyzeti üzemmódban célzott intézkedéseket hozzon a stratégiai fontosságú javak, többek között a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátását érintő fenyegetés vagy zavar felmerülésekor.
- A rendelet azt is biztosítja, hogy a csipekről szóló jogszabályban vagy a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabályban támogatott kulcsfontosságú technológiák gyártói a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátásra hagyatkozhatnak.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E rendelet jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke, amely lehetővé teszi az Európai Parlament és a Tanács számára, hogy az egységes piac megteremtését és megfelelő működésének biztosítását célzó intézkedéseket fogadjanak el.

A rendelet célja, hogy biztosítsa az EU számára a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátását. Ilyen erőfeszítések nélkül a jelenlegi kínálati és keresleti tendenciák valószínűleg több kritikus fontosságú nyersanyag ellátási zavarainak komoly és strukturális kockázatát hordozzák. Mivel e nyersanyagok számos stratégiai fontosságú ágazat működéséhez nélkülözhetetlenek, az esetleges ellátási zavarokat kezelni kell az európai piacok stabilitásának megőrzése érdekében. Az ellátási zavarok, valamint a kapcsolódó hiányok és áringadozások bekövetkezése valószínűleg egyoldalú nemzeti szintű erőfeszítéseket váltana ki a következményeik kezeléséhez. Amennyiben ezek az – elvi szinten ugyan indokolt – erőfeszítések összehangolatlanok maradnak, torzíthatják a versenyt, és az áruk szabad mozgását érintő, Unión belüli korlátozásokat okozhatnak.

Az ellátási zavarok valószínűségének strukturális csökkentését célzó összehangolt intézkedések – többek között az Unión belüli ellátás megerősítésére, valamint a kockázatok és a felkészültség nyomon követésére irányuló intézkedések – bevezetése révén ez a kezdeményezés hozzá fog járulni az egységes piac megfelelő működésének biztosításához:

- közös célkitűzéseket tűz ki, valamint megállapítja a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagok közös fogalommeghatározását,
- a kritikus fontosságú nyersanyagok európai kapacitásainak növelésére irányuló, közös és következetes megközelítést hoz létre a stratégiai projektek támogatásának biztosítása és koordinálása révén, ezáltal segít a verseny esetleges torzulásának, valamint a piac – összehangolatlan támogatási intézkedésekből fakadó – széttagolódásának megelőzésében, a belső piacon tevékenykedő nyersanyagipari vállalatok számára pedig segít az egyenlő versenyfeltételek megőrzésében,
- kockázatfigyelésre és a kockázati felkészültségre vonatkozó intézkedéseket vezet be, ezzel biztosítva, hogy a vállalatok a belső piac egészében hasonló kockázatfigyelési információkhoz férjenek hozzá és harmonizált felkészültségi intézkedésekkel szembesüljenek,
- harmonizálja az állandó mágneseket tartalmazó termékek (a mágnesek újrafeldolgozhatósága és újrafeldolgozott tartalma tekintetében), valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékek forgalomba hozatalára vonatkozó követelményeket (a környezeti lábnyomukra vonatkozó nyilatkozat tekintetében),

ezáltal megakadályozza az Unión belüli korlátozásokat, és elősegíti az áruk szabad mozgásának biztosítását.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A tagállamok önmagukban nem tudják eredményesen megvalósítani e rendelet célkitűzéseit. Először is a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz rendelt kapacitások növelése nemzeti szinten nem lenne hatékony, például az egyes tagállamokon belüli geológiai előfordulás hiánya, a szükséges beruházások léptéke és a globális nyersanyagpiacon való versenyképességhez szükséges jelentős méretgazdaságosság miatt. Másodszor, a tagállamok és a Bizottság között az ellátási kockázatok és a kockázati felkészültség fokozottabb nyomon követésére irányuló koordináció és együttműködés hiányában az erőfeszítések valószínűleg párhuzamosak lesznek, ami hatékonysági problémákhoz vezet. A javasolt keretnek lehetővé kell tennie a feladatok hatékonyabb megosztását, valamint a releváns információk összesítését és megosztását.

Az e rendeletben foglalt intézkedések nem lennének olyan eredményesek, ha azokat a tagállamok önállóan hajtanák végre, mivel az intézkedések által kezelt problémák az egységes piac egészét érintik. Az intézkedések nem önálló tagállamokra vagy egy-egy tagállamcsoportra korlátozódnak, hanem az EU ipari bázisának egészére vonatkoznak. Ezenfelül a kizárólag tagállami szintű megközelítések valószínűleg nem elegendőek ahhoz, hogy kielégítsék az egységes piacon belül egymással szorosan összefonódó ellátási láncok igényeit.

A stratégiai projektek engedélyezése – jelenleg és a jövőben is – kizárólag a tagállami hatóságok felelősségi körébe tartozik, az e javaslatban meghatározott eljárási szabályokra is figyelemmel. A tagállamok ezért meg tudják majd akadályozni, hogy a területükön megvalósítandó projekt stratégiai státuszt kapjon.

- **Arányosság**

A javasolt intézkedések nem lépik túl a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásának biztosításához szükséges mértéket. Az uniós szintű fellépés a szükséges erőfeszítések nagyságrendjének, sürgősségének és hatókörének köszönhetően bizonyítható hozzáadott értéket képvisel:

- A stratégiai projektekre vonatkozó intézkedések a stratégiai fontosságú nyersanyagokra helyezik a hangsúlyt annak biztosítása érdekében, hogy a rendelet hatálya kiterjedjen azokra az anyagokra, amelyekre a zöld és digitális átállással, valamint a fokozott rezilienciával és biztonsággal kapcsolatos uniós célkitűzések eléréséhez a leginkább szükség van.
- A feltárással kapcsolatos intézkedések az egyes tagállamok területének kiterjedésével arányosak, emellett a tagállamok továbbra is hagyatkozhatnak a meglévő felderítési szakpolitikáikra. A nemzeti feltárási programok azonban szükségesek a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca fejlesztésének elősegítéséhez.
- A javasolt intézkedések között szerepel a rendszeres felülvizsgálat és a tagállamokkal való rendszeres együttműködés, különösen a nyomon követésre és az irányításra vonatkozó rendelkezések tekintetében.
- A nyomon követésre vonatkozó intézkedések értelmében továbbra is a tagállamok felelnek a kulcsfontosságú piaci szereplők azonosításáért és nyomon követéséért. A vállalatok adatszolgáltatási terhe korlátozott, mivel csak a kritikus fontosságú nyersanyagok kitermelésével, finomításával vagy újrafeldolgozásával foglalkozó nagyvállalatokra terjed ki.

- A vállalatok kockázati felkészültségét kezelő intézkedések a stratégiai fontosságú nyersanyagokat tartalmazó stratégiai technológiákat gyártó nagyvállalatok egy részéhez vannak rendelve, és az ellátási láncuk belső ellenőrzésére korlátozódnak.
- A fenntarthatóságra vonatkozó intézkedések nem írnak elő olyan követelményeket, amelyek meghaladják a másodlagos nyersanyagok piaca fejlődésének ösztönzéséhez vagy a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó információk átláthatóbbá tételének – fokozatos és bizonyítékokon alapuló szemlélet keretében történő – biztosításához szükséges mértéket.

- **A jogi eszköz megválasztása**

A rendelet minősül a legmegfelelőbb eszköznek, mivel lehetővé teszi olyan követelmények meghatározását, amelyek közvetlenül a nemzeti hatóságokra és az érintett gazdasági szereplőkre vonatkoznak. Ennek segítségével biztosítható, hogy a követelmények végrehajtására időben és összehangolt módon kerüljön sor, ami nagyobb jogbiztonsághoz vezet.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal összhangban a Bizottság – konzultációs stratégiát követve – átfogó konzultációt folytatott az érdekelt felekkel, hogy számos különböző módszer, megkérdezett fél és eszköz segítségével megbízható információkat gyűjtsön. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció célja az volt, hogy összegyűjtse és értékelje az összes releváns bizonyítékot, többek között a szakpolitikai döntéshozatal költségeire, előnyeire és lehetséges társadalmi hatásaira vonatkozó adatokat és információkat. A stratégia kidolgozása a beavatkozási logikával összhangban történt, a fellépést igénylő problémaforrásokra és a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értéklánca esetében megállapított jellemzőkre helyezett hangsúllyal.

A Bizottság a konzultációs stratégiát több tevékenység folytatásával alkalmazta, melyek a következők voltak: a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság (DG GROW) által 2022. szeptember 30. és november 25. között szervezett online nyílt konzultáció, az ugyanezen időszakban visszajelzésre nyitva álló hatásvizsgálat céljából indított véleményezési felhívás, valamint az uniós tagállamokon belüli nyersanyagkészlet-felhalmozással és engedélyezéssel kapcsolatos, célirányos kérdőív, amelyet a nyersanyagellátással foglalkozó szakértői csoporttal is megosztott. A Bizottsághoz 259 válasz érkezett be a nyilvános konzultációra, 52 válaszadó pedig szakpolitikai dokumentumot csatolt. A Bizottság ezenkívül 310 választ gyűjtött a véleményezési felhívásra. A nyilvános konzultáció eredményeit a tényszerű összefoglaló jelentés foglalja össze, amelyet az „Ossza meg velünk véleményét!” portálon a véleményezési felhívásra adott válaszokkal együtt tettek közzé.

Az érdekelt felek összességében megerősítették a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó 2020. évi uniós cselekvési terv keretében folyamatban lévő kezdeményezések

előnyeit a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásának – különösen a nyersanyagokra szakosodott stratégiai partnerségek keretében történő – biztosítása szempontjából. Hangsúlyozták azonban, hogy sem az EU belső képességei, sem az ágazat ellátási kockázatokkal szembeni rezilienciája nem javult kielégítő mértékben. A Bizottság széles körű támogatást kapott azzal az elképzeléssel kapcsolatban, hogy terjesszen elő egy olyan kezdeményezést, amelynek célja a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való biztonságos és fenntartható hozzáférés biztosítása, valamint Európa rezilienciájának és felkészültségének az ellátási lánc sebezhetőségeinek kezelésével történő javítása. Az ellátási lánc sebezhetőségeit illetően a beérkezett észrevételek számos olyan strukturális hiányosságot emeltek ki, amelyek megakadályozzák az ásványi nyersanyag-kitermelő iparágakat az EU-n belüli projektek kidolgozásában. E kihívások kezelése érdekében kiemelték annak jelentőségét, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának fejlesztése érdekében a kitermelési, a feldolgozási és az újrafeldolgozási szakaszban stratégiai projekteket kell megvalósítani.

A vállalkozások és a cégek a válaszaikban az eljárási és adminisztratív költségekre helyezték a hangsúlyt, és fellépésre szólítottak fel az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és a finanszírozáshoz jutás megkönnyítése érdekében. A nem kormányzati szervezetek és a polgárok aggályokat juttattak kifejezésre a megfelelő környezetvédelmi és társadalmi biztosítékokkal nem rendelkező kitermelési és feldolgozási projektek környezeti és társadalmi hatásaival kapcsolatban.

Az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értéklánca számára fenntartható, egyenlő versenyfeltételeket kell teremteni. A nem kormányzati szervezetek jelezték, hogy az uniós nyersanyagok környezeti lábnyomának csökkentése fontos, ugyanakkor elő kell mozdítani az erőforrások hatékonyabb felhasználását, és a környezetre kevésbé káros tevékenységeket kell kialakítani. Az érdekelt felek a kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzésével járó kihívások következetesebb és összehangoltabb megközelítését is szorgalmazták, különösen a nyomon követés és a körütekintés fokozása, valamint a kockázati felkészültséggel kapcsolatos összehangoltabb intézkedések révén. Az érdekképviselői csoportok körében azonban megoszlottak a vélemények a szükséges fellépés legmegfelelőbb formáját illetően.

Általánosságban megállapítható, hogy az érdekelt felek széles köre egyetértett abban, hogy a tagállamok nemzeti szintű intézkedései összetettségük, átláthatatlanságuk és transznacionális dimenziójuk miatt nem lennének elegendőek a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásával kapcsolatos sebezhetőségek kezeléséhez, és üdvözölték az e kérdésre irányuló uniós szintű fellépést.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Nem alkalmazandó

- **Hatásvizsgálat**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások alapján ez a szabályozási javaslat a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható uniós ellátásának hiányával kapcsolatos problémákat és részproblémákat elemző hatásvizsgálaton alapul. A hatásvizsgálat megállapítja a problémaforrások kezelésére szolgáló lehetséges szakpolitikai alternatívákat, és értékeli azok valószínű hatásait. A hatásvizsgálatot úgy épült fel, hogy tükrözze a Bizottság kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó szolgálatközi irányítócsoportjával folytatott konzultációt.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2023. január 20-án elutasító véleményt nyilvánított a hatásvizsgálati jelentésről. A testület a következőket ajánlotta:

- tisztázni kell a kezdeményezés szakpolitikai hátterét, és meg kell határozni, hogy a soron következő kezdeményezés hogyan fogja érinteni a párhuzamos kezdeményezéseket és a szabályozási hiányosságokat,
- jobban ki kell fejteni az általános és konkrét célkitűzéseket, azok időrendi áttekintését, kölcsönhatását és a siker méréséhez használt modelleket,
- javítani kell a szakpolitikai alternatívák alapforgatókönyvét, összetételét és időrendi áttekintését, valamint
- javítani kell a legfontosabb hatások értékelését.

A felülvizsgált hatásvizsgálat ismételt benyújtásakor a testület 2023. február 16-án – fenntartásokkal – kedvező véleményt adott ki.

A hatásvizsgálat a feltárt problémaforrásokat kezelő, és a kezdeményezés célkitűzéseinek elérését célzó szakpolitikai pillérek köré épül. Az egyes pillérekhez három-három szakpolitikai alternatívát határoz meg a hatály, az erőforrások szintje, a hatékonyság és a koherencia, valamint a létrehozott szinergiák, illetve az arányosság és a szubszidiaritás elve alapján. Általánosságban megállapítható, hogy a szakpolitikai alternatívák az 1. alternatívától (a szabályozás nélküli forgatókönyvhöz a legközelebb álló alternatíva) a 3. alternatíváig terjednek (ez egy sokrétűbb megközelítés, amely a jelenlegi szabályozási kereten túlmutató, ugyanakkor a technikailag megvalósítható kereteken belüli intézkedéseket tartalmaz).

Az **1. szakpolitikai alternatíva** a stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó célok meghatározására szolgáló mechanizmust ír elő. Ez az alternatíva kifejezetten a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó – a nemzeti ügynökségek hálózata és a Bizottságon belüli operatív kapacitás által támogatott – uniós testület alá tartozó irányítási struktúrát tartalmaz. Ez a szervezet fejlesztené a nyomkövetési kapacitást, lehetővé tenné az EU stratégiai készleteinek összehangolását, és biztosítaná, hogy a vállalatok jobban felkészüljenek az esetleges ellátási zavarokra. Ez az alternatíva olyan elemeket tartalmaz, amelyek – különösen a feltárási szakaszban a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos nemzeti projektek fokozottabb támogatása és a finanszírozáshoz jutás javítása révén – támogatják az értékláncot. Ami a körforgásos jelleget illeti, ez az alternatíva a kis méretű elektronikus fogyasztási cikkekre vonatkozó ajánlást és a jövőbeli intézkedések bejelentését írja elő. Fokozottabb uniós fellépést ír elő a nemzetközi szabványosítás területén, emellett a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságára vonatkozó tanúsítási rendszerekkel kapcsolatos minimumkövetelményeket és az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomával kapcsolatos tájékoztatási követelményeket ír elő.

A **2. szakpolitikai alternatívában** a nyomon követés, a stratégiai készletek és a kockázati felkészültség tekintetében ugyanaz az irányítási mechanizmus, illetve ugyanazok a feladatok találhatók meg, mint az 1. alternatívában. Az EU-n belüli értéklánc fokozottabb javítása érdekében túlmutat azon, mégpedig azért, hogy szigorúbb kötelezettségeket dolgoz ki a feltárással kapcsolatosan, és stratégiai projekteket hajt végre a stratégiai fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén. E projektekre észszerűsített engedélyezés és összehangolt finanszírozáshoz jutás vonatkozna. A körforgásos jelleg fokozását célzó intézkedések közé tartoznak az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló irányelv célzott módosításai. A szabványokra vonatkozó intézkedések közé tartozik az ipari folyamatokra vonatkozó további, szabvány jellegű dokumentumok kidolgozása, emellett a környezeti lábnyomra vonatkozó intézkedések a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó küszöbértékek fokozatos kidolgozását tartalmazzák, feltéve, hogy egy külön értékelés azt jelzi, hogy ez nem befolyásolná az ellátás biztonságát.

A **3. szakpolitikai alternatíva** olyan külső irányítási kapacitást dolgoz ki, amely lehetővé teszi a stratégiai készletekre, a nyomon követésre és a kockázati felkészültségre vonatkozó ambiciózus intézkedések előterjesztését. Emellett a stratégiai projektek fogalmára is épít, amelyek támogatása az engedélyezés tekintetében célzott tagállami erőforrásokkal és egy kifejezetten a kritikus fontosságú nyersanyagokra szakosodott európai alappal egészülne ki. A 2. alternatívához hasonlóan ez az alternatíva a körforgásos jellegre, a szabványokra és a környezeti lábnyomra vonatkozó intézkedéseket is tartalmaz.

Az előnyben részesített alternatíva összességében a 2. szakpolitikai alternatíva, mivel az érdekelt felek és a tagállamok támogatását élvezzi, korlátozott többletterhet ró az intézményekre, viszonylag alacsonyabb költséggel jár, és hozzájárul az általános és konkrét célkitűzések eléréséhez. Ez egyértelmű hozzáadott értékkel járul hozzá az egységes piac működéséhez, az ipari reziliencia kiépítéséhez, illetve a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának fejlesztése révén pedig pozitív gazdasági hatást gyakorol a kritikus fontosságú nyersanyagok gyártóira és a downstream ágazatokra. A 3. szakpolitikai alternatíva eredményesebben érne el bizonyos célkitűzéseket (különösen a nyomon követésre és a finanszírozáshoz jutásra vonatkozó pillérek tekintetében), a jelenlegi költségvetési megszorítások miatt azonban nem lenne megvalósítható.

Eltérések a hatásvizsgálatban előnyben részesített alternatívához képest

A rendelet a hatásvizsgálatban nem értékelt intézkedéseket tartalmaz, melyek a következők:

- A stratégiai fontosságú nyersanyagok közös beszerzésére vonatkozó intézkedések. Ezek az intézkedések a stratégiai készletekre vonatkozó 3. szakpolitikai alternatíva részét képezték, de a későbbi elemzés szerint a 2. szakpolitikai alternatíva keretében még egyedi készletfelhalmozási keret nélkül is megvalósítható lett volna. A ritkaföldfémek újrafeldolgozhatóságára és újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó intézkedések. Ezek az intézkedések a hatásvizsgálatban nem kerültek részletezésre, de a hatásvizsgálatban ismertetett probléma, nevezetesen a problémaforrás szerves részét kezelik annak kifejtésével, hogy a hulladékokra vonatkozó uniós jogszabályok miért nem célozzák meg kielégítő módon a kritikus fontosságú nyersanyagok hasznosítását. A Bizottság további bizonyítékokat gyűjtött szakértőktől, agytrösztöktől és az ipartól a mágnesek körforgásos jellegét érintő kihívásoknak és az intézkedések lehetséges hatásainak a jobb megértése érdekében. Azt is előírja, hogy a szükséges szabványok kidolgozásának lehetővé tétele érdekében a megfelelésre és a megfelelőség vélelmére vonatkozó rendelkezéseket kell beilleszteni.
- A stratégiai partnerségek terén folytatandó együttműködésre vonatkozó intézkedések. Mivel a hatásvizsgálat nemzetközi dimenziója – a Szabályozói Ellenőrzési Testület javaslatának megfelelően – megerősödött, helyénvalónak tűnt egy olyan intézkedés beillesztése, amely kiemeli az együttműködés és a kiegészítő jelleg szükségességét az EU harmadik országokkal kialakított, nyersanyagokra szakosodott stratégiai partnerségei tekintetében, beleértve a tagállamok által az érintett harmadik országokkal folytatott kétoldalú együttműködéssel való koherenciájuk szükségességét, kiegészítve a kísérő közleményben bejelentett intézkedéseket.
- Az értékláncok stressztesztjeire vonatkozó intézkedések bekerültek a 3. szakpolitikai alternatívába, de a rendeletben azok célzottabb hatállyal, csak a stratégiai fontosságú nyersanyagokra helyezett hangsúllyal szerepelnek. Várhatóan a Bizottság és a tagállamok is megoszthatják az intézkedések végrehajtásához kapcsolódó feladatokat, ezáltal korlátozva az adminisztratív terheket.

Ezek az új intézkedések a hatásvizsgálatban elemzett témák általános keretén belül maradnak, és nem változtatják meg jelentősen sem az alternatívák összehasonlítását, sem az előnyben részesített alternatívát.

A javasolt rendelet olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyekről értékelés készült a hatásvizsgálat során, de amelyek a végrehajtásuk tekintetében eltérnek egymástól, konkrétan a következők révén:

- A javaslat az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékra vonatkozó, a hatásvizsgálatban előirányzott intézkedéseket közvetlenül a rendeletbe foglalja bele, nem pedig az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló irányelv célzott módosítására irányul, annak biztosítása érdekében, hogy azok hamarabb és még közvetlenebbül alkalmazandók legyenek.
- A javaslat közvetlenül a rendeletbe illeszti be az elektronikus hulladékok, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokat bőségesen tartalmazó egyéb termékek és alkotóelemek fokozottabb gyűjtésére irányuló intézkedéseket, amelyek a hatásvizsgálatban korábban bizottsági ajánlásként szerepelnek. Ez az ajánlás a tervezett módon – a körforgásos jellegre vonatkozó egyéb intézkedések felsorolásával együtt – a kísérő közleményben kerül bejelentésre. A cél az, hogy egy későbbi időpontban a tagállamok a rendeletben előírt intézkedések végrehajtásával kapcsolatos iránymutatásokat kapjanak.
- A hatásvizsgálatban előnyben részesített alternatíva azt előíró intézkedéseket tartalmazott, hogy a fenntarthatóságra vonatkozó állítások elismert tanúsítási rendszereken alapuljanak, de a végrehajtásukra a fenntarthatóságra vonatkozó állításokra való hivatkozás nélkül kerüljön sor. Ezek az állítások horizontális jogszabályok hatálya alá fognak tartozni, amint azt a zöld állításokra vonatkozó bizottsági kezdeményezés bejelentette. A javaslat tartalmaz egy olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi a Bizottság számára a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek fenntarthatóságára vonatkozó tanúsítási rendszerek elismerését. Az e rendszerek valamelyikében való részvétel révén a projektgazdák egyértelműen és hatékonyan tudják igazolni a fenntarthatósággal kapcsolatos stratégiai projekt kritériumának való megfelelést.

• **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Ez a javaslat nem irányoz elő további jelentős szabályozási terhet.

A vállalkozások számára felmerülő, e rendelettel közvetlenül alkalmazandó adminisztratív költségek korlátozottak. Először is a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncában működő, korlátozott számú nagyvállalat adatszolgáltatási kötelezettségeihez kapcsolódnak, míg más vállalatok számára továbbra is önkéntes az adatszolgáltatás. A felmerült költségek ellensúlyozása valószínűleg ugyanazoknál a vállalatoknál jelentkezik, amelyek számára – bizonyos feltételek mellett (pl. ha projektjeiket stratégiai minősítik) – az egyszerűsített engedélyezési kötelezettségek miatti hatékonyságnövekedés fog jelentkezni. A stratégiai fontosságú nyersanyagokat felhasználó stratégiai technológiákat gyártó, korlátozott számú nagyvállalat számára szintén felmerülnek költségek az ellenőrzés elvégzése során.

A mögöttes környezeti lábnyom kiszámításához szükséges tanulmányokhoz kapcsolódó költségek a rendeletben elszámolt adminisztratív költségek is, amelyeket más kezdeményezésekkel kellene ellensúlyozni.

A költségbecslés a meglévő bányatelepek további információk bejelentésével kapcsolatos költségeit is megbecsüli. Tekintettel arra, hogy az ezen információk alapján a

hulladékáramokra vonatkozóan keletkező ismeretek a hasznosítás révén valószínűleg további gazdasági tevékenységet eredményeznek, ezeket a költségeket valószínűleg ellensúlyozzák.

A tagállamok számára a költségek valószínűleg magasabbak lesznek. A rendelet azonban fokozottabb szinergiákat és kevesebb átfedést is okoz majd a tagállamok közötti fellépésekben. Ennek a koordináció javítása révén – például a nyomon követés és a stratégiai készletek esetében – potenciális megtakarításokat kell elősegítenie. A kezdeményezés a polgárok számára felmerülő költséggel nem számol.

- **Alapjogok**

A javaslat előírja, hogy a támogatásban részesülő stratégiai projektek végrehajtása fenntartható módon történjen. A fenntartható módon történő végrehajtás azt jelenti, hogy a projekteknek nemcsak környezeti szempontból fenntarthatónak kell lenniük, hanem azt is, hogy tiszteletben kell tartaniuk a nemzetközi jogi eszközökben, iránymutatásokban és alapelvekben meghatározott emberi jogokat is.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak vannak költségvetési vonzatai a Bizottság számára. Ez konkrétan azt jelenti, hogy amikor a javaslat teljes mértékben alkalmazandóvá válik, az EU többéves pénzügyi keretének 2024–2027-es időszakában évente legfeljebb 33 teljes munkaidős egyenértékre lesz szükség a rendelet és a kapcsolódó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok végrehajtásához.

Az 1. fejezetben a rendelet végrehajtásához szükséges különféle tanulmányok elkészítésére elkülönített 3,2 millió EUR összegben felül a javaslat a 7. fejezetben (Igazgatási kiadások) 14,969 millió EUR összegű kötelezettségvállalást tesz szükségessé a meglévő költségvetési sorokra vonatkozóan. Az új kötelezettségvállalások finanszírozása a vonatkozó programok meglévő költségvetési keretösszegeiből történik. A költségvetési vonzatok elsősorban az alábbiak céljából előírányzott munka elvégzését szolgálják:

- az e rendelet végrehajtásához szükséges, felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok szövegezése, amelyek többek között a következőkre irányulnak:
 - a stratégiai projekt alkalmazásával és éves jelentésével kapcsolatos végrehajtási jogi aktusok; általános feltárási programok; a vállalatok kockázati felkészültsége; annak pontos meghatározása, hogy mely elhasznált termékek és hulladékáramok tartalmaznak releváns mennyiségű kritikus fontosságú nyersanyagot, valamint
 - a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagok fogalom meghatározásával kapcsolatos, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok; az állandó mágneseket tartalmazó termékek újrafeldolgozott tartalma; az állandó mágneseket tartalmazó termékek vámtarifaszámai; valamint a környezeti lábnyomra vonatkozó számítási és ellenőrzési szabályok és teljesítményosztályok,
- a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület titkárságának biztosítása,
- a tanulmányok és szerződések adminisztrációjának intézése,
- nyomonkövetési, adatgyűjtési és kockázateértékelési feladatok ellátása, különösen a következők tekintetében: a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagok piacfigyelése és az azokra vonatkozó adatszolgáltatás, valamint kritikus fontosságuk értékelése,
- a tagállamoktól származó információk összehangolása,

- a körforgásos jellegre vonatkozó intézkedésekkel – többek között az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékra vonatkozó intézkedésekkel – kapcsolatos tagállami kötelezettségek végrehajtásának biztosítása,
- a környezeti lábnyom meghatározására szolgáló módszer alkalmasságának értékelése, számítási módszerek kidolgozása és az intézkedések alkalmazásának nyomon követése,
- a szabványosításra vonatkozó intézkedések végrehajtása és szabványosítási kérelmek készítése,
- a nemzeti feltérési tevékenységek koordinálása,
- a stratégiai készletekre vonatkozó tagállami információk összehangolása, és lehetőség szerint iránymutatás kidolgozása,
- folyamatos támogatás és adatszolgáltatás a stratégiai projektekhez, különösen az engedélyezési eljárások tekintetében, valamint támogatás biztosítása a kiválasztási folyamathoz.

A személyzeti igényeket illetően a Bizottság alaposan megvizsgálta, hogy miként alakítható ki munkamegosztás a főigazgatóságok között, lehetőség szerint hogyan csoportosítható át a személyzet, illetve hogyan szervezhető ki a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok előkészítéséhez és a több területet átfogó feladatokhoz nyújtott tudományos és műszaki támogatás. Továbbra is nyilvánvaló azonban, hogy az intézkedések magas ambíciószintje és a kritikus fontosságú nyersanyagok megnövekedett jelentősége strukturált megközelítést igényel az EU e kérdéssel kapcsolatos fellépéshez szükséges kapacitásának fejlesztéséhez.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság a javaslat alkalmazásának kezdőnapját követő öt év elteltével értékelni fogja a javaslat koherenciáját, eredményeit, hatásait, arányosságát és szubszidiaritását.

Az értékelés főbb megállapításait a Bizottság jelentés formájában fogja ismertetni az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Európai Bizottságával, és a jelentést nyilvánosságra fogja hozni.

Az értékelés elvégzése érdekében a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület, a tagállamok és az illetékes nemzeti hatóságok – a Bizottság kérésére – tájékoztatni fogják a Bizottságot. Ennek keretében tájékoztatást nyújtanak különösen az uniós kapacitásra vonatkozó referenciaértéknek az értéklánc egyes szakaszaiban történő elérése terén elért előrehaladásról és a nyomonkövetési tevékenységek eredményességéről.

- **A javaslat konkrét rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A rendelet **I. fejezete** az általános rendelkezéseket vázolja fel és a fogalommeghatározásokat tartalmazza. A rendelet azt nevezi meg általános célként, hogy a következő négy konkrét célkitűzés megvalósítása révén biztosítsa az EU hozzáférését a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához: az EU kapacitásainak megerősítése az értéklánc különböző szakaszai mentén, az uniós nyersanyag-behozatal diverzifikálása, a nyomonkövetési és kockázatcsökkentési kapacitások javítása, valamint az egységes piac megfelelő működésének biztosítása a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságának

és körforgásos jellegének javítása mellett. Ez a fejezet referenciaértékeket határoz meg az itt ismertetett első két célkitűzés tekintetében elért előrehaladás jellemzésére.

A **II. fejezet** felsorolja azokat a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagokat, amelyeket legalább négyévente felül kell vizsgálni az I. és II. mellékletben meghatározott módszerek alkalmazásával. Ezek a felsorolások megállapítják a különböző intézkedések hatályát.

A Bizottság a legutóbbi teljes ötéves időszakra vonatkozó átlagolt adatok alapján több mint 80, az uniós gazdaságban felhasznált anyagot értékel azok ellátási kockázata és gazdasági jelentősége szempontjából. Az ellátási kockázatot a globális és az uniós ellátás koncentrálódása, az EU importfüggősége, a másodlagos anyagok bemeneti anyagai és a technikai helyettesíthetőség határozza meg. A gazdasági jelentőség kiszámítása a NACE-nómenklátúra szerinti, két számjeggyel azonosított szintnek megfelelő ágazatokon belüli felhasználás aránya és hozzáadott értéke alapján történik, a gazdasági helyettesíthetőség figyelembevételével. A küszöbértékeket meghaladó nyersanyagok úgynevezett kritikus fontosságú nyersanyagok.

Ez az igen elismert módszertan azonosítja az uniós gazdaság egészében az ellátási láncok tekintetében felmerülő kihívásokat. Kiegészítő megközelítésre van azonban szükség ahhoz, hogy dinamikusabb perspektívát lehessen biztosítani a globális kereslet és kínálat várható alakulásával kapcsolatban. A megközelítésnek azonosítania kell a kettős átállással, a védelemmel és az űriparral kapcsolatos uniós célkitűzések megvalósításához szükséges nyersanyagokat, és elemeznie kell az e nyersanyagok ellátásával kapcsolatos jövőbeli kihívásokat és kulcsfontosságú függőségeket.

A kritikus fontosságuk értékelése keretében átvilágított összes nyersanyagot fel kell térképezni annak alapján, hogy azokat milyen mértékben használják fel, illetve mekkora jelentőséggel bírnak a zöld és digitális kettős átállással, a védelemmel és az űriparral kapcsolatos célkitűzéseket támogató technológiák szempontjából. Az alkalmazási körök minőségi szempontú felméréshez az elemzés a „Materials Dependencies for Dual-Use Technologies Relevant to Europe’s Defense Sector” (Az európai védelmi ágazat szempontjából releváns kettős felhasználású technológiáktól való anyagfüggőségek) című, 2019. évi kiadványt²², a „Critical Raw Materials for Strategic Technologies and Sectors – a Foresight Study” (Kritikus fontosságú nyersanyagok stratégiai jelentőségű technológiákhoz és ágazatokhoz – előrejelzési tanulmány) című tanulmányt²³, a 2020. évi „Study on the resilience of critical supply chains for energy security and clean energy transition during and after the COVID-19 crisis” (Az energiabiztonság és a tiszta energiára való átállás szempontjából kritikus fontosságú ellátási láncok Covid19-válság alatti és utáni rezilienciájáról) című tanulmányt²⁴, valamint a „Supply Chain Analysis and Material Demand Forecast in Strategic Technologies and Sectors in the EU – A Foresight Study” (Az ellátási lánc elemzése és anyagigény-előrejelzés az EU stratégiai jelentőségű technológiáiban és ágazataiban) című, 2023. évi tanulmányt vette alapul²⁵. Ez az elemzés figyelembe veszi a megfelelő nemzetközi szervezetek, például az IEA²⁶, az OECD²⁷ és más adatforrások munkáját is.

²² <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC117729>

²³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42881>

²⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b80d77b6-2a3b-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

²⁵ Megerősítendő.

²⁶ <https://www.iea.org/reports/the-role-of-critical-minerals-in-clean-energy-transitions/mineral-requirements-for-clean-energy-transitions>

²⁷ <https://www.oecd.org/environment/global-material-resources-outlook-to-2060-9789264307452-en.htm>

Ha a nyersanyag kiemelkedő jelentőséggel bír valamely technológia szempontjából, az e rendelet 1. mellékletében foglalt, részben mennyiségi szempontú megközelítés alapján további tényezőket is figyelembe kell venni. Annak értékeléséhez, hogy felmerülhet-e kínálati hiány, és ha igen, akkor az milyen nagyságrendű, meg kell állapítani a 2030-ra és az azt követő időszakra vonatkozó keresleti előrejelzéseket, amennyiben azok megbízhatóak és rendelkezésre állnak, az előre jelzett keresletet pedig a jelenlegi kínálattal kell összevetni az EU esetében és globális szinten egyaránt. Annak értékeléséhez, hogy a nyersanyagtermelés hogyan tudna reagálni a piaci jelzésekre, az ismert tartalékokat össze kell vetni a nyersanyag jelenlegi globális termelési volumenével. A globális termelési volument még logaritmikusan is számszerűsíteni kell, mivel a nagy termelési volumen nehezebben fokozható. E megfontolások eredményeként a stratégiai fontosságú nyersanyagok I. mellékletbe került jegyzéke javasolt.

A **III. fejezet** a stratégiai fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának olyan projektek kiválasztásával és végrehajtásával történő megerősítését határozza meg, amelyek jogosultak lesznek észszerűsített engedélyezési eljárásokra és könnyebben juthatnak finanszírozási lehetőségekhez, amelyeket a jobb koordináció is javítani fog.

Az 1. szakasz meghatározza a stratégiai projektek kiválasztására és végrehajtására irányadó szabályokat, többek között a stratégiai projektként való elismerés kritériumait, valamint az e projektek elismerésére és a végrehajtására vonatkozó eljárásokat.

A 2. szakasz észszerűsített engedélyezési eljárásokat határoz meg a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek és különösen a stratégiai projektek esetében.

A 3. szakasz célja, hogy megteremtse a stratégiai projekteket támogató feltételeket, beleértve a végrehajtás felgyorsításához nyújtott tagállami támogatást, a pénzügyi támogatás koordinálását és a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások megkönnyítését.

A 4. szakasz általános európai kutatási programok kidolgozását célzó rendelkezéseket állapít meg a feltárási és kitermelési projektek fejlesztésének megkönnyítése érdekében.

A **IV. fejezet** a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncainak összehangolt nyomon követésére szolgáló mechanizmust dolgoz ki, és az ellátási kockázatok csökkentését célzó intézkedéseket ír elő. Ez a fejezet a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatainak az értékláncok különböző szakaszaiban történő szisztematikus nyomon követésére szolgáló keretet határoz meg. Ezenkívül meghatározza a stratégiai fontosságú nyersanyagok stratégiai készleteinek összehangolásával végzett kockázatcsökkentésre vonatkozó keretet – azáltal, hogy a nagy importőrök és gyártók számára előírja ellátási láncuk rendszeres ellenőrzését, emellett megkönnyíti a stratégiai fontosságú nyersanyagok közös beszerzését.

Az **V. fejezet** a kritikus fontosságú nyersanyagok piaci körforgásos jellegének fejlesztését, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának csökkentését célzó rendelkezéseket tartalmaz.

Az 1. szakasz a körforgásos jellegre vonatkozó intézkedések elfogadására és végrehajtására vonatkozó szabályokat állapít meg a tagállamok számára, különösen a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkező hulladékokamok vonatkozásában, a tagállamok és az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal foglalkozó gazdasági szereplők számára pedig arra vonatkozó szabályokat állapít meg, hogy értékelniük kell a kritikus fontosságú nyersanyagoknak az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladék lerakására használt telephelyekről történő visszanyerésének lehetőségét. Ez a szakasz az állandó mágnesek körforgását is javítja azáltal, hogy előírja a termékekbe beépített állandó mágnesek típusára és összetételére, valamint az azokban

található kritikus fontosságú nyersanyagok újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó tájékoztatást. Külön értékelést követően az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó minimális küszöbértékek bevezetéséről rendelkezik.

A 2. szakasz a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságával kapcsolatos tanúsítási rendszerek Bizottság általi elismerésére vonatkozó szabályokat állapít meg. Ez a szakasz az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó nyilatkozattal kapcsolatos rendelkezéseket is tartalmaz.

A 3. szakasz a szabad mozgásra, a megfelelőségre és a piacfelügyeletre vonatkozó szabályokat tartalmaz azon állandó mágneseket és kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékek esetében, amelyek esetében a környezeti lábnyomról nyilatkozni kell.

A **VI. fejezet** keretet biztosít a nyersanyagok vonatkozásában harmadik országokkal folytatott stratégiai partnerségekkel kapcsolatos együttműködéshez, valamint a stratégiai partnerségek és a tagállamok érintett harmadik országokkal folytatott együttműködése közötti fokozottabb szinergiák eléréséhez.

A **VII. fejezet** létrehozza a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testületet, amely a tagállamok és a Bizottság magas szintű képviselőiből áll, és amelynek elnöki tisztségét a Bizottság látja el. A testület – e rendelet végrehajtásának támogatása érdekében – tanácsadást biztosít a Bizottságnak, és segítséget nyújt a koordinációhoz, az együttműködéshez és az információcseréhez.

A **VIII. és IX. fejezet** felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról és végrehajtási jogi aktusokról, valamint más jogszabályok módosításairól szóló cikkeket tartalmazó fejezetek.

A **X. fejezet** szankciókról, az előrehaladás nyomon követéséről és a rendelet értékeléséről szóló cikkeket tartalmaz. Ezenkívül közös adatszolgáltatást ír elő a tagállamok számára a különböző intézkedésekkel kapcsolatban, és tartalmaz egy olyan cikket, amely biztosítja az e rendelet alapján gyűjtött bizalmas információk következetes kezelését.

Az **I. melléklet** a stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékét és kiválasztásuk módszertanát határozza meg.

A **II. melléklet** a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékét és kiválasztásuk módszertanát tartalmazza.

A **III. melléklet** azokról a tényezőkről rendelkezik, amelyeket figyelembe kell venni annak értékelésekor, hogy egy-egy nyersanyagprojekt megfelel-e a stratégiai projektként való elismerés kritériumainak.

A **IV. melléklet** az elismert tanúsítási rendszer által teljesítendő kritériumokat határozza meg.

Az **V. melléklet** a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó számítási és ellenőrzési szabályok meghatározásakor figyelembe veendő tényezőket határozza meg.

A **VI. melléklet** az állandó mágneselektrikus áramkörök körforgására vonatkozó követelmények hatálya alá tartozó termékeknek megfelelő Kombinált Nomenklatúra-kódokat és árumegnevezéseket sorolja fel.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról, valamint a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²⁸,
rendes jogalkotási eljárás keretében,
mivel:

- (1) A nyersanyagokhoz való hozzáférés alapvető fontosságú az uniós gazdaság és a belső piac működése szempontjából. Léteznek olyan nem energetikai, nem mezőgazdasági nyersanyagok, amelyek kiemelkedő gazdasági jelentőségük, valamint – az ellátás gyakran néhány harmadik országban erősen koncentrált jellege miatt – jelentős ellátási kockázatnak való kitettségük folytán kritikus fontosságúnak minősülnek. Tekintettel arra, hogy számos ilyen kritikus fontosságú nyersanyag kulcsszerepet játszik a zöld és digitális átállás megvalósításában, és tekintettel a védelmi és úripari alkalmazásokban való felhasználásukra, a kereslet exponenciálisan fog növekedni a következő évtizedekben. Ugyanakkor a növekvő geopolitikai feszültségek és az erőforrásokért folytatott verseny miatt növekszik az ellátási zavarok kockázata. Ráadásul a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti megnövekedett kereslet – megfelelő kezelés hiányában – negatív környezeti és társadalmi hatásokhoz vezethet. E tendenciákat figyelembe véve a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához való hozzáférés biztosítását célzó intézkedéseket kell hozni az Unió gazdasági rezilienciájának és nyitott stratégiai autonómiájának megőrzése érdekében.
- (2) Tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncainak összetettségére és transznacionális jellegére, a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásának biztosítását célzó, összehangolatlan nemzeti intézkedések jelentős mértékben torzíthatják a versenyt és szétagolhatják a belső piacot. Ezért a belső piac működésének védelme érdekében közös uniós keretet kell létrehozni e központi kihívás együttes kezelésére.

²⁸

HL C ., ., . o.

- (3) Először is a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához való uniós hozzáférés hatékony biztosítása érdekében e keretnek olyan intézkedéseket kell tartalmaznia, amelyek csökkentik az Unió növekvő ellátási kockázatait azáltal, hogy – az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében meghatározott referenciaértékek megállapításával – megerősítik az uniós kapacitásokat a stratégiai fontosságú nyersanyagok értékláncának valamennyi szakasza mentén, beleértve a kitermelést, a feldolgozást és az újrafeldolgozást is. Másodszor, mivel az Unió továbbra is importfüggő lesz, a keretnek tartalmaznia kell olyan intézkedéseket, amelyek diverzifikáltabbá teszik a stratégiai fontosságú nyersanyagok külső ellátását. Harmadszor, intézkedéseket kell előírni annak érdekében, hogy az Unió jobban nyomon tudja követni és mérsékelni tudja a meglévő és jövőbeli ellátási kockázatokat. Negyedszer, a keretnek tartalmaznia kell olyan intézkedéseket, amelyek fokozzák az Unióban felhasznált kritikus fontosságú nyersanyagok körforgásos jellegét és fenntarthatóságát.
- (4) Annak biztosítása érdekében, hogy a rendeletben foglalt intézkedések a legrelevánsabb anyagokra összpontosuljanak, létre kell hozni a stratégiai fontosságú nyersanyagok és a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékét. Ezeknek a jegyzékeknek továbbá arra is kell szolgálniuk, hogy eligazítást nyújtsanak az e rendelet céljainak megvalósításához való hozzájárulást célzó tagállami erőfeszítésekhez, illetve összehangolják azokat. A stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékének – a zöld és digitális átállást támogató stratégiai technológiákban, illetve a védelmi vagy úripari alkalmazásokban való felhasználásukra tekintettel – tartalmaznia kell azokat kiemelkedő stratégiai fontosságú nyersanyagokat, amelyeket a globális kínálat és az előre jelzett kereslet közötti, esetlegesen jelentős eltérés jellemez, és amelyek esetében a termelés viszonylag nehezen fokozható, például az ellátási kapacitást növelő új projektek hosszú átfutási ideje miatt. A lehetséges technológiai és gazdasági változások figyelembevétele érdekében a stratégiai fontosságú anyagok jegyzékét rendszeres időközönként felül kell vizsgálni, és szükség esetén frissíteni kell. Annak biztosítása érdekében, hogy az értéklánc mentén az uniós kapacitások növelésére, az ellátási kockázatok nyomon követését és csökkentését célzó uniós kapacitás megerősítésére, valamint az ellátás diverzifikáltabbá tételére irányuló erőfeszítések azokra az anyagokra összpontosuljanak, amelyek esetében a leginkább szükségesek, a vonatkozó intézkedéseket csak a stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékére kell alkalmazni.
- (5) A kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékének tartalmaznia kell minden stratégiai fontosságú nyersanyagot, valamint bármely egyéb olyan nyersanyagot, amely az uniós gazdaság egésze szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír, és amelynek esetében magas az ellátási zavar kockázata. Az esetleges technológiai és gazdasági változások figyelembevétele érdekében a Bizottságnak a jelenlegi gyakorlat folytatásaként rendszeres időközönként értékelést kell végeznie számos nyersanyag kitermelésére, kereskedelmére, alkalmazásaira, újrafeldolgozására és helyettesítésére vonatkozó adatok alapján, hogy naprakésszé tegye a kritikus és a stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékét, tükrözve a szóban forgó nyersanyagokkal kapcsolatos gazdasági jelentőség és ellátási kockázat alakulását. A kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékének tartalmaznia kell azokat a nyersanyagokat, amelyek a gazdasági jelentőség és az ellátási kockázat tekintetében is elérik vagy meghaladják a küszöbértékeket, az érintett nyersanyagokat azonban nem kell rangsorolni a jegyzékben a kritikus fontosság szempontjából. Ennek az értékelésnek egy ötéves időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló legfrissebb adatok átlagán kell alapulnia. Az engedélyezéshez, a tervezéshez, a feltáráshoz, a nyomon követéshez, a körforgásos jelleghez és a fenntarthatósághoz kapcsolódó egyablakos rendszerre vonatkozóan e

rendeletben meghatározott intézkedéseket minden kritikus fontosságú nyersanyagra alkalmazni kell.

- (6) Ahhoz, hogy a stratégiai fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén erősíteni lehessen az uniós kapacitásokat, az erőfeszítések orientálása és az előrehaladás érdekében referenciaértékeket kell meghatározni. Az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagokhoz rendelt kapacitások növelését kell célul kitűzni az értéklánc minden szakaszában, ugyanakkor a stratégiai fontosságú nyersanyagok kitermelésére, feldolgozására és újrafeldolgozására vonatkozó általános kapacitási referenciaértékek elérésére is törekedni kell. Először is az Uniónak fokoznia kell a stratégiai fontosságú nyersanyagokhoz rendelkezésre álló saját geológiai erőforrásainak felhasználását, és ki kell építenie azt a kapacitást, amely lehetővé teszi az általa felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok előállításához szükséges anyagok legalább 10 %-ának kitermelését. Szem előtt tartva, hogy a kitermelési kapacitás jelentős mértékben függ az Unió geológiai erőforrásainak rendelkezésre állásától, e referenciaérték elérése azok rendelkezésre állástól függ. Másodszor, a teljes értéklánc kiépítése és a közbenső szakaszokban jelentkező esetleges szűk keresztmetszetek megakadályozása érdekében az Uniónak növelnie kell feldolgozási kapacitását az értéklánc mentén, és képesnek kell lennie az általa évente felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok legalább 40 %-ának előállítására. Harmadszor, a következő évtizedekben a stratégiai fontosságú nyersanyagok uniós felhasználásának egyre nagyobb része várhatóan lefedhető lesz másodlagos nyersanyagokkal, ami az Unió nyersanyagellátásának biztonságát és fenntarthatóságát egyaránt javítaná. Ezért lehetővé kell tenni, hogy az Unió újrafeldolgozási kapacitása elő tudja állítani a stratégiai fontosságú nyersanyagok éves uniós felhasználásának legalább 15 %-át. Ezek a referenciaértékek a 2030-ig terjedő időhorizontra vonatkoznak, összhangban az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben²⁹ meghatározott uniós éghajlat- és energiapolitikai célokkal, valamint az ezek alapjául szolgáló Digitális évtized³⁰ szakpolitikai program szerinti digitális célokkal. Ezen túlmenően a minőségi munkahelyek – többek között a készségfejlesztés és a munkahelyváltás révén – kezelni fogják az ágazati munkaerőpiac kockázatait, és hozzájárulnak az EU versenyképességének biztosításához.
- (7) Egyes nyersanyagok esetében az Unió ellátása szinte teljes mértékben egyetlen országtól függ. Ezek a függőségek az ellátási zavarok jelentős kockázatával járnak. E potenciális kockázatok korlátozása és az Unió gazdasági rezilienciájának fokozása érdekében annak biztosítására kell törekedni, hogy 2030-ra az Unió 65 %-nál nagyobb mértékben ne függjön egyetlen harmadik országtól sem a feldolgozatlan és a feldolgozás bármilyen szakaszában lévő stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való ellátása terén, ugyanakkor különös figyelmet kell fordítani azokra az országokra, amelyekkel az Unió nyersanyagokra szakosodott stratégiai partnerséget létesített, amelyek nagyobb biztosítékokat eredményeznek az ellátási kockázatok tekintetében.
- (8) Megfelelő intézkedéseket kell bevezetni a stratégiai fontosságú nyersanyagok Unión belüli kitermelését, feldolgozását vagy újrafeldolgozását célzó stratégiai projektek támogatására, amelyeknek a tagállami erőfeszítésekkel együtt hozzá kell járulniuk a

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2481 határozata (2022. december 14.) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról (HL L 323., 2022.12.19., 4. o.).

referenciaértékek eléréséhez szükséges kapacitások növeléséhez. Különösen a feltárássra vagy a körforgásos jellegre vonatkozó egyéb intézkedéseknek is hozzá kell járulniuk az értéklánc különböző szakaszainak megerősítéséhez, és ezáltal a referenciaértékek eléréséhez. Annak biztosítása érdekében, hogy a referenciaértékek időben teljesüljenek, a Bizottságnak a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület (a továbbiakban: testület) segítségével nyomon kell követnie a referenciaértékek teljesítése terén elért előrehaladást, és arról jelentést kell készítenie. Amennyiben a referenciaértékek elérésével kapcsolatban jelentett előrehaladás általában véve nem kielégítő, a Bizottságnak értékelnie kell további intézkedések megvalósíthatóságát és arányosságát. Ha csak egyetlen stratégiai fontosságú nyersanyag vagy kevés stratégiai fontosságú nyersanyag esetében nem történik előrelépés, az elvileg nem tehet szükségessé további uniós erőfeszítéseket.

- (9) Az Unión belüli kapacitások kiépítése érdekében a Bizottságnak a testület támogatásával meg kell határozni azokat az Unión belüli stratégiai projekteket, amelyek a stratégiai fontosságú nyersanyagok kitermelésében, feldolgozásában vagy újrafeldolgozásában kívánnak aktív szerepet vállalni. A stratégiai projektek hathatós támogatása javíthatja a downstream ágazatok anyagokhoz való hozzáférését, valamint gazdasági lehetőségeket teremthet az értéklánc mentén, többek között a kkv-k számára, és hozzájárulhat a munkahelyteremtéshez. Ezért a stratégiai projektek Unió-szerte történő kidolgozásának biztosítása érdekében az ilyen projektekhez észszerűsített és kiszámítható engedélyezési eljárásokat kell biztosítani, és támogatást kell nyújtani a finanszírozáshoz jutáshoz. A támogatás célzottá tétele és a projektek hozzáadott értékének biztosítása érdekében a projekteket a támogatás megszerzése előtt egy kritériumrendszer alapján kell értékelni. Az Unión belüli stratégiai projekteknél meg kell erősíteniük az Unió stratégiai fontosságú nyersanyagokat érintő ellátásbiztonságát, megfelelő műszaki megvalósíthatóságot kell jelezniük, és azokat környezeti és társadalmi szempontból fenntartható módon kell végrehajtani. Az érintett tagállamon kívül határokon átnyúló előnyöket is kell biztosítaniuk. Amennyiben a Bizottság megítélése szerint ezek a kritériumok teljesülnek, határozatban kell közzétennie a stratégiai projektként való elismerést. Mivel a gyors elismerés kulcsfontosságú az Unió ellátásbiztonságának hathatós támogatásához, az értékelési folyamatnak továbbra is könnyítettnek kell lennie, és nem lehet túlzottan megterhelő.
- (10) Az Unió stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való ellátása érdekében a Bizottságnak a testület támogatásával kell meghatározni azokat a harmadik országbeli stratégiai projekteket, amelyek a stratégiai fontosságú nyersanyagok kitermelésében, feldolgozásában vagy újrafeldolgozásában kívánnak aktív szerepet vállalni. Eredményes végrehajtásának biztosítása érdekében ezeknek a stratégiai projekteknél könnyebben hozzá kell jutniuk finanszírozáshoz. A projektek hozzáadott értékének biztosítása érdekében azokat egy kritériumrendszer alapján kell értékelni. Az uniós projektekhez hasonlóan a harmadik országbeli stratégiai projekteknél meg kell erősíteniük az Unió stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való ellátásának biztonságát, megfelelő műszaki megvalósíthatóságot kell jelezniük, és a végrehajtásuknak fenntartható módon kell történnie. A feltörekvő piacokon és a fejlődő gazdaságokban megvalósuló projektek esetében a projektnek kölcsönösen előnyösnek kell lennie az Unió és az érintett harmadik ország számára, és hozzáadott értéket kell képviselnie az adott országban, figyelembe véve az Unió közös kereskedelempolitikájával való összhangját is. Ez az érték származhat abból, hogy a projekt az értéklánc egynél több szakaszához hozzájárul, valamint abból, hogy a projekt keretében szélesebb körű gazdasági és társadalmi előnyök keletkeznek,

beleértve a nemzetközi normákkal összhangban történő munkahelyteremtést is. Amennyiben a Bizottság megítélése szerint ezek a kritériumok teljesülnek, határozatban kell közzétennie a stratégiai projektként való elismerést.

- (11) A fokozódó nyersanyagtermelés fenntarthatóságának biztosítása érdekében az új nyersanyagprojekteket fenntartható módon kell végrehajtani. E célból az e rendelet alapján támogatásban részesülő stratégiai projekteket a fenntartható nyersanyagokra vonatkozó uniós alapelvekben kiemelt összes fenntarthatósági szempontra – többek között a környezetvédelem biztosítására, a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gyakorlatokra, ezen belül az emberi jogok, például a nők jogainak tiszteletben tartására, valamint az átlátható üzleti gyakorlatokra – kiterjedő nemzetközi jogi eszközök figyelembevételével kell értékelni³¹. A projekteknek biztosítaniuk kell továbbá a jóhiszemű szerepvállalást, valamint a helyi közösségekkel, többek között az őslakos népekkel folytatott, átfogó és érdemi konzultációkat. Annak érdekében, hogy a projektgazdák egyértelműen és hatékonyan teljesíteni tudják ezt a kritériumot, a vonatkozó uniós jogszabályoknak, a nemzetközi normáknak, iránymutatásoknak és alapelveknek való megfelelést, illetve az e rendelet alapján elismert tanúsítási rendszerben való részvételt elegendőnek kell tekinteni.
- (12) A stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek bármely projektgazdája számára lehetővé kell tenni, hogy projektje stratégiai projektként való elismerését kérelmezze a Bizottságtól. A kérelemnek több, a kritériumokkal kapcsolatos dokumentumot és bizonyítékot kell tartalmaznia. A projekt társadalmi, környezeti és gazdasági életképességének, megvalósíthatóságának, valamint a becslések megbízhatóságának megfelelőbb értékelése érdekében a projektgazda köteles projektjének az ENSZ erőforrás-keretosztályozása szerinti osztályozását is rendelkezésre bocsátani, és az objektív validálás lehetővé tétele érdekében ezt az osztályozást megfelelő bizonyítékokkal alá kell támasztania. A kérelemhez csatolni kell a projekt ütemtervét is annak megbecsüléséhez, hogy a projekt mikor tudna hozzájárulni a belföldi kapacitásra vagy a diverzifikációra vonatkozó referenciaértékekhez. Mivel a bányászati projektek társadalmi elfogadottsága alapvető fontosságú azok eredményes végrehajtása szempontjából, a projektgazdának a társadalmi elfogadottság elősegítését célzó intézkedéseket tartalmazó tervet is rendelkezésre kell bocsátania. Különös figyelmet kell fordítani a szociális partnerekre, a civil társadalomra és más felügyeleti szereplőkre. A projektgazdának üzleti tervet is rendelkezésre kell bocsátania, amely tájékoztatást nyújt a projekt pénzügyi életképességéről, áttekintést nyújt a már biztosított finanszírozásról és a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodásokról, valamint becsléseket közöl a lehetséges munkahelyteremtésről és a projekt képzett munkaerő iránti igényeiről, többek között a továbbképzési és az átképzési igényekről.
- (13) A kérelmek eredményes és hatékony intézésének biztosítása érdekében lehetővé kell tenni a Bizottság számára, hogy az értéklánc egyes alulreprezentált szakaszaihoz vagy a stratégiai fontosságú nyersanyagokhoz kapcsolódó projektekre irányuló kérelmek feldolgozását részesítse előnyben annak érdekében, hogy biztosítani tudja az Unió kiegyensúlyozott előrehaladását az e rendeletben foglalt valamennyi uniós kapacitási referenciaérték elérése tekintetében.

³¹ Európai Bizottság, Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság: Az Európai Unió fenntartható nyersanyagokra vonatkozó elvei, Kiadóhivatal, 2021, <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/23e4b6a0-41da-11ec-89db-01aa75ed71a1/language-hu>

- (14) Mivel a projekt eredményes végrehajtásának biztosításához szükség van azon tagállam együttműködésére, amelynek területén a projekt végrehajtására sor kerül, e tagállamnak jogosultnak kell lennie arra, hogy kifogást emeljen, és ezáltal megakadályozza, hogy egy projekt az akarata ellenére stratégiai projekt státuszt kapjon. Amennyiben ez megtörténik, az érintett tagállamnak az alkalmazandó kritériumokra hivatkozva kell megindokolnia az elutasítást. Hasonlóképpen, az Unió nem adhat stratégiai projekt státuszt olyan projekteknek, amelyeket valamely harmadik ország a kormánya akarata ellenére hajt végre, és ezért tartózkodnia kell a státusz megadásától, amennyiben valamely harmadik ország kormánya kifogást emel.
- (15) A stratégiai projektként való elismeréssel való visszaélés megakadályozása érdekében lehetővé kell tenni a Bizottság számára, hogy hatályon kívül helyezze a projektek stratégiai projektként való elismerésére vonatkozó eredeti határozatát, amennyiben azok már nem felelnek meg a feltételeknek, vagy ha az elismerés helytelen információkat tartalmazó kérelmen alapult. Ezt megelőzően a Bizottságnak konzultálnia kell a testülettel, és meg kell hallgatnia a projektgazdát.
- (16) A stratégiai fontosságú nyersanyagok ellátása biztonságának garantálásában betöltött fontos szerepük fényében a stratégiai projektek közérdekűnek tekintendők. A stratégiai fontosságú nyersanyagok ellátásbiztonságának garantálása döntő jelentőséggel bír a zöld és digitális átállás sikere, valamint a védelmi és az űripari ágazat rezilienciája szempontjából. A tagállamok – a stratégiai fontosságú nyersanyagok Unión belüli ellátásbiztonságához való hozzájárulás érdekében – a nemzeti engedélyezési eljárások során támogatást nyújthatnak a stratégiai projektek uniós joggal összhangban történő megvalósításának felgyorsításához.
- (17) A nemzeti engedélyezési eljárások biztosítják, hogy a nyersanyagprojektek biztonságosak és védettek legyenek, és megfeleljenek a környezetvédelmi, társadalmi és biztonsági követelményeknek. Az uniós környezetvédelmi jogszabályok közös feltételeket határoznak meg a nemzeti engedélyezési eljárások folyamatára és tartalmára vonatkozóan, ezáltal biztosítva a környezetvédelem magas szintjét, és lehetővé téve az uniós potenciál fenntartható kiaknázását a nyersanyagok értéklánca mentén. A stratégiai projekt státusz megadása ezért nem sértheti az érintett projektekre alkalmazandó engedélyezési feltételeket, beleértve a 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben³², a 92/43/EGK tanácsi irányelvben³³, a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben³⁴, a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben³⁵, a 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben³⁶, a

³² Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

³³ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

³⁶ ^[1] Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.).

2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben³⁷ és a 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben³⁸ meghatározott feltételeket.

- (18) Ugyanakkor a nemzeti engedélyezési eljárások kiszámíthatatlansága, összetettsége és – időnként – túlzott elhúzódása veszélyezteti a stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek eredményes kidolgozásához szükséges beruházási biztonságot. Ezért e projektek eredményes végrehajtásának biztosítása és felgyorsítása érdekében a tagállamoknak észszerűsített és kiszámítható engedélyezési eljárást kell alkalmazniuk a stratégiai projektekre. E célból a stratégiai projekteknek nemzeti szinten elsőbbségi státuszt kell adni, ezáltal gyors adminisztratív ügyintézés és sürgősségi eljárást biztosítva azok számára valamennyi kapcsolódó bírósági és vitarendezési eljárásban. Ez a rendelet nem akadályozhatja meg az illetékes hatóságokat a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncán belüli, stratégiai projekteknek nem minősülő egyéb projektek engedélyezésének észszerűsítésében.
- (19) Az Unió stratégiai fontosságú nyersanyagokat érintő ellátásbiztonságának biztosításában betöltött szerepükre, továbbá az Unió nyitott stratégiai autonómiájához, valamint a zöld és digitális átálláshoz való hozzájárulásukra tekintettel a stratégiai projekteket a felelős engedélyező hatóságnak közérdekűnek kell tekintenie. A környezetre káros hatást gyakorló stratégiai projektek, amennyiben azok a 2000/60/EK irányelv, a 92/43/EGK tanácsi irányelv és a 2009/147/EK irányelv³⁹ hatálya alá tartoznak, akkor engedélyezhetők, ha a felelős engedélyező hatóság az általa végzett eseti értékelés alapján arra a következtetésre jut, hogy a projekt által szolgáltat közérdek felülírja ezeket a hatásokat, feltéve, hogy az említett irányelvekben meghatározott valamennyi vonatkozó feltétel teljesül. Adott esetben az eseti értékelésnek figyelembe kell vennie a kitermelési helyek geológiai sajátosságait, ami korlátozza a helyszínrre vonatkozó döntéseket.
- (20) Az engedélyezési eljárás egyszerűsítése, valamint hatékonyságának és átláthatóságának növelése érdekében a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek projektgazdái számára lehetővé kell tenni, hogy egyetlen nemzeti hatósággal tartsanak kapcsolatot, amely a teljes engedélyezési eljárás megkönnyítéséért és koordinálásáért felel, és amely a stratégiai projektek esetében az alkalmazandó határidőn belül átfogó határozatot hoz. E célból a tagállamoknak egyetlen illetékes nemzeti hatóságot kell kijelölniük. Amennyiben valamely tagállam belső szerveződésére tekintettel szükséges, lehetővé kell tenni, hogy az illetékes nemzeti hatóság feladatait azonos feltételek mellett át lehessen ruházni egy másik hatóságra. Az illetékes nemzeti hatóság feladatainak eredményes végrehajtása érdekében a tagállamoknak elegendő személyzetet és erőforrást kell biztosítaniuk az illetékes nemzeti hatóságuk vagy a nevében eljáró bármely hatóság számára.
- (21) A stratégiai projektek engedélyezési státuszával kapcsolatos egyértelműség biztosítása és az esetleges visszaélésszerű pereskedés eredményességének korlátozása érdekében a tagállamoknak – a hatékony bírósági felülvizsgálat veszélyeztetése nélkül – biztosítaniuk kell a stratégiai projektek engedélyezési eljárásával kapcsolatos viták

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/21/EK irányelve (2006. március 15.) az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról – A Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság nyilatkozata (HL L 102., 2006.4.11., 15. o.).

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

időben történő rendezését. E célból az illetékes nemzeti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kérelmezők és a projektgazdák egyszerű vitarendezési eljáráshoz férjenek hozzá, és hogy a stratégiai projektek elbírálása az azokkal kapcsolatos valamennyi bírósági és vitarendezési eljárás során sürgősséggel történjen.

- (22) Annak érdekében, hogy a polgárok és a vállalkozások szükségtelen további adminisztratív terhek nélkül, közvetlenül élvezhessék a belső piac előnyeit, az egységes digitális kaput létrehozó (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁰ általános szabályokat állapít meg a belső piac működése szempontjából releváns információk, eljárások és segítségnyújtó szolgáltatások online nyújtására vonatkozóan. Az e rendelet hatálya alá tartozó tájékoztatási követelményeknek és eljárásoknak meg kell felelniük az (EU) 2018/1724 rendelet követelményeinek. Biztosítani kell különösen azt, hogy a stratégiai projektek projektgazdái az (EU) 2018/1724 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével és II. mellékletével összhangban teljes mértékben online hozzáférhessenek az engedélyezés folyamatához kapcsolódó bármely eljáráshoz, és online lefolytathassák azokat.
- (23) Annak érdekében, hogy a projektgazdák és más beruházók számára biztosítsák a stratégiai projektek továbbfejlesztéséhez szükséges biztonságot és egyértelműséget, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen projektekhez kapcsolódó engedélyezési eljárás ne haladja meg az előzetesen meghatározott határidőt. A kizárólag feldolgozással vagy újrafeldolgozással járó stratégiai projektek esetében az engedélyezési eljárás időtartama nem haladhatja meg az egy évet. A kitermeléssel járó stratégiai projektek esetében azonban az engedélyezési eljárás időtartama – figyelembe véve a lehetséges hatások összetettségét és mértékét – nem haladhatja meg a két évet. E határidők eredményes teljesítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felelős hatóságok elegendő erőforrással és személyzettel rendelkezzenek. A Bizottság a Technikai Támogatási Eszközből támogatja a tagállamokat azok kérése alapján a reformok megtervezésében, kidolgozásában és végrehajtásában, beleértve a nemzeti engedélyezéssel kapcsolatos közigazgatási kapacitás megerősítését is.
- (24) Az uniós jog által – többek között a víz, az élőhelyek és a madarak vonatkozásában – előírt környezetvédelmi vizsgálatok és engedélyek a nyersanyagprojektek engedélyezési eljárásának szerves részét képezik, és alapvető biztosítékot jelentenek a negatív környezeti hatások megelőzésére vagy minimalizálására. Annak biztosítása érdekében azonban, hogy a stratégiai projektekre vonatkozó engedélyezési eljárások kiszámíthatók legyenek és azokra időben sor kerüljön, ki kell használni a szükséges vizsgálatok és engedélyek egyszerűsítésére adódó lehetőségeket, ugyanakkor nem szabad csökkenteni a környezetvédelem szintjét. E tekintetben biztosítani kell, hogy a szükséges vizsgálatok a szükségtelen átfedések elkerülése érdekében össze legyenek kapcsolva, továbbá biztosítani kell, hogy a projektgazdák és a felelős hatóságok a felesleges nyomon követés elkerülése érdekében az összekapcsolt értékelés végrehajtása előtt kifejezetten megállapodjanak annak hatóköréről.
- (25) A földhasználatot érintő konfliktusok akadályokat gördíthetnek a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek bevezetése elé. A közjavak és -érdekek

⁴⁰

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1724 rendelete (2018. október 2.) az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról, továbbá az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 295., 2018.11.21., 1. o.).

kiegyensúlyozásában segítséget nyújthatnak azok a megfelelően kialakított – többek között területrendezési és övezetbe sorolási – tervek, amelyek figyelembe veszik a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek végrehajtásának lehetőségeit, és amelyek lehetséges környezeti hatásai értékelés tárgyát képezik, csökkentve a konfliktusok kockázatát és felgyorsítva a nyersanyagprojektek fenntartható bevezetését az Unión belül. A felelős nemzeti, regionális és helyi hatóságoknak ezért a megfelelő tervek kidolgozásakor nyersanyagprojektekre vonatkozó rendelkezések beillesztését kell mérlegelniük.

- (26) Az Unión belül gyakori, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek nehezen jutnak finanszírozáshoz. A kritikus fontosságú nyersanyagok piacait gyakran jelentős áringadozás, hosszú átfutási idők, nagyfokú koncentráció és az átláthatóság hiánya jellemzi. Ezenfelül az ágazat finanszírozásához magas szintű szakértői ismeretekre van szükség, ami gyakran hiányzik a pénzügyi intézmények körében. E tényezők kezelése, illetve a stratégiai fontosságú nyersanyagok stabil és megbízható ellátásának biztosításához való hozzájárulás érdekében a tagállamoknak és a Bizottságnak segíteniük kell a finanszírozáshoz jutást és az adminisztratív támogatáshoz való hozzáférést.
- (27) Erős európai értéklánc csak megfelelő pénzügyi eszközökkel építhető ki. A Bizottság együtt fog működni az InvestEU végrehajtó partnereivel annak érdekében, hogy az (EU) 2021/523 rendeletben⁴¹ és az e rendeletben meghatározott közös célkitűzésekkel összhangban megtalálja a beruházási támogatás fokozásának módjait. Az InvestEU tanácsadó központ hozzájárulhat életképes tervezett projektek kialakításához.
- (28) A jelenleg gyakran széttagolt köz- és magánberuházások korlátainak leküzdése, az integráció és a beruházások megtérülésének elősegítése érdekében a Bizottságnak, a tagállamoknak és a fejlesztési bankoknak jobban össze kell hangolniuk a meglévő, uniós és nemzeti szintű finanszírozási programokat, és szinergiákat kell kialakítaniuk azok között, valamint jobb koordinációt és együttműködést kell biztosítaniuk az iparral és a magánszektorbeli kulcsfontosságú érdekelt felekkel. E célból a tagállamok és a Bizottság szakértőit, valamint az érintett közszektorbeli pénzügyi intézményeket tömörítő, külön alcsoportot kell létrehozni a testületen belül. Ezen alcsoportnak meg kell vitatnia a stratégiai projektek egyedi finanszírozási igényeit és meglévő finanszírozási lehetőségeit annak érdekében, hogy a meglévő finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés optimális módjával kapcsolatos javaslatot tegyen a projektgazdáknak. A harmadik országbeli stratégiai projektek finanszírozására vonatkozó ajánlások megvitatásakor és megfogalmazásakor a testületnek figyelembe kell vennie különösen a „Global Gateway” stratégiát⁴².
- (29) A vállalatok, a pénzügyi befektetők és a beruházáshasznosítók magánbefektetése alapvető fontosságú. Amennyiben a magánbefektetés önmagában nem elegendő, a projekteknek a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncán belüli eredményes bevezetéséhez köztámogatásra lehet szükség, például garanciák, kölcsönök vagy sajáttőke- és kvázisajáttőke-befektetések formájában. Ez a köztámogatás állami támogatás is lehet. Az ilyen támogatásnak ösztönző hatásúnak, szükségesnek, megfelelőnek és arányosnak kell lennie. Az állami támogatásokra vonatkozó, a

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 64., 2021.3.26., 30. o.).

⁴² Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – A „Global Gateway”, JOIN(2021) 30 final.

közelmúltban a kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összhangban alaposan felülvizsgált, hatályos iránymutatás – bizonyos feltételek mellett – számos lehetőséget biztosít a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén megvalósuló beruházásokhoz.

- (30) A köztámogatás a feltárt konkrét piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek arányos mértékben történő kezelésére használatos; az intézkedések nem lehetnek párhuzamosak, nem szoríthatják ki a magánfinanszírozást, illetve nem torzíthatják a belső piaci versenyt. A tevékenységeknek egyértelmű értéktöbbletet kell biztosítaniuk az Unió számára.
- (31) Számos stratégiai fontosságú nyersanyag árvolatilitása, amelyet súlyosbít az, hogy a határidős piacokon korlátozott eszközökkel fedezhetők, akadályt teremt mind a projektgazdák számára a stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek finanszírozásának biztosításához, mind pedig a legfontosabb bemeneti anyagok stabil és kiszámítható árának biztosítására törekvő downstream fogyasztók számára. A stratégiai fontosságú nyersanyagok jövőbeli áraival kapcsolatos bizonytalanság csökkentése érdekében rendelkezni kell egy olyan rendszer létrehozásáról, amely a stratégiai projektek beruházáshasznosítói és a projektgazdák számára is lehetővé teszi vételi vagy eladási ajánlataik jelzését, valamint a kapcsolatfelvételt, ha az érintett ajánlatok esetlegesen összeegyeztethetők.
- (32) Az Unió nyersanyag-lelőhelyeire vonatkozó, meglévő ismeretek kialakítására és feltérképezésére olyan időszakban került sor, amikor a stratégiai technológiák fejlesztéséhez szükséges kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásának biztosítása nem volt prioritás. A kritikus fontosságú nyersanyagok lelőhelyeire vonatkozó információk megszerzése és aktualizálása érdekében a tagállamoknak a kritikus fontosságú nyersanyagok általános feltárására vonatkozó nemzeti programokat kell kidolgozniuk, amelyeknek olyan intézkedéseket kell tartalmazniuk, mint az ásványok feltérképezése, geokémiai kampányok, földtudományi felmérések, valamint a meglévő földtudományi adatkészletek újrafeldolgozása. Az ásványlelőhelyek azonosításának, valamint a kitermelésükhöz szükséges műszaki és gazdasági életképesség értékelésének jelentős pénzügyi vonzata van. E kockázat csökkentése és a kitermelési projektek kidolgozásának elősegítése érdekében a tagállamoknak nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük a nemzeti feltárási programjuk során szerzett információkat, adott esetben a 2007/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁴³ létrehozott térinformációs infrastruktúra keretének felhasználásával.
- (33) A Föld-megfigyelésből származó űripari adatok és -szolgáltatások támogatják a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntartható értékláncaira irányuló erőfeszítéseket azáltal, hogy folyamatos információáramlást biztosítanak, amely hasznos lehet olyan tevékenységekhez, mint a bányászati területek monitorozása és igazgatása, a környezeti és társadalmi-gazdasági hatásvizsgálat vagy az ásványkincsek feltárása. Mivel a Föld-megfigyelés távoli és megközelíthetetlen területekről is képes adatokat szolgáltatni, a tagállamoknak nemzeti feltárási programjaik kidolgozása és végrehajtása során a lehetséges mértékben figyelembe kell venniük azt.

⁴³

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/2/EK irányelve (2007. március 14.) az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról (HL L 108., 2007.4.25., 1. o.).

- (34) Bár az ellátásbiztonság fokozása érdekében a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncát meg kell erősíteni, a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncai továbbra is globálisak maradnak, és ki lesznek téve külső tényezőknek. A Covid19-válságtól az Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és indokolatlan katonai agresszióig terjedő közelmúltbeli, illetve folyamatban lévő események rávilágítottak arra, hogy az Unió egyes ellátási láncai sérülékenyek a zavarokkal szemben. Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok és az európai iparágak előre tudják jelezni az ellátási zavarokat és fel tudjanak készülni azok következményeinek kezelésére, a nyomkövetési kapacitás növelését, a stratégiai készletek összehangolását és a vállalatok felkészültségének javítását célzó intézkedéseket kell kidolgozni.
- (35) A kockázattudatosság és a kockázatok előrejelzése tekintetében a tagállamok eltérő kapacitással rendelkeznek, és nem minden tagállam alakított ki olyan célzott struktúrákat, amelyek nyomon követik a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncait és tájékoztathatják a vállalatokat az ellátási zavarok lehetséges kockázatairól. Hasonlóképpen, bár egyes vállalatok investálnak ellátási láncuk nyomon követésébe, más vállalatoknak nincs kapacitása erre. Ezért a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncainak globális dimenziójára és összetettségére tekintettel a Bizottságnak célzott nyomkövetési eredménytáblát kell kidolgoznia, amely értékeli a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatait, és biztosítja az összegyűjtött információk rendelkezésre állását a hatóságok és a magánszektorbeli szereplők számára, ezáltal növelve a tagállamok közötti szinergiákat. Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós értékláncok kellően felkészültek legyenek az esetleges ellátási zavarokra, a Bizottságnak stressztesztet kell végeznie, amelyek során értékeli a stratégiai fontosságú nyersanyagok ellátási láncainak sebezhetőségét és ellátási kockázatoknak való kitettségét. A tagállamoknak oly módon kell hozzájárulniuk ehhez, hogy lehetőség szerint ilyen stressztesztet végeznek a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátására és az azokkal kapcsolatos tájékoztatásra szakosodott nemzeti ügynökségeik közreműködésével. A testületnek biztosítania kell a stresszteszt Bizottság és tagállamok általi végrehajtásának koordinációját. Abban az esetben, ha egyetlen tagállamnak sincs kapacitása arra, hogy egy adott stratégiai fontosságú nyersanyagra vonatkozóan elvégezze a szükséges stressztesztet, a Bizottságnak magának kell elvégeznie azt. A stresszteszt eredményeinek nyilvánosságra hozatalakor a Bizottságnak a hatóságok és a magánszektorbeli szereplők által ellátási kockázat-csökkentési céllal alkalmazható lehetséges stratégiákat is javasolnia kell; ilyen például a stratégiai készletezés vagy az ellátásuk további diverzifikálása. A nyomon követésre és a stressztesztet vonatkozó intézkedések végrehajtásához szükséges információk összegyűjtése céljából a Bizottságnak egyeztetnie kell a testület megfelelő állandó al csoportjával, a tagállamoknak pedig azonosítaniuk kell és nyomon kell követniük az értéklánc működése szempontjából kulcsfontosságú piaci szereplőket. Abban az esetben, ha az állandó al csoport egyetlen tagjának sincs kapacitása arra, hogy egy adott stratégiai fontosságú nyersanyagra vonatkozóan elvégezze a szükséges stressztesztet, a Bizottságnak magának kell elvégeznie azt.
- (36) A stratégiai készletek az ellátási zavarok enyhítésének fontos eszközei, különösen a nyersanyagok esetében. Bár a javasolt egységes piaci szükséghelyzeti eszköz lehetővé teszi az ilyen készletek lehetséges kialakítását az egységes piaci éberségi üzemmód aktiválása esetén, a tagállamok és a vállalkozások nem kötelesek stratégiai készleteiket az ellátási zavar bekövetkezése előtt felhalmozni vagy koordinálni. Az Európai Unióban ráadásul nem létezik olyan koordinációs mechanizmus, amely lehetővé tenné a lehetséges átfedések és szinergiák közös értékelésének és elemzésének kidolgozását.

Ezért első lépésként, illetve a vonatkozó információk jelenlegi hiányára tekintettel, a tagállamoknak információt kell szolgáltatniuk a Bizottság számára stratégiai készleteikről, függetlenül attól, hogy azokat hatóságok vagy a tagállamok nevében eljáró gazdasági szereplők kezelik-e. Az információknak ki kell terjedniük az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében rendelkezésre álló készletek szintjére, a készletek várható szintjére, valamint az e készletekre alkalmazandó szabályokra és eljárásokra. Minden információkérésnek arányosnak kell lennie, figyelembe kell vennie az adatok rendelkezésre bocsátásához szükséges költséget és erőfeszítést, valamint a nemzetbiztonságra gyakorolt hatását, és megfelelő határidőket kell megállapítania a kért információk szolgáltatására. Az elemzés kiegészíthető a gazdasági szereplők készleteire vonatkozó információkkal, bár ez nem minősül rájuk vonatkozó információkérésnek. A Bizottságnak biztonságos módon kell kezelnie az adatokat, és kizárólag összesített információkat tehet közzé. Második lépésként a Bizottságnak a megszerzett információk alapján tervezett referenciaértéket kell kidolgoznia arra vonatkozóan, hogy – az érintett stratégiai fontosságú nyersanyagok teljes éves uniós felhasználását figyelembe véve – mi tekintendő az uniós készletek biztonságos szintjének. A stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében a meglévő készleteknek és az Unión belüli stratégiai készletek általános szintjének az összehasonlítása alapján a testületnek – a Bizottsággal egyetértésben eljárva – képesnek kell lennie arra, hogy nem kötelező erejű véleményeket adjon ki a tagállamoknak arról, hogy miként fokozhatják a konvergenciát, és miként ösztönözhetők stratégiai készleteik felhalmozására. Ennek során a testületnek mérlegelnie kell, hogy fenn kell-e tartani a stratégiai fontosságú nyersanyagokat felhasználó magánszektorbeli szereplők stratégiai készleteinek kialakítására szánt ösztönzőket.

- (37) A további koordináció biztosítása érdekében a Bizottságnak biztosítania kell a szükséges konzultációt a tagállamok olyan nemzetközi fórumokon való részvétele előtt, ahol az említett stratégiai készletek megvitatására sor kerülhet, különösen a testület erre a célra létrehozott állandó alcsoportján keresztül. Hasonlóképpen, e javaslat és más horizontális vagy témaspecifikus eszközök egymást kiegészítő jellegének növelése érdekében a Bizottságnak gondoskodnia kell arról, hogy az összegyűjtött és összesített információk éberségi mechanizmushoz vagy válságirányítási mechanizmushoz – például a javasolt egységes piaci szükséghelyzeti eszköz tanácsadó csoportjához, a csipekről szóló jogszabályra irányuló javaslat szerinti, félvezetőkkel foglalkozó európai testülethez, a HERA-tanácsához vagy az egészségügyi válságtanácsához – kerüljenek.
- (38) Annak biztosítása érdekében, hogy az Unióban stratégiai fontosságú nyersanyagokat felhasználó stratégiai technológiákat gyártó nagyvállalatok kellően felkészültek legyenek az ellátási zavarok kezelésére, ellenőrizniük kell ellátási láncukat, és ennek megfelelően be kell számolniuk az igazgatótanácsuknak. Ez biztosítani fogja, hogy figyelembe vegyék a stratégiai fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatait és megfelelő kockázatcsökkentési stratégiákat dolgozzanak ki annak érdekében, hogy ellátási zavarok esetén felkészültebbek legyenek. Hasonlóképpen, az e körbe tartozó nagyvállalatoknak rendszeresen stressztesztet kell végezniük stratégiai fontosságú nyersanyagokat biztosító ellátási láncukon annak biztosítása érdekében, hogy minden olyan különböző forgatókönyvet figyelembe vegyenek, amely zavar esetén befolyásolhatja az ellátásukat. Ezen intézkedések következtében a potenciális ellátási kockázatok költségei további megfontolás tárgyát fogják képezni.

- (39) A stratégiai fontosságú nyersanyagok számos piaca nem teljesen átlátható, és a kínálati oldalra koncentrálódik, ami erősíti az eladók tárgyalási pozícióját és növeli a vevőknek felszámított árakat. Az Unióban letelepedett vállalkozásoknak felszámított árak csökkentésének elősegítése érdekében a Bizottságnak létre kell hoznia egy olyan rendszert, amely képes összesíteni az érdekelt vevők keresletét. E rendszer kialakítása során a Bizottságnak figyelembe kell vennie a hasonló törekvések – különösen az (EU) 2022/2576 tanácsi rendelet⁴⁴ szerint létrehozott közös gázbeszerzésre vonatkozó törekvések – keretében szerzett tapasztalatokat. A tagállami hatóságok számára is lehetővé kell tenni, hogy stratégiai készleteik felhalmozása érdekében részt vegyenek ebben a rendszerben. Az e mechanizmus szerinti összes intézkedésnek összeegyeztethetőnek kell lennie az uniós versenyjoggal.
- (40) Az e rendeletben foglalt, a nyomon követésre és a stratégiai készletekre vonatkozó rendelkezések nem vonják maguk után a nemzeti törvények és rendeletek harmonizációját, és nem váltják fel a meglévő mechanizmusokat. A nyomon követésre és a kockázati felkészültségre irányuló ösztönzőknek összhangban kell lenniük az európai jogi eszközökkel. Ezért az egységes piaci szükséghelyzeti eszközre vonatkozó, az egységes piac működését érintő válságok előrejelzését, enyhítését és az azokra való reagálást célzó javaslatokhoz vagy az uniós szintű közegészségügyi szükséghelyzet esetén a válság szempontjából releváns egészségügyi ellenintézkedésekkel való ellátás biztosítását célzó intézkedési keretről szóló (EU) 2022/2372 tanácsi rendelethez⁴⁵ hasonló jogi eszközök válság vagy fenyegetés esetén továbbra is alkalmazhatók a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagokra, amennyiben ezek az anyagok ilyen jogi eszközök hatálya alá tartoznak. Az e rendelet és a válságkezelési eszközök egymást kiegészítő jellegét és koherenciáját információcsere útján kell biztosítani.
- (41) A kritikus fontosságú nyersanyagok többsége fém, amelyek elvileg végtelen sokszor újrafeldolgozhatók, bár néha romlik a minőségük. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a zöld átállás összefüggésében át lehessen térni egy valóban körforgásos gazdaságra. Az új technológiák szempontjából kritikus fontosságú nyersanyagok iránti kereslet gyors növekedésének kezdeti szakaszát követően, amennyiben továbbra is az elsődleges kitermelés és feldolgozás lesz a legmeghatározóbb forrás, az újrafeldolgozásnak egyre fontosabbá kell válnia, és csökkentenie kell az elsődleges kitermelés iránti igényt és annak járulékos hatásait. Napjainkban azonban a kritikus fontosságú nyersanyagok többségének alacsony az újrafeldolgozási aránya, és az újrafeldolgozási rendszerek és technológiák gyakran nem igazodnak e nyersanyagok sajátosságaihoz. Ezért szükség van olyan intézkedésekre, amelyek kezelik a körforgásos jellegben rejlő potenciált hátráltató különböző tényezőket.
- (42) A tagállamok továbbra is fontos hatáskörökkel rendelkeznek a körforgásos jelleg területén, például a hulladékgyűjtési és -kezelési rendszerek területén. Ezeket fel kell használni a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkező hulladékáramok begyűjtési és újrafeldolgozási arányának növeléséhez, például díjkezdvezményekhez, pénzjutalmakhoz vagy betétdíjas rendszerekhez hasonló pénzügyi ösztönzők igénybevételével. A tagállami

⁴⁴ A Tanács (EU) 2022/2576 rendelete (2022. december 19.) a szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb koordinálása, megbízható ár-referenciaértékek és a határokon átnyúló gázkereskedelem révén történő fokozásáról (HL 335., 2022.12.29., 1. o.).

⁴⁵ A Tanács (EU) 2022/2372 rendelete (2022. október 24.) az uniós szintű közegészségügyi szükséghelyzet esetén a válság szempontjából releváns egészségügyi ellenintézkedésekkel való ellátás biztosítását célzó intézkedési keretről (HL L 314., 2022.12.6., 64. o.).

hatóságoknak – a kritikus fontosságú nyersanyagok és az azokat tartalmazó termékek vásárlóiként – szintén változást kell előidézniük, a nemzeti kutatási és innovációs programoknak pedig jelentős erőforrásokat kell biztosítaniuk a kritikus fontosságú nyersanyagok körforgásos jellegével és az anyaghatékonysággal kapcsolatos ismeretek és technológiák fejlettségi szintjének javításához. Végezetül a tagállamoknak – az információk rendelkezésre állásának javításával, valamint a jogi, gazdasági és műszaki akadályok felszámolásával – elő kell mozdítaniuk a kritikus fontosságú nyersanyagoknak az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékból történő visszanyerését. A tagállamok által tanulmányozandó egyik lehetséges megoldást a gazdasági szereplők és a tagállamok közötti kockázatmegosztási mechanizmusok jelentik a bezárt hulladékkezelő létesítményekből történő visszanyerés előmozdításához.

- (43) Az Unió számos régiójának vannak nyersanyag-kitermelésből fennmaradt készletei, és így jelentős mennyiségű, ásványi nyersanyag-kitermelésből származó, bezárt létesítményekben tárolt hulladékai, amelyek esetében – a csak a közelmúltban megnövekedett gazdasági jelentőségük miatt – általában nem készül elemzés arról, hogy rejtenek-e lehetőségeket a kritikus fontosságú nyersanyagok szempontjából. A kritikus fontosságú nyersanyagoknak az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékot kezelő létesítményekből történő visszanyerése révén gazdasági érték és munkahelyek teremthetők a gyakran az ipar leépítésével és hanyatlással érintett történelmi bányászati régiókban. A – különösen a bezárt hulladékkezelő létesítményekben található – kritikus fontosságú nyersanyagok tartalmára irányuló figyelem és tájékoztatás hiánya az egyik legnagyobb akadálya az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó és a kritikus fontosságú nyersanyagok szempontjából lehetőséget rejtő hulladékok fokozottabban felhasználásának.
- (44) A kritikus fontosságú nyersanyagok ásványi nyersanyag-kitermelést végző hulladékkezelő létesítményekből történő visszanyerésének az érintett hulladékkezelő létesítmények hasznosításának részét kell képeznie. A 2006/21/EK irányelv a környezet és az emberi egészség védelme tekintetében szigorú követelményeket állapít meg az ásványi nyersanyag-kitermelő ipar hulladékgazdálkodására vonatkozóan. Bár ezeket a szigorú követelményeket fenn kell tartani, helyénvaló további intézkedéseket megállapítani a kritikus fontosságú nyersanyagok ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékból történő visszanyerésének maximalizálása érdekében.
- (45) Az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladék kezelésére szakosodott, meglévő és új létesítmények üzemeltetőinek előzetes gazdasági értékelő tanulmányt kell készíteniük a kritikus fontosságú nyersanyagoknak a kitermelési helyen előforduló, ásványi nyersanyag-kitermelésből származó és keletkező hulladékból történő visszanyeréséről. A 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁴⁶ meghatározott hulladékhierarchiával összhangban prioritásként kell kezelni a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó hulladék keletkezésének oly módon történő megelőzését, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokat a kitermelt mennyiség hulladékká válása előtt kell kitermelni. E tanulmány kidolgozása során a gazdasági szereplőknek össze kell gyűjteniük a szükséges információkat, beleértve az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékban lévő kritikus fontosságú nyersanyagok koncentrációját és mennyiségét, és el kell végezniük a kritikus

⁴⁶

Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

fontosságú nyersanyagok gazdaságilag életképes hasznosítását lehetővé tevő folyamatok, műveletek vagy üzleti megállapodások többféle alternatívájának értékelését. Ez a kötelezettség a 2006/21/EK irányelvben és az azt átültető nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelezettségeket egészíti ki, és közvetlenül alkalmazandó. A végrehajtás során a gazdasági szereplőknek és az illetékes hatóságoknak az adminisztratív terhek minimalizálására kell törekedniük, és a lehetséges mértékben integrálniuk kell az eljárásokat.

- (46) Az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladék kezelésére szakosodott, bezárt létesítmények kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében kiaknázható potenciáljára vonatkozó információk jelenlegi hiányának kezelése érdekében a tagállamoknak létre kell hozniuk egy olyan adatbázist, amely – az uniós versenyszabályokkal összhangban – tartalmazza a hasznosítás előmozdítása szempontjából releváns összes információt, különösen az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékot kezelő létesítményben található kritikus fontosságú nyersanyagok mennyiségét és koncentrációját. Az információkat felhasználóbarát és digitális formában nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni, lehetővé téve a részletesebb, technikai jellegű információkhoz való hozzáférést. Az információkhoz való felhasználóbarát hozzáférés megkönnyítése érdekében a tagállamoknak például kapcsolattartó pontot kell biztosítaniuk ahhoz, hogy részletesebb információcserét tegyenek lehetővé a kritikus fontosságú nyersanyagok hasznosítására irányuló projektek lehetséges fejlesztőivel. Az adatbázist úgy kell kialakítani, hogy a lehetséges projektgazdák könnyen azonosíthassák azokat a létesítményeket, amelyek a gazdaságilag életképes hasznosítás szempontjából jelentős potenciállal rendelkeznek. A korlátozott mennyiségű erőforrás összpontosítása érdekében a tagállamoknak szakaszos megközelítést kell alkalmazniuk az információgyűjtés során, és csak a legígéretesebb létesítmények esetében kell végrehajtaniuk a több erőfeszítést igénylő információgyűjtési lépéseket. Az információgyűjtési tevékenységeknek arra kell irányulniuk, hogy pontos és reprezentatív információkat szolgáltatassanak az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékot kezelő létesítményekről, és a lehető legjobban jelezzék a kritikus fontosságú nyersanyagok hasznosítási potenciálját.
- (47) Állandó mágneseket számos termékbe beépítenek, ezek közül a szélérőművek és az elektromos járművek jelentik a legfontosabb és a leggyorsabban növekvő alkalmazásokat, de más termékekben – többek között mágneses rezonanciás képalkotó eszközökben, ipari robotokban, könnyű szállítóeszközökben, hűtőgenerátorokban, hőszivattyúkban, villanymotorokban, ipari elektromos szivattyúkban, automata mosógépekben, szárítógépekben, mikrohullámú készülékekben, porszívókban és mosogatógépekben is – jelentős mennyiségű, hasznosításra érdemes állandó mágnes található. Az állandó mágnesek többsége – különösen a legjobban teljesítő típusok – tartalmaznak kritikus fontosságú nyersanyagokat, például neodímiumot, prazeodímiumot, diszpróziumot és terbiumot, bórt, szamáriumot, nikkelt vagy kobaltot. Ezek újrafeldolgozhatók, de napjainkban csak kis léptékben vagy kutatási projektek keretében kerül sor az újrafeldolgozásukra az Unióban. Az állandó mágneseknek ezért a körforgásos jelleg növelése szempontjából elsőbbséget élvező termékeknek kell lenniük.
- (48) A mágnesek eredményes újrafeldolgozásának előfeltétele, hogy az újrafeldolgozók hozzáférjenek a termékben lévő mágnesek mennyiségére, típusára és kémiai összetételére, helyére, illetve az alkalmazott bevonatra, ragasztókra és adalékanyagokra vonatkozó szükséges információkhoz, valamint az állandó mágneseknek a termékből való eltávolításának módjára vonatkozó információkhoz.

Ezenfelül a mágnesek újrafeldolgozására vonatkozó döntés-előkészítő tanulmány biztosítása érdekében az uniós piacon forgalomba hozott termékekbe beépített állandó mágneseknek idővel egyre több újrafeldolgozott anyagot kell tartalmazniuk. Bár eleinte biztosítani kell az újrafeldolgozott tartalom átláthatóságát, a megfelelő szint és a várható hatások célzott értékelését követően meg kell határozni a minimális újrafeldolgozott tartalmat.

- (49) Az uniós piacon értékesített kritikus fontosságú nyersanyagokat gyakran tanúsítják termelési és ellátási láncuk fenntarthatósága tekintetében. A tanúsítás a különböző alkalmazási körű és szigorúságú állami és magántanúsítási rendszerek széles köre keretében szerezhető meg, ami megtévesztő lehet az ilyen tanúsítás alapján az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok relatív fenntarthatóságára vonatkozó állítások jellegét és valóságtartalmát illetően. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el az átfogónak és megbízhatónak tekintendő tanúsítási rendszerek elismeréséről, amelyek közös alapot biztosítanak a hatóságok és a piaci szereplők számára a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságának értékeléséhez. Csak olyan tanúsítási rendszerek ismerhetők el, amelyek a fenntarthatósági szempontok széles körére – többek között a környezetvédelemre, az emberi jogokra, ezen belül a munkavállalói jogokra, valamint az üzleti tevékenység átláthatóságára – kiterjednek, és amelyek a megfelelés független harmadik fél általi ellenőrzésére és nyomon követésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak. A hatékony eljárások biztosítása érdekében a stratégiai projektként való elismerést kérelmező projektgazdák számára lehetővé kell tenni, hogy projektjük fenntartható módon történő végrehajtásának igazolásához egy elismert rendszerben való részvételre hagyatkozassanak.
- (50) A kritikus fontosságú nyersanyagok előállítása az értéklánc különböző szakaszaiban – az éghajlatra, a vízre, az állat- vagy növényvilágra kifejtett – környezeti hatásokat vált ki. Az ilyen károk korlátozása és a fenntarthatóbb kritikus fontosságú nyersanyagok előállításának ösztönzése érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának kiszámítására szolgáló – ellenőrzési folyamatot is tartalmazó – rendszert dolgozzon ki annak biztosítása érdekében, hogy az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagokon nyilvánosan feltüntessék a környezeti lábnyomra vonatkozó információkat. A rendszernek az életciklus-értékelés területén tudományosan megalapozott értékelési módszerek és a vonatkozó nemzetközi szabványok figyelembevételén kell alapulnia. Az anyag környezeti lábnyomának bejelentésére vonatkozó követelmény kizárólag akkor alkalmazandó, ha célzott értékelés alapján megállapítást nyert, hogy az anyag hozzájárulna az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseéhez azáltal, hogy elősegíti az alacsonyabb környezeti lábnyomú kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzését, és nem érintené aránytalanul a kereskedelmi forgalmat. A megfelelő számítási módszerek elfogadását követően a Bizottságnak a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó teljesítményosztályokat kell kidolgoznia, ezáltal lehetővé téve, hogy a potenciális vevők könnyen összehasonlíthassák a rendelkezésre álló anyagok relatív környezeti lábnyomát, a piac pedig fenntarthatóbb anyagok felé mozduljon el. A kritikus fontosságú nyersanyagok értékesítőinek biztosítaniuk kell, hogy a környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozat hozzáférhető legyen vevőik számára. Az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok relatív lábnyomának átláthatósága más uniós és nemzeti szintű szakpolitikákat – például ösztönzőket vagy zöld közbeszerzési kritériumokat – is lehetővé tehet, elősegítve az alacsonyabb környezeti hatásokkal járó kritikus fontosságú nyersanyagok előállítását.

- (51) A környezeti lábnyom meghatározására szolgáló módszerek a számítási szabályok kidolgozásának mérvadó alapját képezik. E módszerek tudományosan megalapozott értékelési módszerekre hagyatkoznak, amelyek figyelembe veszik a nemzetközi szintű fejleményeket, és kiterjednek a környezeti hatásokra, többek között az éghajlatváltozásra, valamint a vízzel, a levegővel, a talajjal, az erőforrásokkal, a földhasználattal és a toxicitással kapcsolatos hatásokra.
- (52) Biztosítani kell, hogy a felelős gazdasági szereplők a forgalomba hozatal előtt értékeljék, hogy termékeik vagy anyagaik megfelelnek-e az állandó mágnesek körforgásos jellegének javítását célzó követelményeknek és a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó nyilatkozattal kapcsolatos követelményeknek, és hogy ezeket a követelményeket az illetékes nemzeti hatóságok eredményesen végrehajtják-e. Az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2023/xxx rendelet *[Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást]* célja e kihívás kezelése, ezért ezeket a rendeleteket az említett követelményekre is alkalmazni kell. A meglévő keretek optimális alkalmazásának további biztosítása érdekében gondoskodni kell arról, hogy az (EU) 2018/858 rendelet vagy a 168/2013/EU rendelet szerinti típusjóváhagyás hatálya alá tartozó termékek esetében a megfelelés érvényesítése a meglévő típusjóváhagyási rendszeren keresztül történjen.
- (53) A Bizottságnak az 1025/2012/EU rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében foglaltak értelmében fel kell kérnie egy vagy több európai szabványügyi szervezetet az e rendelet célkitűzéseit támogató európai szabványok kidolgozására.
- (54) Az Unió nyersanyagokra szakosodott stratégiai partnerségeket létesített harmadik országokkal a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó 2020. évi cselekvési terv végrehajtása érdekében. Az ellátás diverzifikálása érdekében ezeket az erőfeszítéseket folytatni kell. A jövőbeli partnerségek létesítésére vonatkozó következetes keret kialakítása és biztosítása érdekében a tagállamoknak és a Bizottságnak – a testületben folytatott együttműködésük részeként – meg kell vitatniuk és biztosítaniuk kell a koordinációt többek között a következők tekintetében: a meglévő partnerségek elérik-e a kitűzött célokat, a harmadik országok új partnerségek létrehozása szempontjából történő rangsorolása, az ilyen partnerségek tartalma, valamint a tagállamok érintett harmadik országokkal folytatott kétoldali együttműködésének következetessége és a lehetséges szinergiák. Az Uniónak a „Global Gateway” stratégiával összhangban kölcsönösen előnyös partnerségekre kell törekednie a feltörekvő piacokkal és a fejlődő gazdaságokkal, amelyek hozzájárulnak nyersanyagellátási láncának diverzifikálásához, valamint hozzáadott értéket képviselnek az ezen országokon belüli termelésben.
- (55) A stratégiai projektek kidolgozásával és finanszírozásával, valamint azok feltérési programjaival, nyomonkövetési kapacitásaival, illetve stratégiai készleteivel kapcsolatos feladatok végrehajtásának támogatása, valamint a Bizottság számára biztosított megfelelő tanácsadás érdekében létre kell hozni a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testületet. A testületnek a tagállamokból és a Bizottságtól kell állnia, ugyanakkor képesnek kell lennie arra, hogy biztosítsa más felek megfigyelőként való részvételét. Az egyes feladatok végrehajtásához szükséges szakértelem kialakítása érdekében a testületnek létre kell hoznia a finanszírozással, a feltéréssel, a nyomon követéssel és a stratégiai készletekkel foglalkozó állandó alcsoportokat, amelyeknek hálózatként kell eljárniuk azáltal, hogy összefogják a különböző érintett nemzeti hatóságokat, és szükség esetén konzultálnak az iparral, a tudományos szférával, a civil társadalommal és bármely más megfelelő érdekelt féllel.

A testület tanácsadásának és véleményeinek nem kötelező erejűnek kell lenniük, és a tanácsadás, illetve a vélemények hiánya nem akadályozhatja a Bizottságot az e rendelet szerinti feladatainak ellátásában.

- (56) A célkitűzések – többek között a kapacitásra és a diverzifikációra vonatkozó referenciaértékek – teljesítése terén tett előrelépés hiánya további intézkedések elfogadásának szükségességét jelezheti. A Bizottságnak ezért nyomon kell követnie az e célkitűzések teljesítése terén elért előrehaladást.
- (57) A tagállamok adminisztratív terheinek minimálisra csökkentése érdekében egyszerűsíteni kell a különböző adatszolgáltatási kötelezettségeket, és a Bizottságnak ki kell dolgoznia egy olyan sablont, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy rendszeresen közzétett, bizalmas vagy korlátozott terjesztésű egységes dokumentumban teljesítsék a projektekre, a feltárássra, a nyomon követésre, illetve a stratégiai készletekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségeiket.
- (58) Az illetékes hatóságok uniós és nemzeti szintű megbízható és konstruktív együttműködésének biztosítása érdekében az e rendelet alkalmazásában részt vevő valamennyi félnek tiszteletben kell tartania a feladatai ellátása során megszerzett információk és adatok bizalmas jellegét. A Bizottság és az illetékes nemzeti hatóságok, azok tisztviselői, köztisztviselői és az e hatóságok felügyelete alatt dolgozó egyéb személyek, valamint a tagállamok egyéb hatóságainak tisztviselői és köztisztviselői nem közölhetik az e rendelet alapján általuk megszerzett vagy velük megosztott olyan információkat, amelyekre üzleti titoktartási kötelezettség vonatkozik. Ennek a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testületre is alkalmazandónak kell lennie. Az adatokat biztonságos környezetben kell kezelni és tárolni.
- (59) Az EUMSZ 290. cikke szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásakor különösen fontos, hogy a Bizottság előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁴⁷ megállapított elveknek megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kézhez kap minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó bizottsági szakértői csoportok ülésein.
- (60) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a következők tekintetében: a) a stratégiai projektek elismerése iránti kérelmekhez, a stratégiai projektekkel kapcsolatos eredményjelentésekhez, a nemzeti feltárási programokhoz, valamint a feltáráshoz, a nyomon követéshez, a stratégiai készletekhez és a körforgásos jelleghez kapcsolódó tagállami adatszolgáltatáshoz használandó sablonok meghatározása; b) annak meghatározása, hogy mely termékek, alkotóelemek és hulladékok tekintendők a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkezőnek; valamint c) a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságával kapcsolatos rendszerek elismerésére vonatkozó kritériumok és azok alkalmazásának

⁴⁷ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

meghatározása. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁴⁸ megfelelően kell gyakorolni.

- (61) Az e rendelet alapján előírt kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében – különös tekintettel arra, hogy azok megfelelnek a környezettudatos tervezésre vonatkozó követelményeknek – szankciókat kell kivetni azokra a vállalatokra, amelyek nem tesznek eleget kötelezettségeiknek, többek között a kockázati felkészültségre, a projektekre vonatkozó adatszolgáltatásra és az újrafeldolgozhatóságra vonatkozó tájékoztatás tekintetében. Ezért szükséges, hogy a tagállamok nemzeti jogukban hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat állapítsanak meg e rendelet be nem tartása esetére.
- (62) A Bizottságnak el kell végeznie e rendelet értékelését. A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás 22. pontja értelmében az értékelésnek a hatékonyság, eredményesség, relevancia, koherencia és hozzáadott érték öt kritériumán kell alapulnia, és alapot kell nyújtania a lehetséges további intézkedések hatásvizsgálatához. A Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rendelet végrehajtásáról, valamint a célkitűzései – többek között a kapacitásra és a diverzifikációra vonatkozó referenciaértékek – teljesítése terén elért előrehaladásról. A jelentésnek a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának átláthatóságával kapcsolatos intézkedések végrehajtása alapján értékelnie kell azt is, hogy helyénvaló-e a környezeti lábnyomhoz kapcsolódó maximális küszöbértékeket megállapítani.
- (63) Amennyiben az e rendeletben előírányzott intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül, az ilyen intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem sértik a Szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazását.
- (64) Mivel e rendelet célkitűzéseit – különösen a belső piac működésének a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához való uniós hozzáférés biztosítását célzó keret létrehozásával történő javítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, hanem azok a léptékük és a hatásaik miatt kizárólag uniós szinten valósítható meg, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és célkitűzések

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (1) E rendelet általános célkitűzése a belső piac működésének a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátásához való uniós hozzáférés biztosítását célzó keret létrehozásával történő javítása.
- (2) Az (1) bekezdésben említett általános célkitűzés elérése érdekében e rendelet célja:
- a) a stratégiai fontosságú nyersanyagok értéklánca különböző szakaszainak megerősítése annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ra az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagokhoz rendelt uniós kapacitások jelentősen növekedjenek, és ezáltal az uniós kapacitás összességében megközelítse vagy elérje a következő referenciaértékeket:
 - i. az uniós kitermelési kapacitás képes legyen az Unió által éves szinten felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok legalább 10 %-ának előállításához szükséges érceket, ásványokat vagy koncentrátumokat kitermelni, amennyiben az Unió tartalékai ezt lehetővé teszik;
 - ii. az uniós feldolgozási kapacitás – valamennyi közbenső feldolgozási szakasz esetében – képes legyen a stratégiai fontosságú nyersanyagok éves uniós felhasználásának legalább 40 %-át előállítani;
 - iii. az uniós újrafeldolgozási kapacitás – valamennyi közbenső feldolgozási szakasz esetében – képes legyen a stratégiai fontosságú nyersanyagok éves uniós felhasználásának legalább 15 %-át előállítani;
 - b) a stratégiai fontosságú nyersanyagok uniós behozatalának diverzifikálása annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ra az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagok uniós éves felhasználása a feldolgozás bármely releváns szakaszában több harmadik országból származó behozatalra támaszkodhasson, amelyek közül egyik sem haladja meg az Unió éves felhasználásának 65 %-át;
 - c) az Unió azon képességének javítása, hogy nyomon kövesse és csökkentse a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos ellátási kockázatot;
 - d) az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok és kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékek szabad mozgásának biztosítása a környezet magas szintű védelmének biztosítása mellett, körforgásos jellegük és fenntarthatóságuk javítása révén.
- (3) Amennyiben a 42. cikkben említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az Unió valószínűleg nem fogja elérni a (2) bekezdésben meghatározott célkitűzéseket, a célkitűzések elérésének biztosítása érdekében értékeli az intézkedésekre irányuló javaslatok tételének, illetve a hatáskörei uniós szintű gyakorlásának megvalósíthatóságát és arányosságát.
- (4) A Bizottság a környezettudatos tervezésre vonatkozó követelmények kidolgozása során az (EU) XX/XXXX rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletet] 5. cikke (4) bekezdése a) pontjának i. alpontja szerinti, ezekhez kapcsolódó uniós prioritásként figyelembe veszi a (2) bekezdés a) pontjának iii. alpontjában megállapított célkitűzéseket és referenciaértékeket a következő termékjellemzők javítása érdekében: tartósság, újrafelhasználhatóság, javíthatóság, erőforrás-felhasználás vagy erőforrás-hatékonyság, az újragyártás és újrafeldolgozás lehetősége, újrafeldolgozott tartalom és az anyagok hasznosításának lehetősége.

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „nyersanyag”: feldolgozott vagy feldolgozatlan állapotban lévő, közbenső vagy késztermékek előállításához bemeneti anyagként felhasznált anyag, a túlnyomórészt élelmiszerként, takarmányként vagy tüzelőanyagként használt anyagok kivételével;
2. „kritikus fontosságú nyersanyagok”: a 4. cikkben meghatározott nyersanyagok;
3. „stratégiai fontosságú nyersanyagok”: a 3. cikkben meghatározott nyersanyagok;
4. „nyersanyag-értéklánc”: a nyersanyagok feltárásában, kitermelésében, feldolgozásában és újrafeldolgozásában érintett valamennyi tevékenység és folyamat;
5. „feltárás”: minden olyan tevékenység, amelynek célja az ásványlelőhelyek tulajdonságainak azonosítása és megállapítása;
6. „kitermelés”: érceknek, ásványoknak és növényi termékeknek az eredeti forrásból – többek között föld alatti ásványlelőhelyről, víz alatti ásványlelőhelyről, tengervízből és fákából – történő elsődleges kitermelése;
7. „uniós kitermelési kapacitás”: a stratégiai fontosságú nyersanyagokat tartalmazó ércek, ásványok, növényi termékek és koncentrátumok kitermelési műveleteinek maximális összesített éves termelési volumene, beleértve a jellemzően az Unióban található kitermelési helyen vagy annak közelében végzett feldolgozási műveleteket is;
8. „tartalékok”: minden olyan ásványlelőhely, amelyek kitermelése gazdaságilag életképes;
9. „feldolgozás”: minden olyan fizikai, kémiai és biológiai folyamat, amely az ércekből, ásványokból, növényi termékekből vagy hulladékból tiszta fémekké, ötvözetekké vagy más, gazdaságilag felhasználható formákká történő átalakítás során felmerül;
10. „uniós feldolgozási kapacitás”: a stratégiai fontosságú nyersanyagok kitermelési műveleteinek maximális összesített éves termelési volumene, kivéve azokat a műveleteket, amelyek jellemzően az Unióban található kitermelési helyen vagy annak közelében zajlanak;
11. „újrafeldolgozás”: olyan hasznosítási művelet, amelynek során a hulladékanyagokat termékeké vagy anyagokká alakítják, akár azok eredeti használati céljára, akár más célokra;
12. „uniós újrafeldolgozási kapacitás”: a stratégiai fontosságú nyersanyagok újrafeldolgozási műveleteinek maximális összesített éves termelési volumene, beleértve a hulladék Unión belüli válogatását és előkezelését, valamint másodlagos nyersanyaggá történő feldolgozását is;
13. „stratégiai fontosságú nyersanyagok éves felhasználása”: az Unióban letelepedett vállalkozások által feldolgozott formában felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok összesített mennyisége, kivéve az uniós piacon forgalomba hozott közbenső vagy késztermékekben felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagokat;
14. „ellátási kockázat”: a II. melléklettel összhangban kiszámított ellátási kockázat;

15. „nyersanyagprojekt”: a nyersanyagok kitermelésével, feldolgozásával vagy újrafeldolgozásával foglalkozó bármely tervezett létesítmény vagy valamely meglévő létesítmény tervezett jelentős bővítése vagy rendeltetésének módosítása;
16. „beruházáshasznosító”: olyan vállalkozás, amely a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodást kötött egy projektgazdával;
17. „a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás (off-take megállapodás)”: valamely vállalkozás és egy projektgazda között létrejött olyan szerződéses megállapodás, amely a vállalkozás részéről arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalást tartalmaz, hogy egy adott nyersanyagprojekt által előállított nyersanyagok egy részét egy bizonyos időszakban szerzi be, vagy a projektgazda részéről arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalást tartalmaz, hogy a vállalkozás számára lehetőséget biztosít erre;
18. „projektgazda”: nyersanyagprojektet kidolgozó bármely vállalkozás vagy vállalkozások konzorciuma;
19. „engedélyezési eljárás”: az 5. cikkben említett stratégiai projektek megtervezéséhez, kivitelezéséhez és működtetéséhez szükséges összes releváns közigazgatási engedélyre kiterjedő eljárás, beleértve az építési, a vegyipari és a hálózati csatlakozási engedélyeket, valamint a környezetvédelmi vizsgálatokat és engedélyeket, amennyiben ezek szükségesek, és amely magában foglalja az összes közigazgatási kérelmet és eljárást, a kérelem érvényességének elismerésétől az eljárás kimeneteléről szóló, a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság által hozott átfogó határozatról szóló értesítésig;
20. „átfogó határozat”: a tagállami hatóságok – kivéve a bíróságokat vagy törvényszékeket – által hozott határozat vagy határozatcsomag, amely meghatározza, hogy a projektgazda jogosult-e nyersanyagprojekt végrehajtására, a közigazgatási fellebbezési eljárás keretében hozott bármely határozat sérelme nélkül;
21. „általános feltárás”: nemzeti vagy regionális szintű feltárás, a célzott feltárás kivételével;
22. „célzott feltárás”: egy-egy ásványlelőhely részletes vizsgálata;
23. „mélységi érclelőhelyek”: a földkéregben a hagyományos módon hasznosított érclelőhelyeknél mélyebben található ásványlelőhelyek;
24. „prediktív térkép”: egy adott nyersanyag ásványlelőhelyeit valószínűsíthetően magukban foglaló területeket feltüntető térkép;
25. „ellátási zavar”: valamely nyersanyag rendelkezésre állásának váratlan jelentős visszaesése vagy valamely nyersanyag árának jelentős emelkedése;
26. „nyersanyag-ellátási lánc”: a nyersanyag-értéklánc valamennyi tevékenysége és folyamata addig a pontig bezárólag, ahol a nyersanyagot közbenső vagy késztermékek előállításához bemeneti anyagnaként használják fel;
27. „kockázatcsökkentési stratégiák”: a gazdasági szereplő által az ellátási láncában bekövetkező ellátási zavar valószínűségének korlátozása vagy a gazdasági tevékenységének ilyen zavara által okozott károk enyhítése céljából kidolgozott irányelvek;
28. „kulcsfontosságú piaci szereplők”: a kritikus fontosságú nyersanyagok kitermelésében, feldolgozásában vagy újrafeldolgozásában részt vevő gyártók, a kritikus fontosságú nyersanyagokra szakosodott kereskedők és forgalmazók,

valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokat jelentős mennyiségben felhasználó downstream vállalatok;

29. „stratégiai készlet”: egy adott nyersanyagnak az a mennyisége, amelyet köz- vagy magánszektorbeli szereplő tárol ellátási zavar esetén történő rendelkezésre bocsátás céljából;
30. „nagyvállalat”: bármely olyan vállalat, amely átlagosan több mint 500 munkavállalót foglalkoztatott, nettó világpiaci árbevétele pedig meghaladta a 150 millió EUR-t a legutóbbi olyan pénzügyi évben, amelyre vonatkozóan éves beszámoló készült;
31. „stratégiai technológiák”: a zöld és digitális átálláshoz, valamint a védelmi és úripari alkalmazásokhoz szükséges technológiák;
32. „igazgatótanács”: a vállalat ügyvezetésének felügyeletéért felelős igazgatási vagy felügyeleti szerv, ha pedig nincs ilyen szerv, az ezzel egyenértékű feladatokat ellátó személy vagy személyek;
33. „gyűjtés”: a hulladék összeszedése – beleértve előzetes válogatását és előzetes tárolását is – hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítása céljából;
34. „kezelés”: hasznosítási és ártalmatlanítási műveletek, amelyek magukban foglalják a hasznosítást és az ártalmatlanítást megelőző előkészítést is;
35. „hasznosítás”: bármely művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy az ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse;
36. „ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék”: a 2006/21/EK irányelv értelmében vett ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék;
37. „ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékot kezelő létesítmény”: a 2006/21/EK irányelv szerinti hulladékkezelő létesítmény;
38. „előzetes gazdasági értékelés”: a kritikus fontosságú nyersanyagoknak az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékból történő visszanyerését célzó nyersanyagprojekt potenciális gazdasági életképességének korai szakaszban végzett konceptuális értékelése;
39. „mágneses rezonanciás képalkotó eszköz”: olyan nem invazív orvostechikai eszköz, amely mágneses mezőket használ anatómiai képek készítéséhez, vagy bármely más olyan eszköz, amely mágneses mezőket használ tárgyak belsejét ábrázoló képek készítéséhez;
40. „szélenergia-generátor”: szárazföldi vagy tengeri szélérőmű azon része, amely a forgólapát mechanikai energiáját villamos energiává alakítja át;
41. „ipari robot”: automatikusan vezérelt, újraprogramozható, többfunkciós manipulátor, amely három vagy több tengely mentén programozható, lehet rögzített vagy mozgó, és amelyet ipari automatizálási alkalmazásokban való felhasználásra szántak;
42. „gépjármű”: bármely, az (EU) 2018/858 rendelet szerinti M vagy N kategóriájú, típusjávahagyással rendelkező jármű;
43. „könnyű szállítóeszköz”: bármely olyan kerekes jármű, amely önmagában a villanymotorral vagy motor és emberi erő kombinációjával hajtható, beleértve az

elektromos robogókat, az elektromos kerékpárokat és a 168/2013/EU rendelet szerinti L kategóriájú, típusjóváhagyással rendelkező járműveket;

44. „hűtőgenerátor”: a hűtőrendszer azon része, amely hőmérséklet-különbséget generál, lehetővé téve a helyiségből vagy folyamatból elektromos gőzkompressziós ciklus alkalmazásával történő hőelvonást;
45. „hőszivattyú”: a fűtőrendszer azon része, amely hőmérséklet-különbséget generál, lehetővé téve a helyiség vagy folyamat elektromos gőzkompressziós ciklus alkalmazásával történő hőellátását;
46. „villanymotor”: olyan berendezés, amely a bemeneti elektromos teljesítményt mechanikai kimenő teljesítménnyé alakítja át, és amelynek névleges teljesítménye legalább 0,12 kW;
47. „automata mosógép”: olyan mosógép, amely a töltését a program teljes ideje alatt felhasználói beavatkozás nélkül kezeli;
48. „szárítógép”: olyan készülék, amelyben a textiltermékek szárítása felmelegített levegővel átjárt forgódobban történő centrifugálással történik;
49. „mikrohullámú készülék”: bármely olyan készülék, amelyet élelmiszerek elektromágneses energia felhasználásával történő felmelegítésére szánnak;
50. „porszívó”: a készülékben létrehozott alacsony nyomás által keltett légáram segítségével tisztítandó felületről szennyeződésekeltávolító készülék;
51. „mosogatógép”: edények és evőeszközök tisztítását és öblítését végző gép;
52. „állandó mágnes”: olyan mágnes, amely a külső mágneses mezőből való eltávolítását követően megőrzi mágnesességét;
53. „adathordozó”: egy eszközzel leolvasható lineáris vonalkód-szimbólum, kétdimenziós szimbólum vagy egyéb automatikus azonosítóadat-rögzítő adathordozó;
54. „egyedi termékazonosító”: termékek azonosítására szolgáló egyedi karaktorsor;
55. „mágnesbevonat”: a mágnesek korrózió elleni védelmére általánosan használt anyagréteg;
56. „eltávolítás”: kézzel, géppel végzett kezelés, vegyi kezelés, hőkezelés vagy kohászati kezelés, amelynek eredményeként a célzott alkotóelemek vagy anyagok külön kimeneti anyagáramként vagy kimeneti anyagáram részeként azonosíthatók;
57. „újrafeldolgozó”: bármely olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely engedélyezett létesítményben újrafeldolgozást végez;
58. „forgalmazás”: az uniós piacon valamely termék kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ellenérték fejében, akár díjmentesen;
59. „kritikus fontosságú nyersanyagtípus”: a feldolgozási szakasza, a kémiai összetétele, a földrajzi eredete vagy az alkalmazott előállítási módszerek szerint differenciált, forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyag;
60. „forgalomba hozatal”: a termék első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon;
61. „megfelelőségértékelés”: a 27., 28. vagy 34. cikkben meghatározott követelmények teljesülését igazoló folyamat;

62. „stratégiai partnerség”: az Unió és valamely harmadik ország közötti, a nyersanyag-értéklánccal kapcsolatos együttműködés fokozására irányuló kötelezettségvállalás, amelynek létrehozására kölcsönös érdeket képviselő konkrét fellépéseket meghatározó, nem kötelező erejű eszköz keretében kerül sor.

2. fejezet

Kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagok

3. cikk

A stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzéke

- (1) Az I. melléklet 1. szakaszában felsorolt nyersanyagok stratégiai fontosságú nyersanyagnak minősülnek.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 36. cikknek megfelelően az I. melléklet 1. szakaszát módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékének aktualizálása érdekében.

A stratégiai fontosságú nyersanyagok aktualizált jegyzéke az értékelt nyersanyagok közül azokat a nyersanyagokat tartalmazza, amelyek a stratégiai fontosság, az előre jelzett keresletnövekedés és a termelés növelésének nehézsége szempontjából a legmeghatározóbbak közé tartoznak. A stratégiai fontosságot, a kereslet várható növekedését és a termelés növelésének nehézségét az I. melléklet 2. szakaszával összhangban kell meghatározni.

- (3) A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 4 év]-ig és azt követően négyévente felülvizsgálja, és – szükség esetén – aktualizálja a stratégiai fontosságú nyersanyagok jegyzékét.

4. cikk

A kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzéke

- (1) A II. melléklet 1. szakaszában felsorolt nyersanyagok kritikus fontosságú nyersanyagnak minősülnek.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 36. cikknek megfelelően a II. melléklet 1. szakaszát módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékének aktualizálása érdekében.

A kritikus fontosságú nyersanyagok aktualizált jegyzékének tartalmaznia kell az I. melléklet 1. szakaszában felsorolt stratégiai fontosságú nyersanyagokat, valamint minden olyan egyéb nyersanyagot, amely a gazdasági jelentőség és az ellátási kockázat tekintetében is eléri vagy meghaladja a (3) bekezdésben említett küszöbértékeket. A gazdasági jelentőség és az ellátási kockázat kiszámítása a II. melléklet 2. szakaszával összhangban történik.

- (3) A küszöbérték az ellátási kockázat esetében 1, a gazdasági jelentőség esetében pedig 2,8.
- (4) A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő négy év]-ig és azt követően négyévente felülvizsgálja, és – szükség esetén – aktualizálja a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékét.

3. fejezet

Az uniós nyersanyag-értéklánc megerősítése

1. SZAKASZ

STRATÉGIAI PROJEKTEK

5. cikk

A stratégiai projektek elismerésének kritériumai

- (1) A projektgazda kérelmét követően és a 6. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Bizottság stratégiai projektként ismeri el az alábbi kritériumoknak megfelelő nyersanyagprojekteket:
- a) a projekt érdemben hozzájárulna az Unió stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való ellátásának biztonságához;
 - b) a projekt műszakilag megvalósítható vagy észszerű időn belül műszakilag megvalósíthatóvá fog válni, és a projekt várható termelési volumene kellő megbízhatósággal megbecsülhető;
 - c) a projekt végrehajtása fenntartható módon történne, különös tekintettel a környezeti hatások nyomon követésére, megelőzésére és minimalizálására, a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gyakorlatok alkalmazására, többek között az emberi és munkavállalói jogok tiszteletben tartására, a minőségi munkahelyek teremtésének lehetőségeire, valamint a helyi közösségekkel és az érintett szociális partnerekkel való érdemi együttműködésre, továbbá a közigazgatás megfelelő működésére gyakorolt káros hatások – többek között a korrupció és a vesztegetés – megelőzését és minimálisra csökkentését célzó, megfelelő megfelelési politikák mellett végzett átlátható üzleti gyakorlatok alkalmazására;
 - d) az Unión belüli projektek esetében a projekt létrehozása, működtetése vagy kivitelezése az érintett tagállamon kívül – a downstream ágazatok számára is – határokon átnyúló előnyökkel járna;
 - e) a feltörekvő piacoknak vagy fejlődő gazdaságoknak minősülő harmadik országokban megvalósuló projektek esetében a projekt kölcsönösen előnyös lenne az Unió és az érintett harmadik ország számára, mivel hozzáadott értéket teremtene az adott országban.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott elismerési kritériumok teljesülését a Bizottság a III. mellékletben foglalt tényezőkkel és bizonyítékokkal összhangban értékeli.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a III. melléklet azzal a céllal történő módosítása érdekében, hogy az (1) bekezdésben meghatározott elismerési kritériumok teljesítésének értékelésekor figyelembe veendő tényezőket és bizonyítékokat hozzáigazítsa a műszaki és tudományos fejlődéshez, vagy figyelembe vegye a III. melléklet 4. pontjában felsorolt uniós jogszabályokban vagy nemzetközi jogi eszközökben bekövetkezett változásokat, vagy az (1) bekezdés c) pontjában említett kritérium teljesülése szempontjából releváns további uniós jogszabályok vagy nemzetközi jogi eszközök elfogadását.

- (3) Valamely projekt stratégiai projektként való elismerése nem érinti az adott projektre vagy projektgazdára a nemzetközi, az uniós vagy a nemzeti jog szerint alkalmazandó követelményeket.

6. cikk

Kérelmezés és elismerés

- (1) A nyersanyagprojekt stratégiai projektként való elismerése iránti kérelmet a projektgazdának kell benyújtania a Bizottsághoz. A kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:
- a) az 5. cikk (1) bekezdésében megállapított kritériumok teljesülésével kapcsolatos releváns bizonyítékok;
 - b) a projektnek az ENSZ erőforrás-keretosztályozása szerinti osztályozása, megfelelő bizonyítékokkal alátámasztva;
 - c) a projekt végrehajtásának ütemterve, beleértve a projekthez szükséges engedélyek áttekintését és a megfelelő engedélyezési eljárás állását;
 - d) a társadalmi elfogadottságot elősegítő intézkedéseket tartalmazó terv, amely adott esetben tartalmazza a helyi közösségekkel és szervezetekkel – köztük a szociális partnerekkel – való rendszeres kommunikációt szolgáló csatornák létrehozását, figyelemfelkeltő és tájékoztató kampányok megvalósítását, valamint mérséklési és kompenzációs mechanizmusok létrehozását;
 - e) a projektben részt vevő vállalkozásoknak a 139/2004/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) és (3) bekezdése szerint meghatározott irányítására vonatkozó információk;
 - f) a projekt pénzügyi életképességét értékelő üzleti terv;
 - g) a projekt minőségi munkahelyek teremtésére biztosított lehetőségei, valamint a projekt képzett munkaerővel, továbbképzéssel és átképzéssel kapcsolatos igényeinek becslése.
- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a projektgazdák által az (1) bekezdésben említett kérelmekhez használandó sablont létrehozó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el. A sablonban feltüntethető az (1) bekezdésben említett információk közlésének módja. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (3) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kérelemben megadott információk hiányosak, lehetőséget biztosít a kérelmezőnek arra, hogy időben benyújtsa a kérelem kiegészítéséhez szükséges további információkat.
- (4) A 34. cikkben említett, kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület (a továbbiakban: testület) méltányos és átlátható eljárás alapján megvitatja a kérelem teljességét, és véleményt ad ki arról, hogy a javasolt projekt megfelel-e az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumoknak.
- (5) Amennyiben az a tagállam, amelynek területét a javasolt projekt érinti, kifogást emel a javasolt projekt stratégiai státuszának megadása ellen, ezt a (4) bekezdésben említett vita során megalapozott indokokkal alátámasztja. A testület megvitatja a tagállam által a kifogása alátámasztására felhozott megalapozott indokokat. Ha a

vitát követően a tagállam fenntartja kifogását, a projekt nem vehető figyelembe a stratégiai projekt státusz megszerzéséhez.

Harmadik országbeli stratégiai projektek esetében a Bizottság megosztja a beérkezett kérelmet azzal a harmadik országgal, amelynek a területét a javasolt projekt érinti. A Bizottság az érintett harmadik ország kifejezett jóváhagyásának megszerzése előtt nem hagyja jóvá a kérelmet.

- (6) A Bizottság – a testület (4) bekezdésben említett véleményének figyelembevételével – 60 napon belül határozatot hoz a projekt stratégiai projektként való elismeréséről, és erről értesíti a kérelmezőt.

A Bizottság határozatát meg kell indokolni, adott esetben többek között azt is, ha az eltér a testület véleményétől. A Bizottság megosztja indokait a testülettel és a projektgazdával.

- (7) A Bizottság a következők érdekében rangsorolhatja az értéklánc egyes szakaszaiban aktív projektekre irányuló kérelmek feldolgozását:

- a) a stratégiai projektek kiegyensúlyozott képviselésének biztosítása valamennyi stratégiai fontosságú nyersanyag tekintetében és az értéklánc valamennyi szakaszában;
- b) annak biztosítása, hogy az 1. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott összes kritérium tekintetében előrelépés történjen.

- (8) Amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy egy stratégiai projekt már nem felel meg az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumoknak, vagy ha az elismerés téves információkat tartalmazó kérelmen alapult, a testület és a felelős projektgazda véleményét figyelembe véve hatályon kívül helyezheti az adott projektnek stratégiai projekt státuszt megadó határozatot.

- (9) Azok a projektek, amelyeket már nem ismernek el stratégiai projektként, elveszítik az e rendelet szerinti státuszhoz kapcsolódó összes jogot.

7. cikk

A stratégiai projektek végrehajtása

- (1) Úgy kell tekinteni, hogy a stratégiai projektek hozzájárulnak a stratégiai fontosságú nyersanyagok Unión belüli ellátásbiztonságához.
- (2) A 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdésében és 16. cikke (1) bekezdésének c) pontjában, a 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdésében és a 2009/147/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett környezeti hatások tekintetében az Unióban a stratégiai projektek közérdekűnek vagy a közegészséget és a közbiztonságot szolgálónak minősülnek, és az említett irányelvekben meghatározott valamennyi feltétel teljesülése esetén kiemelten fontos közérdekkel rendelkezőnek tekinthetők.
- (3) Az a tagállam, amelynek területét egy stratégiai projekt érinti, intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy hozzájáruljon a projekt időben történő és eredményes végrehajtásához.
- (4) A testület rendszeres időközönként megvitatja a stratégiai projektek végrehajtását, valamint szükség esetén a projektgazda vagy a stratégiai projektben érintett tagállam által e stratégiai projektek végrehajtását elősegítő intézkedések végrehajtását.

- (5) A projektgazda a stratégiai projektként való elismerés időpontját követően két évente legalább a következőkre vonatkozó információkat tartalmazó jelentést nyújt be a testületnek:
- a) a projekt végrehajtásának előrehaladása, különös tekintettel az engedélyezési eljárásra;
 - b) adott esetben a 6. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett ütemtervhez képest bekövetkezett a késedelmek okai, valamint a késedelmek megszüntetésére vonatkozó terv;
 - c) a projekt finanszírozásának előrehaladása, beleértve a pénzügyi köztámogatásra vonatkozó információkat is.
- (6) A testület bármikor további, a stratégiai projekt végrehajtása szempontjából releváns információkat kérhet a projektgazdától.
- (7) A projektgazda értesíti a Bizottságot a következőkről:
- a) a projektnek az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumoknak való megfelelést befolyásoló változások;
 - b) a projektben részt vevő vállalkozások irányításában – a 6. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett információkhoz képest – tartósan bekövetkezett változások.
- (8) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a projektgazdák által az (5) bekezdésben említett jelentésekhez használandó sablont létrehozó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el. A sablonban feltüntethető az (5) bekezdésben említett információk közlésének módja. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (9) A projektgazda létrehozza és rendszeresen frissíti a stratégiai projektekre vonatkozó információkat tartalmazó honlapot, amelyen fel kell tüntetnie a stratégiai projekthez kapcsolódó környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokra és előnyökre vonatkozó információkat. A honlapnak a nyilvánosság számára szabadon hozzáférhetőnek kell lennie, és a helyi lakosság számára könnyen érthető nyelven vagy nyelveken kell rendelkezésre állnia.

2. SZAKASZ

ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS

8. cikk

Egyablakos rendszer

- (1) A tagállamok [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 hónap]-ig kijelölnek egy illetékes nemzeti hatóságot, amely a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítéséért és koordinálásáért felel, és tájékoztatást nyújt a 17. cikkben említett tényezőkről.
- (2) Az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság az egyedüli kapcsolattartó pont a projektgazda számára az adott kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektekre vonatkozó átfogó határozat meghozatalához vezető

engedélyezési eljárás során, és ez a hatóság koordinálja valamennyi vonatkozó dokumentum és információ benyújtását.

- (3) Az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság felelősségi körei vagy az ahhoz kapcsolódó feladatok a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek mindegyike esetében átruházhatók egy másik hatóságra, illetve azokat másik hatóság is elvégezheti, feltéve, hogy:
- a) az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság értesíti a projektgazdát a felhatalmazásról;
 - b) a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek mindegyikéért egyetlen hatóság felel;
 - c) a vonatkozó dokumentumok és információk benyújtását egyetlen hatóság koordinálja.
- (4) A projektgazdák számára lehetővé kell tenni, hogy az engedélyezési eljárás szempontjából releváns valamennyi dokumentumot benyújthassák elektronikus formában.
- (5) Az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóságnak figyelembe kell vennie az adott kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektre vonatkozóan azt megelőzően készített érvényes tanulmányokat és kiadott engedélyeket, hogy a projekt e cikkkel összhangban engedélyezési eljárás alá került volna, és amennyiben az uniós jog másként nem rendelkezik, nem írhat elő párhuzamos tanulmányokat vagy engedélyeket.
- (6) Az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a kérelmezők könnyen hozzáférjenek az engedélyezési eljárással és a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek engedélyeinek kibocsátásával kapcsolatos viták rendezésére vonatkozó információkhoz és egyszerű eljárásokhoz, adott esetben alternatív vitarendezési mechanizmusokhoz is.
- (7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság elegendő létszámú szakképzett személyzettel és – többek között a tovább- és átképzéshez – szükséges pénzügyi, műszaki és technológiai erőforrással rendelkezzen az e rendelet szerinti feladatainak eredményes ellátásához.
- (8) A testület:
- a) rendszeresen megvitatja e szakasz végrehajtását, és megosztja a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek engedélyezési eljárásának felgyorsítását, valamint a projektek társadalmi elfogadottságának javítását célzó bevált gyakorlatokat;
 - b) adott esetben javaslatot tesz a Bizottságnak az e szakasz végrehajtására vonatkozó iránymutatásokra, amelyeket az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük.

9. cikk

A stratégiai projektek kiemelt státusza

- (1) Az Unión belüli stratégiai projektekhez kapcsolódó engedélyezési eljárások hatékony adminisztratív feldolgozásának biztosítása céljából a projektgazdák és valamennyi érintett hatóság gondoskodik arról, hogy ezen eljárások intézésére az uniós és a nemzeti jognak megfelelően a lehető leggyorsabban sor kerüljön.

- (2) Az uniós jogban előírt kötelezettségek sérelme nélkül az Unión belüli stratégiai projekteknek a lehető legnagyobb nemzeti jelentőségű státuszt kell biztosítani, amennyiben a nemzeti jogban létezik ilyen státusz, és azokat az engedélyezési eljárások során ennek megfelelően kell kezelni.
- (3) Az engedélyezési eljárással és a stratégiai projektekre vonatkozó engedélyek kiadásával kapcsolatban a nemzeti bíróságok, törvényszékek és testületek előtti uniós vitarendezési eljárások, jogviták, fellebbezések és bírósági jogorvoslatok – ideértve a közvetítést vagy a választottbírói eljárást is – sürgősként kezelendők, ha és amennyiben a nemzeti jog ilyen sürgősségi eljárásokról rendelkezik, és feltéve, hogy az egyének vagy a helyi közösségek általában alkalmazandó védelemhez való jogának tiszteletben tartása érvényesül. A stratégiai projektek projektgazdái adott esetben részt vesznek ilyen sürgősségi eljárásban.

10. cikk

Az engedélyezési eljárás időtartama

- (1) Az Unión belüli stratégiai projektek esetében az engedélyezési eljárás időtartama nem haladhatja meg:
- a) a kitermeléssel járó stratégiai projektek esetében a 24 hónapot;
 - b) a kizárólag feldolgozással vagy újrafeldolgozással járó stratégiai projektek esetében a 12 hónapot.
- (2) Az Unión belül megvalósuló azon stratégiai projektek esetében, amelyek a stratégiai projekt státusz megadása előtt bekerültek az engedélyezési eljárásba, az engedélyezési eljárás fennmaradó lépéseinek időtartama – az (1) bekezdéstől eltérve – a projekt stratégiai státuszának megszerzését követően nem haladhatja meg:
- a) a kitermeléssel járó stratégiai projektek esetében a 21 hónapot;
 - b) a kizárólag feldolgozással vagy újrafeldolgozással járó stratégiai projektek esetében a 9 hónapot.
- (3) Kivételes esetekben, amennyiben a javasolt projekt jellege, összetettsége, helyszíne vagy léptéke úgy kívánja, a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság az (1) bekezdés a) pontjában és a (2) bekezdés a) pontjában említett határidőket – azok lejáratá előtt – eseti alapon legfeljebb három hónappal, az (1) bekezdés b) pontjában és a (2) bekezdés b) pontjában említett határidőket pedig – azok lejáratá előtt – eseti alapon legfeljebb egy hónappal meghosszabbíthatja. Ebben az esetben a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság írásban tájékoztatja a projektgazdát a meghosszabbítás indokairól és az átfogó határozat várható időpontjáról.
- (4) A kizárólag feldolgozással vagy újrafeldolgozással járó stratégiai projektek esetében – amennyiben a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság az (1) és (2) bekezdésben említett, alkalmazandó határidőn belül nem hoz átfogó határozatot – a vonatkozó engedély iránti kérelmet jóváhagyottnak kell tekinteni, kivéve azokat az eseteket, amikor az adott projekthez a 92/43/EGK tanácsi irányelv vagy a 2000/60/EK, a 2008/98/EK, a 2009/147/EK, a 2010/75/EU, a 2011/92/EU vagy a 2012/18/EU irányelv szerinti környezeti hatásvizsgálatra van szükség, vagy meg kell állapítani, hogy szükség van-e ilyen környezeti hatásvizsgálatra, és a vonatkozó vizsgálatokat még nem végezték el.

- (5) A stratégiai projektekre vonatkozó engedély iránti kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság jóváhagyja a kérelmet, vagy amennyiben a projektgazda nem küldte meg a kérelem feldolgozásához szükséges összes információt, felkéri a projektgazdát, hogy a kérelem benyújtásától számított tizennégy napon belül nyújtsa be a hiánytalan kérelmet.

Az engedélyezési eljárás kezdete az a nap, amelyen a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság elismeri a kérelem érvényességét.

- (6) Legkésőbb az engedélykérelem érvényességének elismerését követő egy hónapon belül a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság a projektgazdával és más érintett hatóságokkal szoros együttműködésben kidolgozza az engedélyezési eljárás részletes ütemtervét. Az ütemtervet vagy a projektgazda teszi közzé a 7. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalon, vagy a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság teszi közzé egy szabadon hozzáférhető internetes oldalon.

- (7) Az e cikkben meghatározott határidők nem érintik az uniós és a nemzetközi jogból fakadó kötelezettségeket, és nincsenek a közigazgatási fellebbezési eljárások és a bírósági jogorvoslati lehetőségek sérelmére.

Az e cikkben az engedélyezési eljárások bármelyike esetében meghatározott határidők nem érintik a tagállamok által meghatározott rövidebb határidőket.

11. cikk

Környezetvédelmi vizsgálatok és engedélyek

- (1) Amennyiben egy stratégiai projektekre vonatkozóan a 2011/92/EU irányelv 5–9. cikkével összhangban környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, az érintett projektgazda kikéri a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság véleményét az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti környezeti hatásvizsgálati jelentésben feltüntetendő információk köréről és részletességéről.

A 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy az első albekezdésben említett vélemény kiadására a lehető leghamarabb, de a projektgazda kérelmének benyújtásától számított legfeljebb 30 napon belül sor kerüljön.

- (2) Azon stratégiai projektek esetében, amelyeknél a környezeti hatások vizsgálatának elvégzésére vonatkozó kötelezettség a 92/43/EGK tanácsi irányelvből, a 2000/60/EK, a 2008/98/EK, a 2009/147/EK, 2010/75/EU, a 2011/92/EU vagy a 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvből egyidejűleg fakad, a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság gondoskodik az említett uniós jogszabályok követelményeinek megfelelő, összehangolt vagy közös eljárás alkalmazásáról.

Az első albekezdésben említett összehangolt eljárás keretében a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság összehangolja az adott projekt környezeti hatásának a vonatkozó uniós jogszabályokban előírt különböző egyedi vizsgálatait.

Az első albekezdésben említett közös eljárás keretében a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság előírja egy-egy konkrét projekt környezeti hatásának a vonatkozó uniós jogszabályokban előírt egységes vizsgálatát.

- (3) A 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy az érintett hatóságok a 2011/92/EU irányelv 5., 6. és 7. cikke szerint összegyűjtött valamennyi szükséges információ beérkezésétől és az említett irányelv 6. és 7. cikkében említett konzultációk befejezésétől számított három hónapon belül kiadják az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdése g) pontjának iv. alpontjában említett, a stratégiai projekt környezeti hatásvizsgálatáról szóló, indokolt döntést.
- (4) A 2011/92/EU irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében említett környezeti hatásvizsgálati jelentéssel kapcsolatban az érintett közönséggel folytatott konzultáció határideje a stratégiai projektek esetében nem haladhatja meg a 90 napot.
- (5) E cikk (1) bekezdése nem alkalmazandó azon stratégiai projektek engedélyezési eljárására, amelyek a stratégiai projekt státusz megadása előtt bekerültek az engedélyezési eljárásba.

E cikk (2)–(4) bekezdése csak annyiban alkalmazandó a stratégiai projekt státusz megadása előtt az engedélyezési eljárásba bekerült stratégiai projektek engedélyezési eljárására, amennyiben az említett bekezdésekben említett lépések még nem zárultak le.

12. cikk

Tervezés

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a tervek – többek között az övezetbe sorolási, területrendezési és földhasználati tervek – elkészítéséért felelős nemzeti, regionális és helyi hatóságok adott esetben a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek kidolgozásával kapcsolatos rendelkezéseket illesszenek azokba. Elsőbbséget élveznek a mesterséges és épített felületek, az ipari területek, a barnamezős területek, valamint adott esetben a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás céljára nem használható zöldmezős területek.
- (2) Amennyiben a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek kidolgozásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazó terveket a 2001/42/EK irányelv és a 92/43/EGK irányelv 6. cikke szerinti értékelésnek vetik alá, az értékeléseket össze kell vonni. Adott esetben az említett összevont értékelésnek ki kell térnie az esetlegesen érintett víztestekre kifejtett hatásra is, és igazolnia kell, hogy a terv a 2000/60/EK irányelv 4. cikkében említett állapot vagy potenciál romlását okozná-e, vagy esetlegesen akadályozná-e a víztest jó állapotának vagy jó potenciáljának elérését. Amennyiben az érintett tagállamoknak a 2014/89/EU irányelv 4. cikkében foglaltak szerint értékelniük kell az aktuális és jövőbeli tevékenységek tengeri környezetre gyakorolt hatásait, beleértve a szárazföld-tenger kölcsönhatásokat is, az összetett értékelésnek ezekre a hatásokra is ki kell terjednie.

13. cikk

Az ENSZ–EGB-egyezmények alkalmazhatósága

- (1) Az e rendeletben meghatározott rendelkezések nem érintik az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ–EGB) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én Aarhusban aláírt egyezményének 6. és 7. cikkéből, valamint az országhatáron

átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, 1991. február 25-én Espoo-ban aláírt ENSZ–EGB-egyezményből fakadó kötelezettségeket.

- (2) Az e szakasz alapján elfogadott valamennyi határozatot nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

3. SZAKASZ

TÁMOGATÓ FELTÉTELEK

14. cikk

A végrehajtás felgyorsítása

- (1) A Bizottság és a tagállamok a stratégiai projektekre irányuló magánberuházások felgyorsítását és bevonását célzó tevékenységeket végeznek. Ezek a tevékenységek – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – magukban foglalhatják a finanszírozáshoz jutási nehézségekkel szembesülő stratégiai projektek támogatásának biztosítását és koordinálását.
- (2) A tagállamok adminisztratív támogatást nyújthatnak stratégiai projektekhez azok gyors és eredményes végrehajtásának elősegítése érdekében, többek között:
- a) az alkalmazandó adminisztratív és adatszolgáltatási kötelezettségeknek való megfelelés biztosítását célzó segítségnyújtással;
 - b) a projektgazdák részére a projekt társadalmi elfogadottságának további növelését célzó segítségnyújtással.

15. cikk

A finanszírozás koordinálása

- (1) A 35. cikk (6) bekezdésének a) pontjában említett állandó alcsoport a stratégiai projekt projektgazdájának kérésére megvitatja, hogy projektjének finanszírozása miként zárható le, illetve tanácsot ad ezzel kapcsolatban, melynek során figyelembe veszi a már biztosított finanszírozást és legalább a következő tényezőket:
- a) további magánfinanszírozási források;
 - b) az Európai Beruházási Bank Csoporttól vagy más nemzetközi pénzügyi intézményektől, többek között az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól származó forrásokból nyújtott támogatás;
 - c) meglévő tagállami eszközök és programok, ideértve a nemzeti fejlesztési bankok és intézmények eszközeit és programjait;
 - d) a vonatkozó uniós finanszírozás és finanszírozási programok.

16. cikk

A beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások elősegítése

- (1) A Bizottság létrehoz egy rendszert azzal a céllal, hogy a versenyszabályokkal összhangban elősegítse a stratégiai projektekhez kapcsolódó, a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások megkötését.

- (2) Az (1) bekezdésben említett rendszernek lehetővé kell tennie a potenciális beruházáshasznosítók számára, hogy ajánlatokat tegyenek, amelyekben fel kell tüntetniük a következőket:
- a) az általuk beszerezni tervezett stratégiai fontosságú nyersanyagok mennyisége és minősége;
 - b) a tervezett ár vagy ártartomány;
 - c) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.
- (3) Az (1) bekezdésben említett rendszernek lehetővé kell tennie a stratégiai projektek projektgazdái számára, hogy ajánlatokat tegyenek, amelyekben fel kell tüntetniük a következőket:
- a) azon stratégiai fontosságú nyersanyagok mennyisége és minősége, amelyekre a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodásokat kívánnak kötni;
 - b) az a tervezett ár vagy ártartomány, amelyen hajlandóak azokat értékesíteni;
 - c) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.
- (4) A (2) és (3) bekezdés alapján beérkezett vételi és eladási ajánlatok alapján a Bizottság kapcsolatot létesít a stratégiai projektek projektgazdái és a projektjük szempontjából releváns potenciális beruházáshasznosítók között.

17. cikk

Az adminisztratív információk online hozzáférhetősége

A tagállamok online, központosított és könnyen hozzáférhető módon rendelkezésre bocsátják a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek szempontjából releváns adminisztratív folyamatokkal kapcsolatos alábbi információkat:

- a) az engedélyezési eljárás;
- b) finanszírozási és befektetési szolgáltatások;
- c) uniós vagy tagállami szintű finanszírozási lehetőségek;
- d) vállalkozástámogatási szolgáltatások, többek között, de nem kizárólag a társaságiadó-bevallás, a helyi adójogszabályok és a munkajog területén.

4. SZAKASZ FELTÁRÁS

18. cikk

Nemzeti feltérési programok

- (1) Minden tagállam kidolgoz a kritikus fontosságú nyersanyagok általános feltérására vonatkozó nemzeti programot. Minden tagállam [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított 1 év]-ig kidolgozza az első ilyen programot. A nemzeti programokat legalább ötévente felül kell vizsgálni és szükség esetén naprakésszé kell tenni.

- (2) Az (1) bekezdésben említett nemzeti feltérési programoknak tartalmazniuk kell az Unió kritikus fontosságú nyersanyagainak lelőhelyeire, többek között a mélységi érlelőhelyekre vonatkozó, rendelkezésre álló információk gyarapítását célzó intézkedéseket. E programoknak adott esetben a következő intézkedéseket kell tartalmazniuk:
- a) az ásványok megfelelő léptékű feltérképezése;
 - b) többek között a talajok, az üledékek, a kőzetek kémiai összetételének meghatározása céljából folytatott geokémiai kampányok;
 - c) földtudományi felmérések, például geofizikai felmérések;
 - d) az általános feltérás, többek között prediktív térképek kidolgozása keretében gyűjtött adatok feldolgozása;
 - e) a földtudományi felmérések meglévő adatainak újrafeldolgozása a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó, azonosítatlan ásványlelőhelyek ellenőrzése céljából.
- (3) A tagállamok közlik a Bizottsággal az (1) bekezdésben említett nemzeti programjaikat.
- (4) A tagállamok a 43. cikkben említett jelentés részeként tájékoztatást nyújtanak a nemzeti programjaikban szereplő intézkedések végrehajtásának előrehaladásáról.
- (5) A tagállamok a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó ásványlelőhelyeikre vonatkozó, az (1) bekezdésben említett nemzeti programokban meghatározott intézkedések keretében összegyűjtött információkat szabadon hozzáférhető internetes oldalon nyilvánosan hozzáférhetővé teszik. Ezen információknak adott esetben tartalmazniuk kell az azonosított lelőhelyeknek az ENSZ erőforrás-keretosztályozása szerinti osztályozását.
- A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az első albekezdésben említett információk rendelkezésre bocsátására szolgáló sablont létrehozó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el. A sablonban feltüntethető az első albekezdésben említett információk közlésének módja. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (6) A 35. cikk (6) bekezdésének b) pontjában említett állandó alcsoport – az általános feltérás területén meglévő együttműködés figyelembevételével – megvitatja az (1) bekezdésben említett nemzeti programokat és azok végrehajtását, beleértve legalább a következőket:
- a) az együttműködési lehetőségek, többek között a határokon átnyúló ásványlelőhelyek és a közös geológiai képződmények feltérása területén;
 - b) a (2) bekezdésben felsorolt intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok;
 - c) az (1) bekezdésben említett nemzeti programok eredményeinek tárolására szolgáló integrált adatbázis létrehozásának lehetősége.

4. fejezet

A kockázatok nyomon követése és csökkentése

19. cikk

Nyomon követés és stressztesztek végzése

- (1) A Bizottság nyomon követi a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos ellátási kockázatot. A nyomon követésnek ki kell terjednie legalább a következő paraméterek alakulására:
- a) kereskedelmi forgalom;
 - b) kereslet és kínálat;
 - c) a kínálati oldal koncentrációja;
 - d) uniós és globális termelés és termelési kapacitások az értéklánc különböző szakaszaiban.
- (2) A 35. cikk (6) bekezdésének c) pontjában említett állandó alcsoporthoz részt vevő nemzeti hatóságok a következők révén támogatják a Bizottságot az (1) bekezdésben említett nyomon követésben:
- a) megosztják egymással az (1) bekezdésben felsorolt paraméterek alakulásával kapcsolatban rendelkezésükre álló információkat, beleértve a 20. cikkben említett információkat is;
 - b) a Bizottsággal és a többi részt vevő hatósággal együttműködve információkat gyűjtenek az (1) bekezdésben felsorolt paraméterek alakulásáról, beleértve a 20. cikkben említett információkat is;
 - c) az (1) bekezdésben felsorolt paraméterek alakulásának fényében elemzik a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatait.
- (3) A Bizottság a 35. cikk (6) bekezdésének c) pontjában említett állandó alcsoporthoz részt vevő nemzeti hatóságokkal együttműködve gondoskodik arról, hogy minden egyes stratégiai fontosságú nyersanyag ellátási láncán legalább háromévente stressztesztet végezzenek. E célból a 35. cikk (6) bekezdésének c) pontjában említett állandó alcsoporthoz összehangolja és felosztja a különböző stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó stresszteszteknek a különböző részt vevő hatóságok általi végrehajtását.
- Az első albekezdésben említett stressztesztek az érintett stratégiai fontosságú nyersanyag uniós ellátási láncának ellátási zavarokkal szembeni sebezhetőségének értékeléséből állnak, melynek során felbecsülik az esetlegesen ilyen zavarokat okozó különböző forgatókönyvek hatását és a zavarok lehetséges hatásait, figyelembe véve legalább a következő tényezőket:
- a) hol történik az érintett nyersanyag kitermelése, feldolgozása vagy újrafeldolgozása;
 - b) az értéklánc mentén működő gazdasági szereplők kapacitása, valamint a piac szerkezete;
 - c) az ellátást esetlegesen befolyásoló tényezők, ideértve többek között, de nem kizárólag a geopolitikai helyzetet, a logisztikát, az energiaellátást, a munkaerőt vagy a természeti katasztrófákat;
 - d) alternatív ellátási források és helyettesítő anyagok rendelkezésre állása;
 - e) az érintett nyersanyag felhasználói az értéklánc mentén, valamint a keresletből való részesedésük, különös figyelmet fordítva a zöld és digitális átállás, valamint a védelmi és úripari alkalmazások szempontjából releváns technológiák gyártására.

- (4) A Bizottság egy szabadon hozzáférhető internetes oldalon nyilvánosan hozzáférhetővé teszi és rendszeresen frissíti az alábbiakat tartalmazó nyomonkövetési jelzőrendszert:
- a) az (1) bekezdésben említett paraméterek alakulására vonatkozóan rendelkezésre álló információk;
 - b) a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási kockázatának az a) pontban említett információk ismeretében történő kiszámítása;
 - c) a (3) bekezdésben említett stressztesztek eredményei;
 - d) adott esetben az ellátási kockázat csökkentését célzó, megfelelő kockázatcsökkentési stratégiákra irányuló javaslat.
- (5) Amennyiben az (1), (2) és (3) bekezdés értelmében összegyűjtött információk alapján a Bizottság megítélése szerint egyértelmű jel utal az ellátás zavarának kockázatára, figyelmezteti a tagállamokat, a testületet, valamint a releváns kritikus vagy stratégiai fontosságú nyersanyagokra kiterjedő uniós válsághelyzeti éberségi vagy válságkezelési mechanizmusokat irányító szerveit.

20. cikk

A nyomon követésre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségek

- (1) A tagállamok a 43. cikkben említett jelentés részeként tájékoztatják a Bizottságot a területükön megvalósuló minden olyan új vagy meglévő nyersanyagprojektről, amely a 19. cikk (1) bekezdésének d) pontja szempontjából releváns, beleértve az új projekteknek az ENSZ erőforrás-keretosztályozása szerinti osztályozását is.
- (2) A tagállamok meghatározzák a területükön letelepedett kulcsfontosságú piaci szereplőket a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén, és:
- a) a 19. cikkben említett nyomonkövetési feladatokhoz szükséges információk összegyűjtése céljából rendszeres és arányos felmérések végzésével nyomon követik azok tevékenységeit;
 - b) a 43. cikkben említett jelentés részeként tájékoztatást nyújtanak e felmérések eredményeiről;
 - c) haladéktalanul értesítik a Bizottságot azokról a jelentős eseményekről, amelyek akadályozhatják a kulcsfontosságú piaci szereplők tevékenységeinek rendes működését.
- (3) A tagállamok az e cikk (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján gyűjtött adatokat a 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban, statisztikák összeállítása céljából továbbítják a nemzeti statisztikai hivataloknak és az Eurostatnak. A tagállamok kijelölik a nemzeti statisztikai hivatalok és az Eurostat részére történő adattovábbításért felelős nemzeti szervet.

21. cikk

A stratégiai készletekre vonatkozó jelentéstétel

- (1) A tagállamok a 43. cikkben említett jelentés részeként információkat nyújtanak be a Bizottságnak stratégiai fontosságú nyersanyagokból képzett stratégiai készleteik állapotáról.

- (2) Az (1) bekezdésben említett információknak ki kell terjedniük a tagállamok nevében történő stratégiai készletfelhalmozással a tagállamok által megbízott összes hatóság, köztulajdonban lévő vállalat vagy gazdasági szereplő birtokában lévő készletekre, és tartalmazniuk kell legalább a következők leírását:
- a) az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagok tekintetében rendelkezésre álló készletek mennyisége tonnában mért, és az érintett anyagok éves nemzeti felhasználásának százalékos arányában kifejezett mennyisége, valamint a készletezett anyagok kémiai formája és tisztasága;
 - b) az egyes stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében rendelkezésre álló készletek szintjének alakulása az előző öt évben;
 - c) a stratégiai készletek felszabadítására, felosztására és elosztására vonatkozó szabályok vagy eljárások.
- (3) A jelentés a kritikus fontosságú és az egyéb nyersanyagok stratégiai készleteire vonatkozó információkat is tartalmazhat.

22. cikk

A stratégiai készletek összehangolása

- (1) [Kiadóhivatal: kérjük, töltsék ki: e rendelet hatálybalépésének napját követő 2 év]-ig és azt követően két évente a Bizottság a 21. cikk (1) bekezdése értelmében kapott információk alapján megosztja a testülettel a következőket:
- a) minden egyes stratégiai fontosságú nyersanyag esetében az uniós készletek biztonságos szintjét jelző, a (2) bekezdés értelmében meghatározott, tervezett referenciaérték;
 - b) az uniós készletek általános szintjének összehasonlítása minden egyes stratégiai fontosságú nyersanyag és az a) pontban említett, tervezett referenciaérték esetében;
 - c) a stratégiai készletek határokon átnyúló potenciális hozzáférhetőségére vonatkozó információk, a készletek felszabadítására, felosztására és elosztására vonatkozó szabályok és eljárások fényében.
- (2) A Bizottság a testület véleményének figyelembevételével a stratégiai fontosságú nyersanyagok uniós készleteinek biztonságos szintjét jelző referenciaértéket fogad el:
- a) amelyet ellátási zavar esetén az előző naptári év behozatali mennyisége alapján kiszámított átlagos napi nettó behozatal napi összegének fedezéséhez szükséges összegként kell kifejezni;
 - b) amelynek figyelembe kell vennie a magánszektorbeli gazdasági szereplők birtokában lévő készleteket, amennyiben rendelkezésre állnak ilyen készletekre vonatkozó információk;
 - c) amelynek arányosnak kell lennie az adott stratégiai fontosságú nyersanyaghoz kapcsolódó ellátási kockázattal és gazdasági jelentőséggel.
- (3) A Bizottság a testület véleményének figyelembevételével a tagállamoknak címzett véleményeket adhat ki a következők érdekében:
- a) növekedjen a stratégiai készletek szintje, figyelembe véve az (1) bekezdés b) pontjában említett összehasonlítást, a meglévő készletek tagállamok közötti

relatív megoszlását, valamint a stratégiai fontosságú nyersanyagoknak a tagállamok területén működő gazdasági szereplők általi felhasználását;

- b) módosítsa vagy összehangolja a stratégiai készletek felszabadítására, felosztására és elosztására vonatkozó szabályokat vagy eljárásokat a határokon átnyúló potenciális hozzáférhetőség javítása érdekében, különösen abban az esetben, ha ez a stratégiai technológiák gyártásához szükséges.
- (4) A (3) bekezdésben említett vélemények kidolgozása során a testület különös hangsúlyt fektet arra, hogy a stratégiai fontosságú nyersanyagokra hagyatkozó magánszektorbeli szereplők számára fennmaradjanak arra irányuló ösztönzők, hogy saját készleteket képezzenek, vagy egyéb intézkedéseket hozzanak az ellátási kockázatoknak való kitettségük kezelésére.
- (5) A tagállamok a 43. cikkben említett jelentés részeként tájékoztatást nyújtanak arról, hogy végrehajtották-e a (3) bekezdésben említett véleményeket, és ha igen, milyen módon.
- (6) Legalább két tagállamnak a stratégiai fontosságú nyersanyagok stratégiai készleteivel foglalkozó nemzetközi vagy többoldalú fórumokon való részvételét megelőzően a Bizottság gondoskodik vagy az érintett tagállamok és a Bizottság közötti, vagy a testület külön ülése keretében történő előzetes koordinációról.
- (7) A rendelkezésre álló uniós készletekről gyűjtött adatokat a Bizottság a releváns stratégiai fontosságú nyersanyagokra vonatkozó válsághelyzeti éberségi vagy válságkezelési mechanizmusokért felelős uniós irányító szervek rendelkezésére bocsátja.

23. cikk

A vállalatok kockázati felkészültsége

- (1) A tagállamok azonosítják azokat a nagyvállalatokat, amelyek a területükön stratégiai fontosságú nyersanyagok felhasználásával stratégiai technológiákat gyártanak.

Az első albekezdésben említett stratégiai technológiák magukban foglalják többek között, de nem kizárólag az energiatárolásra és az e-mobilitásra szánt akkumulátorokat, a hidrogénfejlesztéshez és -felhasználáshoz kapcsolódó berendezéseket, a megújulóenergia-termeléshez kapcsolódó berendezéseket, a vontatómotorokat, a hőszivattyúkat, az adatátviteli és -tároló eszközöket, a mobil elektronikus eszközöket, az additív gyártáshoz kapcsolódó berendezéseket, a robotikai eszközöket, a pilóta nélküli légi járműveket, a hordozórakétákat, a műholdakat és a fejlett csipeket.
- (2) A tagállamok által az (1) bekezdés alapján azonosított nagyvállalatok két évente elvégzik ellátási láncuk ellenőrzését, amely a következőkre terjed ki:
 - a) annak feltérképezése, hogy hol történik az általuk felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok kitermelése, feldolgozása vagy újrafeldolgozása;
 - b) a stratégiai fontosságú nyersanyagok ellátási láncának stressztesztje, amely az ellátási zavarokkal szembeni sebezhetőségének oly módon történő értékeléséből áll, hogy megbecsülik az ilyen zavarokat okozó különböző forgatókönyvek hatását és a zavarok lehetséges következményeit, figyelembe véve legalább a 19. cikk (3) bekezdésében felsorolt tényezőket.

- (3) Az (1) bekezdésben említett vállalatok a (2) bekezdésben említett ellenőrzés eredményeit tartalmazó jelentést nyújtanak be igazgatótanácsuknak.

24. cikk

Közös beszerzés

- (1) A Bizottság létrehoz és működtet egy olyan rendszert, amely az Unióban letelepedett, stratégiai fontosságú nyersanyagokat felhasználó érdekelt vállalkozások és a stratégiai készletekért felelős tagállami hatóságok keresletét összesíti, és az összesített keresletnek megfelelő ajánlatot kér a beszállítóktól. Ennek a feldolgozatlan és a feldolgozott stratégiai fontosságú nyersanyagokra egyaránt ki kell terjednie.
- (2) Az (1) bekezdésben említett rendszer létrehozása és működtetése során a Bizottság:
- a) a 21. és 22. cikk értelmében összegyűjtött információk alapján – a különböző stratégiai fontosságú nyersanyagok relatív ellátási kockázatának és az ezen anyagokhoz kapcsolódó stratégiai készletek létrehozása szükségességének figyelembevételével – kiválasztja, hogy mely stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében, melyik feldolgozási szakaszban használható a rendszer;
 - b) meghatározza a rendszerben való részvételhez kért anyagok minimális mennyiségét, figyelembe véve az érdeklődő résztvevők várható számát, valamint azt, hogy kezelhető mennyiségű résztvevőt kell biztosítani.
- (3) Az (1) bekezdésben említett rendszerben való részvételnek nyitottnak és átláthatónak kell lennie az Unióban letelepedett valamennyi érdekelt vállalkozás és a tagállami hatóságok számára. A tagállamok a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU közbeszerzési irányelv hatálya alá tartozó nemzeti szervezetek részvétele csak olyan esetekben lehetséges, ha a részvételük összeegyeztethető ezekkel az irányelvekkel.
- (4) Az (1) bekezdésben említett rendszerben részt vevő uniós vállalkozások és tagállami hatóságok átlátható módon közösen tárgyalhatnak a beszerzésről, többek között a beszerzési megállapodás áráiról vagy egyéb feltételeiről, vagy közös beszerzéshez folyamodhatnak annak érdekében, hogy jobb feltételeket érjenek el beszállítóiknál, illetve megelőzzék a hiányokat. A részt vevő uniós vállalkozásoknak és tagállami hatóságoknak meg kell felelniük az uniós jognak, azon belül az uniós versenyjognak.
- (5) A szervezeteket ki kell zárni a beszállítóként való részvételből a keresletösszevonás és a közös beszerzés során, illetve a szolgáltatóként való részvételből, ha azok:
- a) az EUMSZ 215. cikke alapján elfogadott uniós korlátozó intézkedések tárgyát képezik;
 - b) közvetlenül vagy közvetve ilyen uniós korlátozó intézkedések által érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy az említettek nevében vagy irányítása szerint járnak el.
- (6) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 176. cikkétől eltérve, a Bizottság az (1) bekezdés szerinti rendszer létrehozása és működtetése érdekében az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet szerinti közbeszerzési eljárás keretében szerződést köthet egy, az Unióban letelepedett, szolgáltatóként eljáró szervezettel a szervezet

által nyújtott szükséges szolgáltatásokról. A kiválasztott szolgáltató esetében nem állhat fenn összeférhetetlenség.

- (7) A Bizottság a szolgáltatási szerződésben meghatározza a szolgáltató által ellátandó feladatokat, beleértve a kereslet felosztását, a kínálat esetében a hozzáférési jogok elosztását, valamennyi résztvevő nyilvántartásba vételét és ellenőrzését, a tevékenységek közzétételét és jelentését, valamint a rendszer létrehozásához és működtetéséhez szükséges egyéb feladatokat. A szolgáltatási szerződésnek ki kell térnie a szolgáltató működésének gyakorlati vonatkozásaira is, többek között az IT-eszköz használatára, a biztonsági intézkedésekre, a pénznem(ek)re, a fizetési rendszerre és a kötelezettségekre.
- (8) A szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés a Bizottság számára fenntartja a szerződés nyomon követésének és ellenőrzésének jogát. E célból a Bizottság teljes körű hozzáféréssel rendelkezik a szerződéssel kapcsolatban a szolgáltató birtokában lévő információkhoz. Valamennyi szervert és információt fizikailag az Unió területén kell elhelyezni és tárolni.
- (9) A kiválasztott szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés meghatározza a szolgáltató által beszerzett információk tulajdonjogát, és rendelkezik arról, hogy az említett információkat a szolgáltatási szerződés megszűnésekor vagy lejártakor a Bizottság részére át lehessen adni.

5. fejezet

Fenntarthatóság

1. SZAKASZ

KÖRFORGÁSOS JELLEG

25. cikk

A körforgásos jellegre vonatkozó nemzeti intézkedések

- (1) Minden tagállam [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 év]-ig az alábbiakat célzó nemzeti programokat fogad el és hajt végre:
 - a) a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkező hulladék fokozottabb gyűjtése és a megfelelő újrafeldolgozási rendszerbe való bevezetése annak érdekében, hogy a lehető legtöbb és legjobb minőségű újrafeldolgozható anyag álljon rendelkezésre a kritikus fontosságú nyersanyagok újrafeldolgozásával foglalkozó létesítményekbe bekerülő bemeneti anyagként;
 - b) a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkező termékek és alkotóelemek újrafelhasználásának fokozása;
 - c) a másodlagos kritikus fontosságú nyersanyagok fokozottabb felhasználása a feldolgozóiparban, adott esetben többek között azáltal, hogy a közbeszerzéssel kapcsolatos odaítélési kritériumokban figyelembe veszik az újrafeldolgozott tartalmat;

- d) a kritikus fontosságú nyersanyagok esetében az újrafeldolgozási technológiák technológiai érettségének fokozása, valamint az anyaghatékonyságnak és a kritikus fontosságú nyersanyagok helyettesítésének előmozdítása az alkalmazásokban, legalább azáltal, hogy a nemzeti kutatási és innovációs programokba e célból támogató intézkedéseket foglalnak;
 - e) annak biztosítása, hogy munkavállalóik rendelkezzenek a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca körforgásos jellegének támogatásához szükséges készségekkel.
- (2) Az (1) bekezdésben említett programok különösen azokra a termékekre és hulladékokra terjednek ki, amelyek az uniós jogszabályok értelmében nem tartoznak a gyűjtésre, kezelésre, újrafeldolgozásra vagy újrafelhasználásra vonatkozó konkrét követelmények hatálya alá. Az egyéb termékek és hulladékok esetében az intézkedéseket a hatályos uniós jogszabályokkal összhangban kell végrehajtani.
- Ami az (1) bekezdés a) és b) pontját illeti, az abban a bekezdésben említett programokba – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – belefoglalható a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkező termékek újrafelhasználására és az ilyen termékekből származó hulladék gyűjtésére irányuló pénzügyi ösztönzők, például kedvezmények, pénzjutalmak vagy betétdíjas rendszerek bevezetése.
- (3) Minden tagállam [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napját követő 4 év]-ig intézkedéseket fogad el és hajt végre a kritikus fontosságú nyersanyagok ásványi nyersanyag-kitermelésből – különösen a 26. cikkel összhangban létrehozott adatbázisban gazdaságosan hasznosítható kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazóként azonosított, bezárt hulladékkezelő létesítményekből – származó hulladékból történő visszanyerésének előmozdítása érdekében.
- (4) Az (1) és (2) bekezdésben említett nemzeti intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy az EUMSZ-szel összhangban elkerülhetők legyenek a kereskedelmet gátló akadályok és a versenytorzulások.
- (5) Az újrafeldolgozott elektromos és elektronikus berendezések hulladékainak mennyiségére vonatkozó – az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv 16. cikkének (6) bekezdése szerinti – adatoknak a Bizottság részére történő bejelentésekor a tagállamok külön-külön azonosítják és jelentik az ilyen hulladék berendezésekből eltávolított kritikus fontosságú nyersanyagok releváns mennyiségeit tartalmazó alkotóelemek mennyiségét, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaiból visszanyert kritikus fontosságú nyersanyagok mennyiségét. A Bizottság a szóban forgó adatszolgáltatás formátumát és részleteit meghatározó végrehajtási jogi aktusokat fogad el. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni. Az első adatszolgáltatási időszak az említett végrehajtási jogi aktusok elfogadását követő első teljes naptári évre terjed ki.
- (6) A tagállamok a 43. cikkben említett jelentés részeként tájékoztatást nyújtanak az (1) bekezdésben említett nemzeti programok elfogadásáról, valamint az (1) és (2) bekezdés alapján hozott intézkedések végrehajtásának előrehaladásáról.
- (7) A Bizottság olyan végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyek meghatározzák azon termékek, alkotóelemek és hulladékokamok jegyzékét, amelyek az (1) bekezdés a) és

b) pontja értelmében legalább a kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében jelentős hasznosítási potenciállal rendelkezőnek minősülnek.

E jegyzék összeállításakor a Bizottság figyelembe veszi a következőket:

- a) az említett termékekből, alkotóelemekből és hulladékáramokból visszanyerhető kritikus fontosságú nyersanyagok teljes mennyisége;
- b) az említett termékek, alkotóelemek és hulladékáramok milyen mértékben tartoznak az uniós jogszabályok hatálya alá;
- c) szabályozási hiányosságok;
- d) a gyűjtésüket és a hulladékkezelést érintő sajátos kihívások;
- e) a rájuk vonatkozó, meglévő gyűjtési és hulladékkezelési rendszerek.

Az első albekezdésben említett végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

26. cikk

Kritikus fontosságú nyersanyagoknak az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékból történő visszanyerése

- (1) A 2006/21/EK irányelv 5. cikkével összhangban hulladékgazdálkodási tervek benyújtására kötelezett üzemeltetők a 2006/21/EK irányelv 3. cikkében meghatározott illetékes hatóság részére előzetes gazdasági értékelő tanulmányt nyújtanak be a kritikus fontosságú nyersanyagok következőkből történő lehetséges visszanyeréséről:
 - a) a létesítményben tárolt, ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladék; valamint
 - b) az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó, annak során keletkezett hulladék, vagy ha hatékonyabbnak tűnik, a kitermelt mennyiség annak hulladékká válása előtt.
- (2) Az (1) bekezdésben említett tanulmánynak tartalmaznia kell legalább az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékban és a kitermelt mennyiségben található kritikus fontosságú nyersanyagok mennyiségének és koncentrációjának becslését, valamint azok műszaki és gazdasági hasznosíthatóságának értékelését.
- (3) A meglévő hulladékkezelő létesítmények üzemeltetői [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 év]-ig benyújtják az (1) bekezdésben említett tanulmányt a 2006/21/EK irányelv 3. cikkében említett illetékes hatóságnak. Az új hulladékkezelő létesítmények üzemeltetői a hulladékgazdálkodási tervüknek a 2006/21/EK irányelv 5. cikkével összhangban történő benyújtásakor nyújtják be ezt a tanulmányt az illetékes hatóságnak.
- (4) A tagállamok adatbázist hoznak létre a területükön található valamennyi bezárt hulladékkezelő létesítményről, beleértve a felhagyott hulladékkezelő létesítményeket is. Ennek az adatbázisnak a következőkre vonatkozó információkat kell tartalmaznia:
 - a) a hulladékkezelő létesítmény elhelyezkedése, területi kiterjedése és hulladékmennyisége;
 - b) a hulladékkezelő létesítmény üzemeltetője vagy korábbi üzemeltetője és adott esetben azok jogutódja;

- c) az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékban és adott esetben az eredeti ásványtelepeken található összes nyersanyag hozzávetőleges mennyisége és koncentrációja, e cikk (6) bekezdésével összhangban;
 - d) bármely olyan további információ, amelyet a tagállam relevánsnak tart a kritikus fontosságú nyersanyagok hulladékkezelő létesítményből való visszanyerésének lehetővé tétele érdekében.
- (5) A (4) bekezdésben említett adatbázist [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 1 év]-ig be kell vezetni, az összes információt pedig [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított 3 év]-ig hiánytalanul közölni kell. Az adatbázist nyilvánosan hozzáférhető és digitális formában kell rendelkezésre bocsátani, és legalább két évente frissíteni kell, hogy tartalmazza a rendelkezésre álló további információkat és az újonnan bezárt vagy újonnan azonosított létesítményeket.
- (6) A (4) bekezdés c) pontjában említett információk közlése érdekében a tagállamok legalább a következő tevékenységeket végzik:
- a) valamennyi bezárt hulladékkezelő létesítmény esetében a tagállamok [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az ezen irányelv hatálybalépésének napjától számított 1 év]-ig átfogó felülvizsgálatot végeznek a rendelkezésre álló engedélyezési adatállományokról;
 - b) azon hulladékkezelő létesítmények esetében, amelyeknél a rendelkezésre álló információk nem zárják ki eleve a kritikus fontosságú nyersanyagok esetlegesen gazdaságosan hasznosítható mennyiségeit, a tagállamok ezen túlmenően [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított 2 év]-ig reprezentatív geokémiai mintavételt végeznek;
 - c) azon hulladékkezelő létesítmények esetében, amelyeknél az e bekezdés a) és b) pontjában ismertetett tevékenységek a kritikus fontosságú nyersanyagok esetlegesen gazdaságosan hasznosítható mennyiségét jelezték, a tagállamok ezen túlmenően [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított 3 év]-ig részletesebb elemzést végeznek, amely kiterjed az alapvető adatnaplózási vagy azokkal egyenértékű technikákra, amennyiben ez az alkalmazandó uniós szintű környezetvédelmi követelményekkel és adott esetben a 2006/21/EK irányelv követelményeivel összhangban környezetvédelmi szempontból megfelelő.
- (7) A (6) bekezdésben ismertetett tevékenységeket nemzeti jogrendszerek tulajdonjogra, földtulajdonra, ásványkincsekre és hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek keretein belül, illetve bármely egyéb releváns rendelkezés keretein belül kell végezni. Amennyiben ilyen tényezők gátolják a tevékenységeket, a tagállami hatóságok együttműködésre törekednek a hulladékkezelő létesítmény üzemeltetőjével vagy tulajdonosával. A (6) bekezdésben ismertetett tevékenységek eredményeit az adatbázis részeként hozzáférhetővé kell tenni. A tagállamok lehetőség szerint feltüntetik az adatbázisban az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék kezelésére szakosodott, bezárt létesítményeknek az ENSZ erőforrás-keretosztályozása szerinti osztályozását.

27. cikk

Az állandó mágnesek újrafeldolgozhatósága

- (1) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 év]-tól/-től a mágneses rezonanciás képalkotó eszközöket, szélenergia-generátorokat, ipari robotokat, gépjárműveket, könnyű szállítóeszközöket, hűtőgenerátorokat, hőszivattyúkat, villanymotorokat – azok más termékekbe történő beépítése esetén is –, automata mosógépeket, szárítógépeket, mikrohullámú készülékeket, szárítógépeket, porszívókat vagy mosogatógépeket forgalomba hozó természetes vagy jogi személy köteles gondoskodni arról, hogy ezeken a termékeken feltűnő, jól olvasható és letörölhetetlen címke szerepeljen, amelyen fel kell tüntetni a következőket:
- a) a szóban forgó termékek tartalmazznak-e egy vagy több állandó mágnest;
 - b) ha a termék egy vagy több állandó mágnest tartalmaz, a mágnesek a következő típusok valamelyikébe tartoznak-e:
 - i. neodímium-vas-bór;
 - ii. szamárium-kobalt;
 - iii. alumínium-nikkel-kobalt;
 - iv. ferrit.
- (2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett címkézés formátumát megállapító végrehajtási jogi aktust fogad el. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (3) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 év]-tól/-től az (1) bekezdés b) pontjának i–iii. alpontjában említett egy vagy több állandó mágnest tartalmazó, az (1) bekezdésben említett termékeket forgalomba hozó természetes vagy jogi személy köteles gondoskodni arról, hogy a terméken vagy a termékben legyen adathordozó.
- (4) A (3) bekezdésben említett adathordozót egyedi termékazonosítóhoz kell társítani, amely hozzáférést biztosít a következőkhöz:
- a) a felelős természetes vagy jogi személy neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy lajstromozott védjegye és postacíme, és amennyiben rendelkezésre áll, az az elektronikus kommunikációs eszköz, amelyen felvehető vele a kapcsolat;
 - b) a termékben található összes állandó mágnes tömegére, helyére és kémiai összetételére, valamint a felhasznált mágnesbevonatok, ragasztók és adalékanyagok jelenlétére és típusára vonatkozó információk;
 - c) a termékbe beépített összes állandó mágneshez való hozzáférést és azok eltávolítását lehetővé tevő információk, beleértve legalább az állandó mágneshez való hozzáféréshez és annak eltávolításához szükséges valamennyi eltávolítási lépés, eszköz vagy technológia sorozatát, a 2012/19/EU irányelv 15. cikke (1) bekezdésének sérelme nélkül.
- (5) Azon termékek esetében, amelyeknél a beépített állandó mágnesek kizárólag a termékbe beépített egy vagy több villanymotor részét képezik, a (4) bekezdés b) pontjában említett információk helyettesíthetők a villanymotorok helyére vonatkozó információkkal, a (4) bekezdés c) pontjában említett információk pedig helyettesíthetők a villanymotorokhoz való hozzáférésre és az azok eltávolítására vonatkozó információkkal, amelyeknek tartalmazniuk kell legalább a villanymotorokhoz való hozzáféréshez és az azok eltávolításához szükséges valamennyi eltávolítási lépés, eszköz vagy technológia sorozatát.

- (6) A (3) bekezdésben említett termékek esetében, amelyekhez egy másik uniós jogalkotási aktus értelmében az (EU) XX/XXXX rendeletben [a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet] meghatározott termékútlevél szükséges, a (4) bekezdésben említett információkat fel kell tüntetni a termékútlevélben.
- (7) A (3) bekezdésben említett információknak hiánytalannak, naprakésznek és pontosnak kell lenniük, és legalább a termék átlagos élettartamát tíz évvel meghaladó ideig rendelkezésre kell állniuk, többek között a felelős természetes vagy jogi személy Unión belüli fizetéseképtelenségét, felszámolását vagy megszűnését követően is.
- A (4) bekezdésben említett információknak a termékmodellre, vagy amennyiben ugyanazon modell egységei esetében eltérnek az információk, egy adott tételre vagy egységre kell vonatkozniuk. A (4) bekezdésben említett információknak hozzáférhetőnek kell lenniük az újrafeldolgozók, a piacfelügyeleti hatóságok és a vámhatóságok számára.
- (8) Az (EU) .../... rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a *fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre* utaló hivatkozást] 9. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját, valamint 10. és 13. cikkét, továbbá a 2. cikkében szereplő, kapcsolódó fogalommeghatározásokat alkalmazni kell.
- A (3) bekezdésben említett termék forgalomba hozatala előtt a természetes vagy jogi személyek gondoskodnak arról, hogy a (4) bekezdésben említett egyedi termékazonosítót feltöltsék az (EU) .../... rendeletben [a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet] [12. cikkének (1) bekezdésében] említett nyilvántartásba.
- Az első és második albekezdés alkalmazásában az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 10. cikkének b) pontjában „a 4. cikk értelmében elfogadott, alkalmazandó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok”-ra, valamint 10. cikkének f) pontjában és 13. cikkének (2) bekezdésében „a 4. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok”-ra utaló hivatkozásokat az e rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni.
- (9) Amennyiben az állandó mágnesek újrafeldolgozására vonatkozó tájékoztatási követelményeket az (EU) XX/XXXX rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 4. cikkével összhangban elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok vagy az (1) bekezdésben felsorolt termékek bármelyikére vonatkozó egyéb uniós harmonizációs jogszabályok állapítják meg, e cikk rendelkezései helyett azokat a követelményeket kell alkalmazni.
- (10) Az elsősorban védelmi vagy úripari alkalmazásra tervezett termékek mentesülnek e cikk követelményei alól.
- (11) A mágneses rezonanciás képalkotó eszközökre, a gépjárművekre és az L kategóriájú, típusjóváhagyással rendelkező könnyű szállítóeszközökre [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: az ezen irányelv hatálybalépésének napjától számított 5 év]-től/-től e cikk követelményeit kell alkalmazni.

- (12) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett termékeknek megfelelő Kombinált Nomenklátúra-kódok⁴⁹ és árumegnevezések jegyzékének közlése vagy aktualizálása céljából módosítsa a VI. mellékletet, hogy így módon megkönnyítse a vámhatóságok által az e termékekkel, valamint az e cikkben és a 28. cikkben meghatározott követelményekkel kapcsolatban végzett munkát.

28. cikk

Az állandó mágnesek újrafeldolgozott tartalma

- (1) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napját követő 3 év]-től/-től vagy a (2) bekezdésben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálybalépését követő két év elteltével (a későbbi dátum a mérvadó), a 27. cikk (1) bekezdésében említett olyan termékeket forgalomba hozó természetes vagy jogi személyek, amelyek a 27. cikk (1) bekezdése b) pontjának i–iii. alpontjában említett egy vagy több állandó mágnest tartalmaznak, és amelyek esetében az ilyen állandó mágnesek össztömege meghaladja a 0,2 kg-ot, szabadon hozzáférhető internetes oldalon nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a termékbe beépített állandó mágnesekben található, fogyasztói hulladékból visszanyert neodímium, diszprózium, prazeodímium, terbium, bór, samárium, nikkel és kobalt részarányát.
- (2) A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napját követő 2 év]-ig a 36. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el e rendelet oly módon történő kiegészítése érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett termékekben található, gyártási hulladékból vagy fogyasztói hulladékból visszanyert neodímium, diszprózium, prazeodímium, terbium, bór, samárium, nikkel és kobalt részarányának kiszámítására és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat állapít meg.
- A számítási és ellenőrzési szabályok a 768/2008/EK határozat II. mellékletében foglalt modulok közül meghatározzák az alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárást, az érintett termékekre tekintettel szükséges kiigazításokkal. Az alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárás meghatározásakor a Bizottság az alábbi kritériumokat veszi figyelembe:
- a) az érintett modul megfelelő-e a termék típusához, és arányos-e az érvényesíteni kívánt közérdekkel;
 - b) potenciális harmadik fél általi megfelelőségértékelési feladatok ellátására képes, hozzáértő és független harmadik felek rendelkezésre állása;
 - c) amennyiben harmadik fél bevonása kötelező, szükséges, hogy a gyártó választani tudjon a 768/2008/EK határozat II. mellékletében meghatározott minőségbiztosítási és terméktanúsítási modulok közül.
- (3) A Bizottság 2030. december 31. után felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el e rendelet oly módon történő kiegészítése céljából, hogy megállapítja az (1) bekezdésben említett termékekbe beépített állandó mágnesben kötelezően jelen

⁴⁹

A 2658/87/EGK rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklátúra.

lévő, fogyasztási hulladékból visszanyert neodímium, diszprózium, prazeodímium, terbium, bór, szamárium, nikkel és kobalt minimális részarányát.

Az első albekezdésben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak a megfelelés biztosítását célzó intézkedés hatálya alá tartozó termékek elfogadásának nehézségéhez igazodó átmeneti időszakokat kell előírniuk.

Az első albekezdésben említett minimális részarányok a hatások előzetes értékelésén kell alapulnia, figyelembe véve a következőket:

- a) a fogyasztói hulladékból visszanyert neodímium, diszprózium, prazeodímium, terbium, bór, szamárium, nikkel és kobalt aktuális és előre jelzett rendelkezésre állása;
 - b) az (1) bekezdés alapján gyűjtött információk és az (1) bekezdésben említett, forgalomba hozott termékekbe beépített állandó mágnesek újrafeldolgozott tartalmának relatív megoszlása;
 - c) műszaki és tudományos fejlődés, beleértve az állandó mágneseken alapuló technológiák jelentős változásait, amelyek hatással vannak a visszanyert anyagok típusára;
 - d) a minimális részarány tényleges és potenciális hozzájárulása az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseire;
 - e) az állandó mágneseket tartalmazó termékek működésére gyakorolt lehetséges hatások;
 - f) az állandó mágnesek és az állandó mágneseket tartalmazó termékek megfizethetőségére gyakorolt aránytalan negatív hatások megelőzésének szükségessége.
- (4) Amennyiben az állandó mágnesek újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó követelményeket az (EU) XX/XXXX rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 4. cikkével összhangban elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok vagy az (1) bekezdésben felsorolt termékek bármelyikére vonatkozó egyéb uniós harmonizációs jogszabályok állapítják meg, e cikk rendelkezései helyett azokat a követelményeket kell alkalmazni.
- (5) Az (1) bekezdésben foglalt követelmény alkalmazásának időpontjától kezdődően az (1) bekezdésben említett termékek eladásra kínálásakor – beleértve a távértékesítést is –, vagy kereskedelmi tevékenység keretében történő megjelenítéskor az (1) bekezdésben említett termékeket forgalomba hozó természetes és jogi személyek gondoskodnak arról, hogy vevőik hozzáférhessenek az (1) bekezdésben említett információkhoz, mielőtt valamilyen adásvételi szerződés kötné őket.
- Az (1) bekezdésben említett termékeket forgalomba hozó természetes és jogi személyek nem bocsáthatnak rendelkezésre és nem jeleníthetnek meg olyan címkéket, jelöléseket, szimbólumokat vagy feliratokat, amelyek az (1) bekezdésben említett információk tekintetében félrevezethetik vagy megtéveszthetik a vevőket. Az elsősorban védelmi vagy üripari alkalmazásra tervezett termékek mentesülnek e cikk követelményei alól.
- (6) A mágneses rezonanciás képalkotó eszközök, a gépjárművek és az L kategóriájú, típusjövahagyással rendelkező könnyű szállítóeszközök esetében az (1) és (6) bekezdésben meghatározott követelményeket a (2) bekezdésben említett,

felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálybalépésének napjától számított öt év elteltével kell alkalmazni.

2. SZAKASZ

TANÚSÍTÁS ÉS KÖRNYEZETI LÁBNYOM

29. cikk

Elismert rendszerek

- (1) A kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóságával kapcsolatos tanúsítási rendszereket kidolgozó és felügyelő kormányok vagy szervezetek (a továbbiakban: rendszertulajdonosok) kérelmezhetik a rendszerük Bizottság általi elismerését.

Az első albekezdésben említett kérelmeknek tartalmazniuk kell a IV. mellékletben megállapított kritériumok teljesülésével kapcsolatos releváns bizonyítékokat. A Bizottság felhatalmazást kap a kérelmek minimális adattartalmát meghatározó végrehajtási jogi aktusok elfogadására. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

- (2) Amennyiben az (1) bekezdés értelmében benyújtott bizonyítékok alapján a Bizottság megállapítja, hogy valamely tanúsítási rendszer megfelel a IV. mellékletben megállapított kritériumoknak, a rendszert elismerő végrehajtási jogi aktust fogad el. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (3) A Bizottság rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy az elismert rendszerek továbbra is megfelelnek-e a IV. mellékletben megállapított kritériumoknak.
- (4) Az elismert rendszerek tulajdonosai haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot az elismert rendszerek bármely változásáról vagy aktualizálásáról. A Bizottság értékeli, hogy ezek a változások vagy aktualizálások hatással vannak-e az elismerés alapjára, és megfelelő intézkedéseket hoz.
- (5) Amennyiben bizonyíték van olyan ismétlődő vagy jelentős esetekre, amikor elismert rendszert végrehajtó gazdasági szereplők nem tesznek eleget a rendszer követelményeinek, a Bizottság az elismert rendszer tulajdonosával egyeztetve megvizsgálja, hogy ezek az esetek az elismerés alapját érintő hiányosságokra utalnak-e, és megfelelő intézkedéseket hoz.
- (6) Amennyiben a Bizottság valamely elismert rendszer tekintetében olyan hiányosságokat tár fel, amelyek befolyásolják az elismerés alapját, megfelelő időt biztosíthat a rendszer tulajdonosának a korrekciós intézkedések meghozatalára.
- (7) Amennyiben a rendszer tulajdonosa elmulasztja vagy megtagadja a szükséges korrekciós intézkedések meghozatalát, és amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy a (6) bekezdésben említett hiányosságok miatt a rendszer már nem felel meg a IV. mellékletben megállapított kritériumoknak, a Bizottság a rendszer elismerésének visszavonásáról szóló végrehajtási jogi aktust fogad el. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (8) A Bizottság létrehozza az elismert rendszerek nyilvántartását, és azt naprakészen tartja. Ezt a nyilvántartást egy szabadon hozzáférhető internetes oldalon nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

A környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozat

- (1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy – az V. melléklettel összhangban, valamint a tudományosan megalapozott értékelési módszerek és a vonatkozó nemzetközi szabványok figyelembevételével – a különböző kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának kiszámítására és ellenőrzésére vonatkozó szabályok megállapításával kiegészítse ezt a rendeletet. A számítási és ellenőrzési szabályok meghatározzák, hogy melyik a legfontosabb hatáskategória. A lábnyomra vonatkozó nyilatkozatnak erre a hatáskategóriára kell korlátozódnia.
- (2) A Bizottság egy adott kritikus fontosságú nyersanyag tekintetében számítási és ellenőrzési szabályokat fogadhat el, ha a különböző releváns környezeti hatáskategóriák mérlegelését követően arra a következtetésre jut, hogy a szóban forgó kritikus fontosságú nyersanyag jelentős környezeti lábnyommal rendelkezik, és ezért forgalomba hozatalakor a legfontosabb hatáskategória tekintetében az anyag környezeti lábnyomára vonatkozó nyilatkozat tételével kapcsolatos kötelezettség szükséges és arányos ahhoz, hogy hozzájáruljon az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseihez azáltal, hogy elősegíti az alacsonyabb környezeti lábnyomú kritikus fontosságú nyersanyagok ellátását.
- (3) A (2) bekezdésben előírt kötelezettség szükségességének mérlegelésekor a Bizottság a következőket veszi figyelembe:
 - a) az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzései a szóban forgó kritikus fontosságú nyersanyagra alkalmazandó egyéb uniós jogszabályok keretében már megvalósultak-e, és ha igen, hogyan;
 - b) a vonatkozó nemzetközi szabványok és iránymutatások megléte és alkalmazása, vagy az ilyen szabványokról való nemzetközi szintű megállapodásra vonatkozó kilátások, valamint a fenntartható piaci gyakorlatok, beleértve a 29. cikk szerint elismert önkéntes rendszereket is;
 - c) a stratégiai partnerségek, a stratégiai projektek, a kereskedelmi megállapodások és más nemzetközi eszközök eredményessége, valamint az Unió által az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseinek elérése érdekében folytatott tájékoztatás hatékonysága.
- (4) A Bizottság előzetes hatásvizsgálatot végez annak eldöntése érdekében, hogy elfogadjon-e az (1) bekezdés szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktust. Az értékelésnek:
 - a) többek között a következőkkel folytatott konzultáción kell alapulnia:
 - i. valamennyi érdekelt fél, például az ipar, beleértve a feldolgozóipart is, a kkv-k és adott esetben a kézműipar, a szociális partnerek, a kereskedők, a kiskereskedők, az importőrök, a környezetvédelmi csoportok és a fogyasztói szervezetek;
 - ii. azon harmadik országok, amelyeknek az Unióval folytatott kereskedelmét ez a kötelezettség jelentős mértékben érintheti;
 - iii. a testület;

- b) biztosítani kell, hogy az intézkedések kidolgozására, elfogadására vagy alkalmazására ne azzal a céllal kerüljön sor, illetve az intézkedéseknek ne az legyen a hatása, hogy szükségtelen akadályokat teremtenek a nemzetközi kereskedelem előtt, és azok ne érintsék a kereskedelmet az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseinek eléréséhez szükségesnél nagyobb mértékben, figyelembe véve a harmadik országbeli beszállítók azon képességét, hogy megfeleljenek a szóban forgó nyilatkozatnak úgy, hogy az az összesített kereskedelmi forgalmat és a kritikus fontosságú nyersanyagok árait ne befolyásolja aránytalanul;
 - c) fel kell mérnie, hogy az intézkedés hozzájárulna-e az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseinek eléréséhez anélkül, hogy aránytalanul befolyásolná az uniós gazdasági ágazatnak a szóban forgó kritikus fontosságú nyersanyag beszerzésére való képességét.
- (5) Minden olyan természetes vagy jogi személynek, aki vagy amely olyan kritikus fontosságú nyersanyagokat hoz forgalomba, amelyekre vonatkozóan a Bizottság az (1) bekezdés szerinti számítási és ellenőrzési szabályokat fogadott el, rendelkezésre kell bocsátania a környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozatot.
- Az első albekezdésben meghatározott követelmény minden egyes forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagtípusra alkalmazandó, és nem alkalmazandó a közbenső vagy késztermékekben lévő kritikus fontosságú nyersanyagokra.
- (6) Az (5) bekezdésben említett, a környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozatnak a következő információkat kell tartalmaznia:
- a) a felelős természetes vagy jogi személy neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy lajstromozott védjegye és postacíme, és amennyiben rendelkezésre áll, az az elektronikus kommunikációs eszköz, amelyen felvehető vele a kapcsolat;
 - b) azon kritikus fontosságú nyersanyagtípusra vonatkozó információk, amelyre a nyilatkozat vonatkozik;
 - c) adott esetben a kritikus fontosságú nyersanyag kitermelésének, feldolgozásának, finomításának és újrafeldolgozásának helye szerinti országra és régióra vonatkozó információk;
 - d) a kritikus fontosságú nyersanyagnak az (1) bekezdés alapján elfogadott, alkalmazandó ellenőrzési és számítási szabályokkal összhangban kiszámított környezeti lábnyoma;
 - e) a környezeti lábnyom azon teljesítményosztálya, amelynek a kritikus fontosságú nyersanyag megfelel, a (7) bekezdés alapján elfogadott, alkalmazandó, felhatalmazáson alapuló jogi aktussal összhangban;
 - f) a környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozatban foglalt eredményeket alátámasztó tanulmány közzétételre szánt változatához hozzáférést biztosító internetes hivatkozás.
- (7) A Bizottság a 36. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el e rendelet oly módon történő kiegészítése céljából, hogy az V. melléklettel összhangban meghatározza azon kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának teljesítményosztályait, amelyekre vonatkozóan az (1) bekezdés alapján számítási és ellenőrzési szabályok elfogadására került sor.

- (8) A környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozatot szabadon hozzáférhető internetes oldalon rendelkezésre kell bocsátani.

A Bizottság a környezeti lábnyomra vonatkozó, az (5) bekezdésben említett nyilatkozat formátumát megállapító végrehajtási jogi aktust fogad el. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 37. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

- (9) A kritikus fontosságú nyersanyagok eladásra kínálásakor – beleértve a távértékesítést is –, vagy kereskedelmi tevékenység keretében történő megjelenítésekor a kritikus fontosságú nyersanyagokat forgalomba hozó természetes és jogi személyek gondoskodnak arról, hogy vevőik hozzáférhessenek a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó nyilatkozathoz, mielőtt valamilyen adásvételi szerződés kötné őket.

A kritikus fontosságú nyersanyagokat forgalomba hozó természetes és jogi személyek nem bocsáthatnak rendelkezésre és nem jeleníthetnek meg olyan címkéket, jelöléseket, szimbólumokat vagy feliratokat, amelyek a környezeti lábnyomra vonatkozó nyilatkozatban közölt információk tekintetében félrevezethetik vagy megtéveszthetik a vevőket.

3. SZAKASZ

SZABAD MOZGÁS, MEGFELELŐSÉG ÉS PIACFELÜGYELET

31. cikk

Szabad mozgás

- (1) A tagállamok az állandó mágnesek újrafeldolgozására vagy újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó információkkal vagy az e rendelet hatálya alá tartozó kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomára vonatkozó információkkal kapcsolatos okokból nem tilthatják meg, nem korlátozhatják, illetve nem akadályozhatják az állandó mágneseket tartalmazó termékek vagy az e rendeletnek megfelelő kritikus fontosságú nyersanyagok forgalmazását vagy használatbavételét.
- (2) Kereskedelmi vásárokon, kiállításokon, bemutatókon vagy hasonló eseményeken a tagállamok nem akadályozhatják meg az e rendeletnek nem megfelelő állandó mágneseket vagy kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékek bemutatását, amennyiben egy jól látható jelölés egyértelműen feltünteti, hogy az adott termékek nem felelnek meg ennek a rendeletnek, és hogy nem forgalmazhatók mindaddig, amíg azokat az előírásoknak megfelelővé nem tették.

32. cikk

Megfelelőség és piacfelügyelet

- (1) A 27. vagy 28. cikk hatálya alá tartozó termék forgalomba hozatala előtt a felelős természetes vagy jogi személyek gondoskodnak az alkalmazandó megfelelésértékelési eljárás lefolytatásáról és az előírt műszaki dokumentáció kidolgozásáról. Amennyiben a megfelelésértékelési eljárás során bizonyítást nyer, hogy a termék megfelel az alkalmazandó követelményeknek, a felelős természetes vagy jogi személyek gondoskodnak az EU-megfelelőségi nyilatkozat kiállításáról és a CE-jelölés elhelyezéséről.

- (2) A 27. cikkben meghatározott követelmények hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] IV. mellékletében meghatározott eljárás, kivéve, ha a szóban forgó termékek a 28. cikkben meghatározott követelmények hatálya alá is tartoznak, amely esetben a megfelelőségértékelési eljárás a 28. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott számítási és ellenőrzési szabályokban meghatározott eljárás.
- (3) Az uniós piacon forgalomba hozott termékekre alkalmazandó, a 27. és 28. cikkben megállapított követelmények tekintetében az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] IX. fejezetét, 37., 38. és 39. cikkét, valamint a 2. cikkében foglalt, kapcsolódó fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.
- (4) A piacfelügyelet tekintetében a következő szabályokat kell alkalmazni:
- a) az uniós piacon forgalomba hozott termékekre alkalmazandó, a 27., 28. és 30. cikkben megállapított követelmények tekintetében az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] XII. fejezetét, valamint az említett rendelet 2. cikkében foglalt, kapcsolódó fogalom meghatározásokat kell alkalmazni;
 - b) a környezettudatos tervezésre vonatkozóan az (EU) 2023/xxx rendeletben [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] meghatározott követelményeken felül a tagállamok – az említett rendelet 59. cikkének (1) bekezdésében említett cselekvési terv összefüggésében – figyelembe veszik a 27., 28. és 30. cikkben megállapított követelményeket;
 - c) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 60. cikkét és 61. cikkének (1) bekezdését a 27., 28. és 30. cikkben megállapított követelményekre is alkalmazni kell;
 - d) a környezettudatos tervezésre vonatkozóan az (EU) 2023/xxx rendeletben [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] meghatározott követelményeken felül a Bizottság az említett rendelet 61. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett jelentésbe belefoglalja a 27., 28. és 30. cikkben megállapított követelményekhez kapcsolódó információkat;
 - e) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 62. cikkének végrehajtásakor a szóban forgó cikkben említett közigazgatási együttműködési csoport és a Bizottság a 27., 28. és 30. cikkben megállapított követelményeket is figyelembe veszi.
- (5) A (3) és (4) bekezdés alkalmazásában az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] vonatkozó részeit a következőképpen kell alkalmazni:
- a) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 37. cikkének (1) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, alkalmazandó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott, környezettudatos

tervezésre vonatkozó követelmények”-re, 63. cikkének (1) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, alkalmazandó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban megállapított követelmények”-re, valamint 63. cikkének (5) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban meghatározott követelmények”-re való hivatkozásokat „az e rendelet 27. és 28. cikkében megállapított követelmények”-re való hivatkozásként kell értelmezni;

- b) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 37. cikkének (3) bekezdésében és 63. cikkének (1) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálya alá tartozó termék”-re való hivatkozást „az e rendelet 27. és 28. cikkének hatálya alá tartozó termékre vagy anyagra” való hivatkozásként kell értelmezni;
 - c) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 41. cikkében „a 4. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban előírt megfelelőségértékelési feladatok”-ra való hivatkozást, valamint 45. cikkének (10) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok szerinti megfelelőségértékelési feladatok”-ra való hivatkozást „az e rendelet 28. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott szabályok alapján előírt megfelelőségértékelési feladatok”-ra való hivatkozásként kell értelmezni;
 - d) az (EU) 2023/xxx rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre utaló hivatkozást] 53. cikkének (1) bekezdésében „a 4. cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban előírt megfelelőségértékelési eljárások”-ra való hivatkozást „az e rendelet 28. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott szabályok alapján előírt megfelelőségértékelési eljárások”-ra való hivatkozásként kell értelmezni.
- (6) Ez a cikk nem alkalmazandó az (EU) 2018/858 és a 168/2013/EU rendelet szerinti típusjóváhagyás hatálya alá tartozó termékekre.

6. fejezet

Stratégiai partnerségek

33. cikk

Stratégiai partnerségek

- (1) A testület rendszeresen megvitatja a következőket:
- a) az Unió által létesített stratégiai partnerségek milyen mértékben járulnak hozzá a következőkhöz:
 - i. az Unió ellátásbiztonságának javítása;
 - ii. az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott referenciaérték;
 - iii. az Unió és a partnerországok közötti együttműködés javítása a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén;

- b) a tagállamok érintett harmadik országokkal folytatott kétoldalú együttműködése és az Unió által a stratégiai partnerségek keretében végrehajtott fellépések közötti koherencia és a lehetséges szinergiák;
 - c) mely harmadik országok részesítendőek előnyben a stratégiai partnerségek létesítéséhez, figyelembe véve az alábbi kritériumokat:
 - i. az ellátásbiztonsághoz való potenciális hozzájárulás, figyelembe véve a harmadik országok kritikus fontosságú nyersanyagokból képzett lehetséges tartalékait, illetve az azokhoz kapcsolódó kitermelési, feldolgozási és újrafeldolgozási kapacitásait;
 - ii. egy-egy harmadik ország szabályozási kerete biztosítja-e a környezeti hatások nyomon követését, megelőzését és minimálisra csökkentését, a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gyakorlatok alkalmazását, beleértve az emberi és a munkavállalói jogok tiszteletben tartását és a helyi közösségekkel való érdemi együttműködést, az átlátható üzleti gyakorlatok alkalmazását, valamint a közigazgatás és a jogállamiság megfelelő működésére gyakorolt káros hatások megelőzését;
 - iii. léteznek-e együttműködési megállapodások valamely harmadik ország és az Unió között, valamint a feltörekvő piacok és a fejlődő gazdaságok esetében a „Global Gateway” stratégia szerinti beruházási projektek elterjedésének lehetősége;
 - iv. a feltörekvő piacok és a fejlődő gazdaságok esetében az a kritérium, hogy egy partnerség hozzájárulhat-e a helyi értékteremtéshez, és ha igen, hogyan, és kölcsönösen előnyös lenne-e a partnerország és az Unió számára.
- (2) A testület az (1) bekezdéssel, illetve a feltörekvő piacokkal és a fejlődő gazdaságokkal összefüggésben biztosítja az együttműködést más releváns koordinációs fórumokkal, többek között a „Global Gateway” stratégia keretében létrehozott fórumokkal.
- (3) A tagállamok:
- a) koordinációt folytatnak a Bizottsággal annak érdekében, hogy biztosítsák a koherenciát az érintett harmadik országokkal folytatott kétoldalú együttműködésük és az Unió harmadik országokkal kialakított, nem kötelező erejű stratégiai partnerségei között, amelyek hatásköre kiterjed legalább a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncára;
 - b) támogatják a Bizottságot a stratégiai partnerségekben meghatározott együttműködési intézkedések végrehajtásában.

7. fejezet Irányítás

34. cikk

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület

- (1) Létrejön a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület.

- (2) A testület az e rendeletben meghatározott feladatokat látja el.

35. cikk

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testület összetétele és működése

- (1) A testület a tagállamokból és a Bizottságtól áll. Elnöke a Bizottság képviselője.
- (2) Minden tagállam magas szintű képviselőt jelöl ki a testületbe. Amennyiben a tisztség és a szakértelem szempontjából releváns, egy tagállam különböző képviselőket is kijelölhet a testület különböző feladataihoz kapcsolódóan. A testület minden egyes tagja póttaggal rendelkezik.
- (3) A testület a Bizottság javaslata alapján tagjainak egyszerű többségével fogadja el eljárási szabályzatát.
- (4) A testület rendszeres időközönként ülésezik annak érdekében, hogy lehetővé tegye az e rendeletben meghatározott feladatainak eredményes ellátását. Szükség esetén a testület a Bizottság indokolt kérése alapján ülésezik.

A testület legalább az alábbi időközönként ülésezik:

- a) a stratégiai projektekre vonatkozó kérelmeknek a 3. fejezet 1. szakasza szerinti értékelése céljából háromhavonta;
 - b) a 4. fejezet szerinti nyomon követés fejlesztése céljából hathavonta;
 - c) a feltáráshoz kapcsolódó, a 3. fejezet 4. szakaszában meghatározott tagállami kötelezettségek végrehajtása terén – többek között a kritikus vagy stratégiai fontosságú nyersanyagokat tartalmazó jegyzékek aktualizálásának fényében – elért előrehaladás megvitatása céljából évente egyszer.
- (5) A Bizottság egy technikai és logisztikai támogatást nyújtó végrehajtó titkárság közreműködésével is segítséget nyújt a testületnek.
 - (6) A testület konkrét kérdések és feladatok kezelése érdekében állandó vagy ideiglenes alcsoportokat hozhat létre.

A testület legalább a következő állandó alcsoportokat hozza létre:

- a) a stratégiai projektek finanszírozásának a 15. cikk szerinti megvitatására és koordinálására szakosodott alcsoport; megfigyelőként meghívást kapnak a nemzeti fejlesztési bankok és intézmények, az európai fejlesztésfinanszírozási intézmények, az Európai Beruházási Bank Csoport, valamint más nemzetközi pénzügyi intézmények, köztük az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank és adott esetben magánszektorbeli pénzügyi intézmények képviselői;
- b) nemzeti földtani intézeteket vagy felméréseket tömörítő alcsoport, illetve ilyen intézet vagy felmérés hiányában az általános feltárástért felelős illetékes nemzeti hatóság, a 18. cikkben említett nemzeti feltárási programok összehangolásához való hozzájárulás céljából;
- c) a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásával és az azokkal kapcsolatos tájékoztatással foglalkozó ügynökségeket tömörítő alcsoport, vagy ilyen ügynökség hiányában az ezen ügyért felelős illetékes nemzeti hatóság, azzal a

céllal, hogy hozzájáruljon a 19. cikkben meghatározott nyomonkövetési feladatokhoz;

- d) a nemzeti szükséghelyzeti ügynökséget és a stratégiai készletekért felelős nemzeti hatóságokat, illetve ilyen ügynökség és hatóság hiányában az ezen ügyért felelős illetékes nemzeti hatóságot tömörítő alcsoport, azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a stratégiai készletek 22. cikkben meghatározott összehangolásához.

- (7) A testület meghívja az Európai Parlament képviselőit, hogy megfigyelőként vegyenek részt az ülésein, többek között a (6) bekezdésben említett állandó vagy ideiglenes alcsoportok ülésein.

A testület adott esetben szakértőket, egyéb harmadik feleket vagy harmadik országok képviselőit is meghívhatja a (6) bekezdésben említett állandó vagy ideiglenes alcsoportok ülésein megfigyelőként való részvételre vagy írásbeli észrevételek benyújtására.

Feladatainak ellátása során a testület – adott esetben – biztosítja a koordinációt, az együttműködést és az információcserét az uniós jog alapján létrehozott megfelelő válságreakálási és válsághelyzetekre való felkészülési struktúrákkal.

- (8) A testület meghozza a szükséges intézkedéseket a bizalmas és az érzékeny üzleti adatok biztonságos kezelésének és feldolgozásának biztosítása érdekében.
- (9) A testület mindent megtesz annak érdekében, hogy konszenzusra jusson.

8. fejezet

Felhatalmazás és bizottsági eljárás

36. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit e cikk tartalmazza.
- (2) A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napjától számított egy hónap]-tól/-től nyolc évre szóló felhatalmazást kap a 3. cikk (2) bekezdésében, a 4. cikk (2) bekezdésében, az 5. cikk (2) bekezdésében, a 27. cikk (12) bekezdésében, a 28. cikk (2) bekezdésében és a 30. cikk (1) és (5) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a hatéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 3. cikk (2) bekezdésében, a 4. cikk (2) bekezdésében, az 5. cikk (2) bekezdésében, a 27. cikk (12) bekezdésében, a 28. cikk (2) bekezdésében és a 30. cikk (1) és (5) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a határozatban megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel. A tagállamok szakértőivel való konzultációra a 14. cikk szerinti konzultációt követően kerül sor.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 3. cikk (2) bekezdése, a 4. cikk (2) bekezdése, az 5. cikk (2) bekezdése, a 27. cikk (12) bekezdése, a 28. cikk (2) bekezdése és a 30. cikk (1) és (5) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbítható.

37. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottság munkáját a(z) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e jogi aktusra utaló hivatkozást] végrehajtásával foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet szerinti bizottság.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

9. fejezet Módosítások

38. cikk

Az (EU) 2018/1724 rendelet módosítása

Az (EU) 2018/1724 rendelet a következőképpen módosul:

1. Az I. melléklet első oszlopa egy új, „S. Kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek” sorral egészül ki.
2. Az I. melléklet második oszlopában az „S. Kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek” sor a következő pontokkal egészül ki:
 - „1. az engedélyezési eljárásra vonatkozó információk
 - 2. a finanszírozási és befektetési szolgáltatásokra vonatkozó információk
 - 3. uniós vagy tagállami szintű finanszírozási lehetőségekre vonatkozó információk

4. vállalkozástámogatási szolgáltatásokra vonatkozó információk, többek között, de nem kizárólag a társaságiadó-bevallás, a helyi adójogszabályok és a munkajog területén”.
3. A II. melléklet első oszlopa egy új, „Kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek” sorral egészül ki.
4. A II. melléklet második oszlopában a „Kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek” sor a következő ponttal egészül ki:
- „A nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiát alkalmazó gyártási projektek tervezéséhez, kivitelezéséhez és működtetéséhez szükséges összes releváns közigazgatási engedélyre kiterjedő eljárás, beleértve az építési, vegyipari és hálózati csatlakozási engedélyeket, amennyiben ezek szükségesek, és a környezetvédelmi vizsgálatokat és engedélyeket, beleértve az összes közigazgatási kérelmet és eljárást”.
5. A II. melléklet harmadik oszlopában a „Kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektek” sor a következő ponttal egészül ki:
- „Az eljárások valamennyi eredménye, a kérelem érvényességének elismerésétől az illetékes nemzeti hatóság által az eljárás kimeneteléről hozott átfogó határozatról szóló értesítésig”.
6. A III. melléklet a következő ponttal egészül ki:
- „9. A(z) [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be az e javaslatra utaló hivatkozást] 8. cikkének (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóságok”.

39. cikk

Az (EU) 2019/1020 rendelet módosítása

Az (EU) 2019/1020 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 4. cikk (5) bekezdésében az „(EU) 2016/425(35) és (EU) 2016/426(36)” szövegrész helyébe a következő szövegrész kerül: „(EU) 2016/425 (*), az (EU) 2016/426 (**) és az [(EU) [...]] [e rendelet elfogadásának éve]/... (***)”.
2. Az I. melléklet a következő ponttal egészül ki: „X [Kiadóhivatal: Kérjük, illesszék be a soron következő számot] (EU) .../... rendelet a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be e rendelet közzétételének részleteit], amennyiben érinti az említett rendelet 27., 28. vagy 30. cikkében foglalt követelményeket”.

40. cikk

Az (EU) 2018/858 rendelet módosítása

Az (EU) 2018/858 rendelet II. melléklete a következőképpen módosul:

Az I. részben szereplő táblázat a következő bejegyzéssel egészül ki:

[Kiadóhivatal: Kérjük, illesszék be a soron	Az állandó mágnesek körforgása	(EU) XX/XXXX rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék	X	X	X	X	X	X						X	X
---	--------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	---	---

következő számot a G címsor alá]	s jellegére vonatkózó követelmé nyek	be: e rendelet HL- ben történő közzétételének részleteit]															
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

41. cikk

Az (EU) 168/2013 rendelet módosítása

Az (EU) 168/2013 rendelet II. melléklete a következőképpen módosul:

Az I. részben szereplő táblázat a következő bejegyzéssel egészül ki:

[Kiadóhivatal: Kérjük, illesszék be a soron következő számot a C1 címsor alá]	Az állandó mágnesek körforgásos jellegére vonatkozó követelmények	(EU) XX/XX XX rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be: e rendelet HL-ben történő közzétételének részleteit]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

10. fejezet Záró rendelkezések

42. cikk

Az előrehaladás nyomon követése

- (1) A Bizottság – a testület által biztosított tanácsadás figyelembevételével – nyomon követi az 1. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzések megvalósítása felé tett előrelépést, és legalább háromévente jelentést tesz közzé, amelyben részletezi az Unió által e célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket.

Az első jelentést [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított 4 év]-ig kell kidolgozni.

- (2) Az (1) bekezdésben említett jelentésnek mennyiségi információkat kell tartalmaznia az 1. cikk (2) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott referenciaértékek teljesítése felé az Unió által tett előrelépés mértékéről.

43. cikk

A tagállamok általi jelentéstétel

- (1) A tagállamok minden évben jelentést küldenek a Bizottságnak, amely tartalmazza a 18. cikk (4) bekezdésében, a 20. cikk (1) és (2) bekezdésében, a 21. cikk (1) bekezdésében, a 22. cikk (5) bekezdésében és a 25. cikk (6) bekezdésében említett információkat. Az első jelentést [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a

dátumot: az e rendelet hatálybalépésének napjától számított egy év]-ig kell megküldeni.

- (2) A Bizottság felhatalmazást kap az (1) bekezdésben említett jelentések sablonját meghatározó végrehajtási jogi aktusok elfogadására. A sablonban feltüntethető az (1) bekezdésben említett információk közlésének módja. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 37. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (3) Az (1) bekezdésben említett jelentésekben foglalt információkat a 44. cikknek megfelelően kell kezelni.

44. cikk

A bizalmas információk kezelése

- (1) Az e rendelet végrehajtása során szerzett információk kizárólag e rendelet céljaira használhatók fel, és ezen információkat a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályok védik.
- (2) A tagállamok és a Bizottság gondoskodnak az e rendelet alkalmazása során megszerzett és létrejött kereskedelmi és üzleti titkok, valamint más bizalmas és minősített információk védelméről, az uniós és a vonatkozó nemzeti joggal összhangban teendő ajánlásokra és intézkedésekre kiterjedően is.
- (3) A tagállamok és a Bizottság gondoskodnak arról, hogy az e rendelet alapján rendelkezésre bocsátott vagy kicserélt minősített információkat az adatlétrehozó előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül ne minősítsék vissza, illetve annak minősítését ne oldják fel.
- (4) Ha valamely tagállam úgy ítéli meg, hogy az összesített információknak a 21. cikkel összefüggésben történő benyújtása mégis veszélyeztetheti nemzetbiztonsági érdekét, indokolással ellátott értesítés útján kifogást emelhet a Bizottság felé történő ismertetés ellen.
- (5) A Bizottság és a nemzeti hatóságok, azok tisztviselői, alkalmazottai és az e hatóságok felügyelete alatt dolgozó egyéb személyek biztosítják a feladataik és tevékenységeik végzése során szerzett információk bizalmas kezelését. Ez a kötelezettség a testület ülésein a 35. cikk értelmében részt vevő összes tagállami képviselőre, megfigyelőre, szakértőre és egyéb résztvevőkre is vonatkozik.

45. cikk

Szankciók

A rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónap elteltéig a tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghozzák az azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Az előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok haladéktalanul értesítik a Bizottságot e szabályokról és intézkedésekről, és haladéktalanul bejelentik az ezeket érintő esetleges későbbi módosításokat.

46. cikk

Értékelés

- (1) A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot: e rendelet hatálybalépésének napját követő 5 év]-ig az elérni kívánt célkitűzések alapján értékeli e rendeletet, és erről jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak.
- (2) Az (1) bekezdésben említett jelentésben értékelni kell legalább azt, hogy helyénvaló-e a környezeti lábnyomra vonatkozó maximális küszöbértékeket megállapítani azon kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében, amelyekre vonatkozóan számítási és ellenőrzési szabályok elfogadására került sor.

47. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. Teljesítménymutatók

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdemenyezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. A költségvetés tervezett végrehajtásának módszere(i)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indoklása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indoklása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai**
- 3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása**
 - 3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet*
 - 3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek*
 - 3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*
 - 3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás**

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról (a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály)

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

„Európai zöld megállapodás”
„A digitális korra felkészült Európa”
„Európa globális szerepének erősítése”

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

■ új intézkedés

☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁵⁰

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály általános célkitűzése annak biztosítása, hogy az EU biztonságos hozzáféréssel rendelkezzen a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz, ugyanakkor ösztönözze a fenntartható ellátási források fejlesztését. Ez végső soron hozzájárul EU-n belüli gazdasági növekedéshez és magas életszínvonalhoz, megakadályozza az európai egységes piacon felmerülő zavarokat és nehézségeket, valamint fokozza az európai vállalkozások versenyképességét, ugyanakkor nem hagyja figyelmen kívül az EU szerepét a fenntartható fejlődés és a környezetvédelem globális előmozdításában.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

... sz. konkrét célkitűzés

- a stratégiai fontosságú nyersanyagok értéklánca különböző szakaszainak megerősítése,
- az uniós nyersanyag-behozatal diverzifikálása,
- a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásában bekövetkező zavarok kockázatának nyomon követését és csökkentését célzó uniós kapacitások javítása,
- az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok szabad mozgásának biztosítása, a környezetvédelem magas szintjének biztosítása mellett, azok körforgásos jellegének és fenntarthatóságának javítása révén.

⁵⁰

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály várt eredménye a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos ellátása és az uniós kapacitás megerősítése a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értéklánca mentén. A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály ösztönözni fogja a fenntartható ellátási források továbbfejlesztését az EU stratégiai törekvéseinek – különösen a zöld és digitális átállásnak és a megerősített védelmi beruházásoknak – az elérése érdekében.

Az uniós ásványkincsekre vonatkozó további adatok, feltérképezési és feltérképezési programok rendelkezésre állása támogatni fogja az értéklánc versenyképességét; a vállalatok számára – további információk birtokában – a korai feltérképezési szakaszokban csökkennének a kockázatok, ami az értéklánc alsóbb szintjein is több beruházást támogatna.

Az egyszerűsített engedélyezés és a forráshoz jutás javulása mellett a stratégiai projektek kijelölése a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának EU-n és harmadik országokon belüli erőteljesebb támogatását, és ennél fogva az uniós továbbfelhasználók számára a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságosabb ellátását fogja eredményezni. Ez egyértelmű hozzáadott értékkel járul hozzá az egységes piac működéséhez, és pozitív gazdasági hatást gyakorol a kritikus fontosságú nyersanyagok gyártóira és a downstream ágazatokra azáltal, hogy biztosítja az ipar rezilienciáját és lehetővé teszi a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának fejlesztését. A foglalkoztatásra és az uniós régiók kohéziójára gyakorolt társadalmi hatásai szintén pozitívak lesznek.

A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály rendelkezni fog a nyomkövetési kapacitások és a kockázatértékelés válság előtti fejlesztéséről. A kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó külön testületet magában foglaló irányítási rendszer, a tagállami ügynökségek hálózata és a Bizottság belső kapacitása támogatni fogja a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncát. A vállalatok közvetlenül profitálni fognak az ellátási kockázatokra vonatkozó naprakész információk nyomkövetési jelzőrendszer formájában történő rendszeres közzétételéből, ami lehetővé fogja tenni, hogy kockázatsökkentési stratégiáikat a saját körülményeikhez igazítsák. A nyomkövetési és kockázatértékelési intézkedések – például az uniós stresszteszt – a kormányok és a vállalatok részéről keresletet fognak teremteni a biztonságos kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzése iránt.

A stratégiai készletfelhalmozás a stratégiai fontosságú nyersanyagok nemzeti stratégiai készleteinek koordinációjához kapcsolódik. A koordináció a tagállamokat stratégiai készleteik megerősítésére fogja ösztönözni, ezáltal egy további biztonsági szintet teremt azon vállalatok számára, amelyek értéklánca tartalmaz stratégiai fontosságú nyersanyagokat. E koordináció európai dimenziója biztosítani fogja az átfedések elkerülését, és a nemzeti stratégiai készletek közötti szinergiákra fog épülni. A nemzeti készletek bármely válság előtti koordinációja a nyersanyagokra kiterjedő bármely éberségi vagy válsagreagálási keretmechanizmus aktiválása esetén a válsághelyzetekre való jobb felkészültséget is biztosítani fogja.

A vállalatok kockázati felkészültségének biztosítása érdekében a rendelkezések által érintett nagyvállalatok meghatározott csoportja investálni fog a vállalatok rezilienciájába, és figyelembe fogja venni a stratégiai fontosságú nyersanyagok

előállításának reálköltségeit, biztosítva, hogy rendszeresen ellenőrizzék és stresszteszt alá vessék ellátási láncukat, ha azok bizonyos stratégiai fontosságú nyersanyagokat tartalmaznak.

A közös beszerzésre vonatkozó intézkedések lehetővé fogják tenni a nemzeti hatóságok, illetve a gazdasági szereplők számára, hogy a stratégiai fontosságú nyersanyagok beszerzése során egyesítsék erőiket.

A kritikus fontosságú nyersanyagok fenntarthatóbb előállításának fejlesztését a kritikus fontosságú nyersanyagok piaci körforgásos jellegének fejlesztésére irányuló rendelkezések támogatják. Az újrafeldolgozási technológiák és piacok fejlesztésének támogatása, valamint a gyártás során a másodlagos kritikus fontosságú nyersanyagok felhasználásának előmozdítása érdekében a javaslat különösen az elhasználódott termékek és a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó hulladékáramok hasznosítására, gyűjtésére és kezelésére vonatkozó szabályokat állapít meg. Az intézkedések a kritikus fontosságú nyersanyagok bezárt és felhagyott hulladéklerakókból való visszanyerésére is hangsúlyt helyeznek majd. A javaslat az uniós piacon forgalomba hozott kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti lábnyomának és egyéb információknak a bejelentésére vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz.

A rendelet létrehozza a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testületet, amely a piacok elemzése és nyomon követése, a kockázatok értékelése és a kockázatcsökkentési stratégiákkal kapcsolatos tanácsadás, a stratégiai projektek támogatása, valamint a stratégiai készletfelhalmozás koordinálása érdekében összefogja az Európai Bizottság és a tagállamok legjobb szakértelmét. A testület a harmadik országokkal létesített, nyersanyagokra szakosodott stratégiai partnerségek prioritásait és célkitűzéseit, valamint az említett partnerségek és a tagállamok által létesített hasonló partnerségek közötti koordinációt is meg fogja vitatni.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

- Az uniós ásványkincsekre vonatkozóan a tagállamokban összeállított adatok és térképek mennyisége.
- Az EU-ban és külföldön a kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca mentén finanszírozott stratégiai projektek száma.
- Az EU-ban működő vállalatok beruházásainak teljes volumene, figyelembe véve annak az értékláncnak a szegmensét, amelyben működnek.
- A projektek alakulására, a kereslet és a kínálat alakulására, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagok kereskedelmi forgalmára vonatkozó adatok nyomon követése.
- A nemzeti szintű stratégiai készletek mennyisége.
- Az újrafeldolgozott kritikus fontosságú nyersanyagok mennyisége és százalékos aránya. Az új termelési folyamatokban használt másodlagos kritikus fontosságú nyersanyagok mennyisége.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A rendeletet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon teljeskörűen alkalmazni kell.

A rendelet végrehajtásának előkészítéséhez azonban még szükség van néhány intézkedésre. Létre kell hozni a testületet, és a tagállamoknak kapcsolattartót kell kijelölniük a testület ülésére. Az alkalmazhatóság időpontjáig a testületnek teljes mértékben működőképesnek kell lennie.

A kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncában részt vevő vállalatok képviselőitől való információgyűjtésnek már folyamatban kell lennie, és a tagállamoknak addigra meg kell vitatniuk és nyomon kell követniük a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncát.

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az európai szintű fellépés indokai (előzetes) [...]

Egyetlen tagállam sem képes önállóan a kritikus fontosságú nyersanyagok egyre több ellátási kockázatának eredményes kezelésére, nem utolsósorban az egyes tagállamokon belüli geológiai előfordulások hiánya és a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának jelentős méretgazdaságossága miatt. Az e kezdeményezésben foglalt intézkedések nem lennének olyan eredményesek, ha azokat a tagállamok önállóan hajtánák végre, mivel az intézkedések által kezelt problémák az egységes piac egészét érintik. Az intézkedések nem egyetlen tagállamra vagy a tagállamok egy csoportjára korlátozódnak, hanem az uniós ipari bázisra és a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós szintű értékláncára vonatkoznak. Ezenfelül a kizárólag tagállami szintű megközelítések valószínűleg nem elegendőek ahhoz, hogy kielégítsék a belső piacon egymással szorosan összefonódó ellátási láncok igényeit.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos) [...]

Az uniós fellépés elengedhetetlen a méretgazdaságosság és választékgazdaságosság eléréséhez, valamint az erőfeszítések szétaprózódásának és az ehhez kapcsolódó hatékonysági problémáknak a korlátozásához, akár azok elkerüléséhez. E logikának megfelelően a javasolt intézkedések olyan területekre összpontosítanak, ahol az uniós szintű fellépés – a szükséges erőfeszítések nagyságrendje, gyorsasága és hatóköre – miatt bizonyíthatóan többletértéket képvisel. Például:

- a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó projektekre irányuló beruházásoknak az értéklánc mentén történő mozgósítását célzó fellépéseket uniós szinten lehetne a legeredményesebben megtervezni és összehangolni, tekintettel a szükséges beruházások nagyságrendjére, valamint arra, hogy az ebből eredő kapacitásoknak a belső piac egészét kellene szolgálniuk,
- az uniós szintű nyomomonkövetési kapacitások javítását célzó fellépések eredményesebbek lesznek, mint abban az esetben, ha összehangolatlanok

maradnának. A tagállamok és a Bizottság együtt jobban előre tudják jelezni az ellátási zavarokat, mint sokféle nemzeti erőfeszítés keretében. A javasolt keretnek – a párhuzamos erőfeszítések elkerülése érdekében – lehetővé kell tennie a feladatok hatékonyabb megosztását és a releváns információk megosztását.

1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

Az EU jelenleg számos kritikus fontosságú nyersanyag esetében szinte kizárólag behozatalra hagyatkozik; ennél is fontosabb, hogy a behozatalon belül a beszállítók erősen koncentrálnak, és a fő beszállítók sok esetben jelentős környezeti, társadalmi és irányítási kockázatoknak vannak kitéve.

Egyes esetekben egy ország ellátási részesedése meghaladja a 90 %-ot, például Kína részesedése a könnyű ritkaföldfémek, a nehéz ritkaföldfémek, a gallium és a magnézium esetében, vagy Törökország részesedése a bór esetében. A kritikus fontosság értékelése keretében értékelt ásványok mintegy egyharmada, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagok fele esetében az uniós ellátás koncentráltabb, mint a globális ellátás (a bauxit, a borát vagy a mangán esetében). Ez a koncentráció az értéklánc egészére kiterjed, és egyes anyagok, például a lítium, a magnézium vagy a germánium esetében a feldolgozási szakasz még koncentráltabb, mint a kitermelési szakasz. Kína a finomított lítium esetében a globális kapacitás 56 %-át, a finomított kobalt esetében a globális kapacitás 60 %-át, a finomított mangán esetében a globális kapacitás 58 %-át tartja ellenőrzés alatt. Az ellátás egyes országokra való koncentrációja mellett néhány szereplő kiterjesztette a globális értéklánc feletti erőfölényét azáltal, hogy gazdasági tevékenységek és eszközök felett ellenőrzést szerzett harmadik országokban, például Kína ellenőrzi a kongói kobaltbányákat (kínai részvényesek két kongói vállalatot ellenőriznek, amelyek együttesen a világ kobalttermelésének 13,8 %-át adják).

A koncentráció ilyen foka geopolitikai kockázatoknak teszi ki az EU ellátásbiztonságát.

1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák*

A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály keretében előírt intézkedések sikeres végrehajtása érdekében továbbra is szinergiákat kell kialakítani a kritikus fontosságú nyersanyagokra irányuló kutatási és innovációs programok és fellépések, valamint az ellátási lánc egy részének fejlesztése keretében az Unió és a tagállamok által jelenleg támogatott intézkedésekkel. Ezek közé tartozik különösen a Horizont Európa keretprogram, amelynek célja, hogy támogassa azokat a kutatási és innovációs fejlesztéseket, amelyek innovatív megoldásokat vezetnek be a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncába.

Ezen túlmenően a kritikus fontosságú nyersanyagok fenntartható európai értékláncának kialakítása érdekében az európai és tagállami szintű támogatás lehetséges forrásai a következők lehetnek:

- a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Alap tagállamok általi igénybevétele a szükséges beruházásokhoz való hozzájárulás érdekében,
- a Horizont Európa,
- az Innovációs Alap a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos beruházásokat támogató intézkedésekhez, különösen az újrafeldolgozás tekintetében,

- a Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap, valamint az Igazságos Átmenet Alap,
- az EFFA+ garanciaeszköze,
- a Szomszédsgai, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (és különösen az EFFA+ garanciaeszköze és a vegyes finanszírozási eszköz) és az IPA (Előcsatlakozási Támogatási Eszköz),
- a Technikai Támogatási Eszköz,
- az Egységes piac program.

A javasolt kezdeményezés a közelmúltban bejelentett számos európai szakpolitika és prioritás összefüggésében értelmezhető:

- iparstratégia,
- az európai helyreállítási terv,
- a REPowerEU,
- a zöld megállapodás,
- a javasolt Horizont Európa program szerinti „Kutatás és innováció”.

A II. pilléren belül a „Digitális gazdaság, ipar és világűr” elnevezésű 4. klaszter a következő három átfogó uniós szakpolitikához kíván konkrét hozzájárulást biztosítani:

- „A digitális korra felkészült Európa”,
- „Emberközpontú gazdaság”, valamint
- „Európai zöld megállapodás”.

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

Nem alkalmazandó

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

☐ határozott időtartam

- ☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- ☐ pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☒ határozatlan időtartam

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig
- azt követően: rendes ütem

1.7. A költségvetés tervezett végrehajtásának módszere(i)⁵¹

☒ Bizottság általi közvetlen irányítás

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- ☐ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ Megosztott irányítás a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☐ közjogi szervek
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

--

⁵¹ Az egyes költségvetés-végrehajtási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BUDGpedia oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A rendelet egy tanácsadási feladatokat ellátó testület létrehozását irányozza elő. A Bizottság a testület tagja lesz. A stratégiai készletek nyomon követésére, összehangolására, illetve a stratégiai projektek kiválasztására a testület támogatásával kerül sor.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

A rendelet új szakpolitikai keretet vezet be a beruházások vonzása és a kritikus fontosságú nyersanyagok Unión belüli értékláncának kialakítása tekintetében. Harmonizált szabályokat vezet be a stratégiai fontosságú nyersanyagok esetében végzett nyomon követés, adatszolgáltatás és kockázatértékelés összehangolt megközelítése érdekében.

Ezek az új szabályok egységes alkalmazást célzó mechanizmust írnak elő az e rendelet szerinti kötelezettségek határon átnyúló alkalmazása, valamint a nemzeti hatóságok és a Bizottság tevékenységeinek a testület közreműködésével történő összehangolása érdekében.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

A rendelettel létrehozott testület tanácsadó szerepet tölt be. A kockázatok csökkentése a Bizottságnak a testületben való részvétele révén, illetve a testület titkárságának biztosítása révén valósul meg. A Bizottság részt vesz a testület ülésein, hozzájárul a testület feladataihoz, és biztosítja azok nyomon követését.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Nem alkalmazandó

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Nem alkalmazandó

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	Diff./Nem diff. ⁵²	EFTA-országoktól ⁵³	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől ⁵⁴	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
	03.020101	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	Diff./Nem diff.	EFTA-országoktól	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
	[XX.YY.YY.YY]		IGEN/NEM	IGEN/NE M	IGEN/NEM	IGEN/NEM

⁵² Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁵³ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁵⁴ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	1.	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
---	----	--

Főigazgatóság: Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság			2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			ÖSSZESEN
○ Operatív előirányzatok										
03.020101 ⁵⁵	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
03,0202	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)								
	Kifizetési előirányzatok	(2b)								
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ⁵⁶										

⁵⁵ A hivatalos költségvetési nomenklátúra szerint.

⁵⁶ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Költségvetési sor		(3)								
A Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1a) + (1b) + (3)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Kifizetési előirányzatok	= (2a) + (2b) + (3)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2

○ Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)								
	Kifizetési előirányzatok	(5)								
○ Bizonyos egyedi programok keretéből igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN	finanszírozott	(6)								
A többéves pénzügyi keret 1. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (4) + (6)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Kifizetési előirányzatok	= (5) + (6)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2

Ha a javaslat/kezdményezés egynél több operatív fejezetet is érint, ismételje meg a fenti szakaszt:

○ Operatív előirányzatok ÖSSZESEN (összes operatív fejezet)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)								
	Kifizetési előirányzatok	(5)								
Bizonyos egyedi programok keretéből igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN (összes operatív fejezet)	finanszírozott	(6)								
A többéves pénzügyi keret	Kötelezettségváll	= (4) +								

1–6. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN (Referenciaösszeg)	lalási előirányzatok	(6)								
	Kifizetési előirányzatok	= (5) + (6)								

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”
---	-----------	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a [pénzügyi kimutatás mellékletébe](#) (az Európai Unió általános költségvetése Bizottságra vonatkozó szakaszának végrehajtására vonatkozó belső szabályzatról szóló bizottsági határozat 5. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			ÖSSZESEN
Főigazgatóság: Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság									
○ Humán erőforrás		1,392	2,167	3,912	3,912				11,383
○ Egyéb igazgatási kiadások		0,212	0,212	0,213	0,213				0,850
Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv- politikai Főigazgatóság ÖSSZESEN		1,604	2,379	4,125	4,125				12,233
Környezetvédelmi Főigazgatóság									
○ Humán erőforrás		0,171	0,342	0,513	0,513				1,539
○ Egyéb igazgatási kiadások									
Környezetvédelmi Főigazgatóság ÖSSZESEN		0,171	0,342	0,513	0,513				1,539
A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága									
○ Humán erőforrás		0,171	0,342	0,342	0,342				1,197

○ Egyéb igazgatási kiadások									
A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága ÖSSZESEN		0,171	0,342	0,342	0,342				1,197

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969
--	---	-------	-------	-------	-------	--	--	--	---------------

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	2,746	3,863	5,780	5,780				18,169
	Kifizetési előirányzatok	2,746	3,863	5,780	5,780				18,169

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a			2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető	ÖSSZESEN
	KIMENETEK							

kimeneteket ↓	Típus 57	Átlag os költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Összes ített szám	Összkölt ség
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ⁵⁸ ...																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
1. konkrét célkitűzés részösszege																		
2. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS...																		
– Kimenet																		
2. konkrét célkitűzés részösszege																		
ÖSSZESEN																		

⁵⁷ A teljesítés a nyújtandó termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik (például: a finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).
⁵⁸ Az 1.4.2. szakaszban („Konkrét célkitűzés(ek)...”) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			ÖSSZESEN
--	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	1,734	2,851	4,767	4,767				14,119
Egyéb igazgatási kiadások	0,212	0,212	0,213	0,213				0,850
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE⁵⁹ bele nem tartozó előirányzatok								
Humán erőforrás								
Egyéb igazgatási jellegű kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok								

ÖSSZESEN	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969
-----------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--------

A humán erőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

⁵⁹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humán erőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető		
O A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőteken)	8	14	22	22			
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)							
01 01 01 01 (közvetlen kutatás)							
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
O Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve ⁶⁰							
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)	4	5	11	11			
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)							
XX 01 xx yy zz ⁶¹							
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
ÖSSZESEN	12	19	33	33			

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály teljes körű végrehajtása • Öt teljes munkaidős egyenérték az irányítási és koordinációs feladatok ellátására: ○ Kettő teljes munkaidős egyenérték a szakpolitikai koordinációért, valamint a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok szövegezéséért felel ○ Kettő teljes munkaidős egyenérték az irányítási struktúra titkárságának biztosításáért felel ○ Egy teljes munkaidős egyenérték tanulmányok és szerződések adminisztrációjáért felel • Tíz teljes munkaidős egyenérték a nyomkövetési,
--	---

⁶⁰ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁶¹ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

adatgyűjtési és kockázatértékelési feladatok végrehajtására, ezek a következőképpen oszthatók fel:

- Hét teljes munkaidős egyenérték a stratégiai és kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos piacfelügyeletért és adatszolgáltatásért felel
- Kettő teljes munkaidős egyenérték a tagállamoktól származó információk koordinálásáért felel
- Egy teljes munkaidős egyenérték a nyomon követés, a projektek, a tagállamok stb. során összegyűjtött valamennyi adatot és információt tartalmazó adatbázis létrehozásáért és frissítéséért felel
- Tizenegy teljes munkaidős egyenérték a szakpolitikai intézkedések céljára, ezek a következőképpen oszthatók fel:
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték a körforgásos jelleggel kapcsolatos intézkedésekre, többek között az ásványi nyersanyag-kitermelésből származó hulladékról szóló irányelv szerinti intézkedésekre vonatkozó tagállami kötelezettségek végrehajtásának biztosításáért felel
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték a környezeti lábnyom megfelelőségének értékeléséért, a számítási módszerek kidolgozásáért és az intézkedések alkalmazásának nyomon követéséért felel
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték a szabványosítással kapcsolatos intézkedések betartatásáért és a szabványosítási kérelmek előkészítéséért felel (különösen a ritkaföldfémekkel kapcsolatos ügyekben)
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték a nemzeti feltárási tevékenységek koordinálásáért felel
 - Három teljes munkaidős egyenérték a nemzeti készletekkel kapcsolatos információk összehangolásáért és lehetőség szerint útmutatás kidolgozásáért felel
- Öt teljes munkaidős egyenérték a stratégiai projektek támogatására, ezek a következőképpen oszthatók fel:
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték feladata, hogy támogassa a testületet a stratégiai projektek kiválasztásában
 - Egy teljes munkaidős egyenérték a stratégiai projektek, különösen az engedélyezési eljárások nyomon követéséért felel
 - Kettő teljes munkaidős egyenérték a stratégiai projektek támogatásáért felel a beruházásokhoz való hozzáférés tekintetében
- Kettő teljes munkaidős egyenérték a stratégiai partnerségek támogatásáért felel

Külső munkatársak	

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés

- ☒ teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.

Az operatív előirányzatok az Egységes piac program jelenlegi költségvetési keretösszegéből kerülnek átcsoportosításra.

- ☐ a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé.

☐ a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé. 3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- ☐ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

kérjük, adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása						
		Év: N.	Év: N + 1	Év: N + 2	Év: N + 3	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető		
... jogcímcsoport								

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

--

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).